

VERSIUNEA CONSOLIDATĂ A TRATATULUI
DE INSTITUIRE A COMUNITĂȚII EUROPENE

(97/C 340/03 + 2001/C 80/01)

CUPRINS

	pagina
I – Textul din Tratat	
Preambul	6
Partea întâi – Principiile	8
Partea a doua – Cetățenia Uniunii	13
Partea a treia – Politicile Comunității	14
TITLUL I – Libera circulație a mărfurilor	14
Capitolul 1 – Uniunea vamală	15
Capitolul 2 – Interzicerea restricțiilor cantitative între statele membre	15
TITLUL II – Agricultură	16
TITLUL III – Libera circulație a persoanelor, serviciilor și capitalurilor	19
Capitolul 1 – Ocuparea forței de muncă.....	20
Capitolul 2 – Dreptul de stabilire	21
Capitolul 3 – Serviciile	22
Capitolul 4 – Capitalurile și plățile	24
TITLUL IV – Vize, azil, imigrare și alte politici privind libera circulație a persoanelor	25
TITLUL V – Transporturile	29
TITLUL VI – Reglementări comune privind concurența, fiscalitatea și armonizarea legislativă	32
Capitolul 1 – Regulile concurenței	32
Secțiunea 1 – Reglementări aplicabile întreprinderilor	32
Secțiunea 2 – Ajutoarele acordate de stat	34
Capitolul 2 – Dispoziții fiscale	36
Capitolul 3 – Armonizarea legislativă	37
TITLUL VII – Politica economică și monetară	38
Capitolul 1 – Politica economică	39
Capitolul 2 – Politica monetară	42
Capitolul 3 – Dispoziții instituționale	46
Capitolul 4 – Dispoziții tranzitorii	48
TITLUL VIII – Ocuparea forței de muncă	54
TITLUL IX – Politica comercială comună	56
TITLUL X – Cooperarea vamală	58
TITLUL XI – Politica socială, educația, formarea profesională și tineretul	58

Capitolul 1	–	Dispoziții sociale	59
Capitolul 2	–	Fondul Social European	63
Capitolul 3	–	Educația, formarea profesională și tineretul.....	63
TITLUL XII	–	Cultura	65
TITLUL XIII	–	Sănătatea publică	65
TITLUL XIV	–	Protecția consumatorilor	66
TITLUL XV	–	Rețelele transeuropene	67
TITLUL XVI	–	Industria	68
TITLUL XVII	–	Coeziunea economică și socială	69
TITLUL XVIII	–	Cercetarea și dezvoltarea tehnologică	70
TITLUL XIX	–	Mediul	73
TITLUL XX	–	Cooperarea în vederea dezvoltării	75
TITLUL XXI*	–	Cooperare economică, financiară și tehnică cu țările terțe.....	76
Partea a patra	–	Asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări	76
Partea a cincea	–	Instituțiile Comunității	78
TITLUL I	–	Dispoziții instituționale	78
Capitolul 1	–	Instituțiile	78
Secțiunea 1	–	Parlamentul European	78
Secțiunea 2	–	Consiliul	82
Secțiunea 3	–	Comisia	84
Secțiunea 4	–	Curtea de Justiție	87
Secțiunea 5	–	Curtea de Conturi	94
Capitolul 2	–	Dispoziții comune mai multor instituții	96
Capitolul 3	–	Comitetul Economic și Social	99
Capitolul 4	–	Comitetul Regiunilor	101
Capitolul 5	–	Banca Europeană de Investiții	103
TITLUL II	–	Dispoziții financiare	103
Partea a șasea	–	Dispoziții generale și finale	109
Dispoziții finale			117
Anexe			
ANEXA I	–	Lista prevăzută la articolul 32 din Tratat	118
ANEXA II		Țări și teritorii de peste mări pentru care se aplică dispozițiile din partea a patra din Tratat	119

II – Protocoale (text nereprodus cu excepția celor patru protocoale adoptate în cadrul Conferinței Interguvernamentale de la Nisa)

Notă: Trimiterile la articolele, titlurile și secțiunile din Tratat conținute în protocoale se adaptează în conformitate cu tabelele de echivalență din anexa la Tratatul de la Amsterdam.

Protocoalele anexate la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunităților Europene

Protocolul (nr. 2) privind integrarea *acquis*-ului Schengen în cadrul Uniunii Europene (1997)

* Titlu introdus prin Tratatul de la Nisa

Protocolul (nr. 3) privind aplicarea anumitor dispoziții ale articolului 14 din Tratatul de instituire a Comunității Europene în Regatul Unit și în Irlanda (1997)

Protocolul (nr. 4) privind poziția Regatului Unit și a Irlandei (1997)

Protocolul (nr. 5) privind poziția Danemarcei (1997)

Protocoalele anexate la Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatelor de instituire a Comunității Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice

Protocolul (nr. 6) privind statutul Curții de Justiție (2001) (text reprodus la sfârșit)

Protocolul (nr. 7) anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatatele de instituire a Comunităților Europene (1992)

Protocolul (nr. 8) privind stabilirea sediilor instituțiilor și anumitor organisme și servicii ale Comunităților Europene, precum și al Europol (1997)

Protocolul (nr. 9) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană (1997)

Protocolul (nr. 10) privind extinderea Uniunii Europene (2001) (text reprodus la sfârșit)

Protocoalele anexate la Tratatul de instituire a Comunității Europene

Protocolul (nr. 11) privind Statutul Băncii Europene de Investiții (1957)

Protocolul (nr. 12) privind Italia (1957)

Protocolul (nr. 13) privind mărfurile originare și cele provenite din alte țări, care beneficiază de un regim special de import într-un stat membru (1957)

Protocolul (nr. 14) privind importurile în Comunitatea Economică Europeană a produselor petroliere rafinate în Antilele olandeze (1962)

Protocolul (nr. 15) privind regimul special care se aplică Groenlandei (1985)

Protocolul (nr. 16) privind cumpărarea de bunuri imobiliare în Danemarca (1992)

Protocolul (nr. 17) privind articolul 141 din Tratatul de instituire a Comunității Europene

Protocolul (nr. 18) privind Statutul Sistemului European de Bănci Centrale și al Băncii Centrale Europene (1992)

Protocolul (nr. 19) privind statutul Institutului Monetar European (1992)

Protocolul (nr. 20) privind procedura în cazul deficitelor excesive (1992)

Protocolul (nr. 21) privind criteriile de convergență stabilite la articolul 121 din Tratatul de instituire a Comunității Europene (1992)

Protocolul (nr. 22) privind Danemarca (1992)

Protocolul (nr. 23) privind Portugalia (1992)

Protocolul (nr. 24) privind trecerea la etapa a treia a uniunii economice și monetare (1992)

Protocolul (nr. 25) privind anumite dispoziții în legătură cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (1992)

Protocolul (nr. 26) privind anumite dispoziții în legătură cu Danemarca (1992)

Protocolul (nr. 27) privind Franța (1992)

Protocolul (nr. 28) privind coeziunea economică și socială (1992)

Protocolul (nr. 29) privind dreptul de azil pentru resortisanții țărilor membre ale Uniunii Europene (1997)

Protocolul (nr. 30) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității (1997)

Protocolul (nr. 31) privind relațiile externe ale țărilor membre în ceea ce privește trecerea frontierelor externe (1997)

Protocolul (nr.32) privind sistemul de radiodifuziune publică în țările membre (1997)

Protocolul (nr. 33) privind protecția și bunăstarea animalelor (1997)

Protocolul (nr. 34) privind consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel (2001) (text reprodus)

Protocolul (nr. 35) privind articolul 67 din Tratatul de instituire a Comunității Europene (2001) (text reprodus)

Protocolul anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice

Protocolul (nr. 36) privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene (1965)

MAIESTATEA SA REGELE BELGIENILOR, PREȘEDINTELE REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE, PREȘEDINTELE REPUBLICII ITALIENE, ALTEȚA SA REGALĂ MAREA DUCESĂ DE LUXEMBURG, MAIESTATEA SA REGINA ȚĂRILOR DE JOS¹,

Comment [M1]: Nota nu a fost tradusă de IER, dar apare în textul original.

DECIȘI să pună bazele unei uniuni tot mai strânse între națiunile europene,

DECIȘI să asigure, printr-o acțiune comună, progresul economic și social al țărilor lor prin eliminarea barierelor care divizează Europa,

STABILIND drept scop esențial al eforturilor lor ameliorarea constantă a condițiilor de viață și de muncă a națiunilor lor,

RECUNOSCÂND că eliminarea obstacolelor existente presupune o acțiune concertată în vederea garantării stabilității în expansiune, a echilibrului în schimburi și a loialității în concurență,

DORNICI să consolideze unitatea economiilor lor și să asigure dezvoltarea armonioasă a acestora prin reducerea decalajelor între anumite regiuni și a întârzierii în cazul regiunilor defavorizate,

DORNICI să contribuie, printr-o politică comercială comună, la înlăturarea progresivă a restricțiilor privind schimburile internaționale,

DORIND să confirme solidaritatea care leagă Europa de țările de peste mări și să asigure dezvoltarea prosperității acestora în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite,

DECIȘI să consolideze apărarea păcii și a libertății prin constituirea acestui ansamblu de resurse și făcând apel la celelalte națiuni ale Europei care împărtășesc același ideal să-și unească eforturile,

HOTĂRĂȚI să promoveze dezvoltarea celui mai ridicat nivel de cunoștințe pentru popoarele lor prin extinderea accesului la educație și prin actualizarea permanentă a cunoștințelor,

AU DECIS crearea unei COMUNITĂȚI EUROPENE și au desemnat, în acest scop, drept plenipotențieri

MAIESTATEA SA, REGELE BELGIENILOR:

DI Paul Henri Spaak, ministrul afacerilor externe,
Baronul J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS, secretar general al Ministerului Economiei,
președintele delegației belgiene la Conferința interguvernamentală,

PREȘEDINTELE REPUBLICII FEDERALE GERMANIA:

DI dr. Konrad ADENAUER, cancelar federal,
DI Prof. dr. Walter HALLSTEIN, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe,

PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE:

¹ Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Irlanda, Republica Austria, Republica Portugheză, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord au devenit de atunci membri ai Comunității Europene.

DI Christian PINEAU, ministrul afacerilor externe,
DI Maurice FAURE, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe,

PREȘEDINTELE REPUBLICII ITALIENE:

DI Antonio SEGNI, președintele Consiliului de Miniștri,
DI Prof. Gaetano MARTINO, ministrul afacerilor externe,

ALTEȚA SA REGALĂ, MAREA DUCESĂ DE LUXEMBURG:

DI Joseph BECH, președintele Guvernului, ministrul afacerilor externe,
DI Lambert SCHAUS, ambasador, președintele delegației luxemburgheze la Conferința interguvernamentală,

MAIESTATEA SA REGINA ȚĂRILOR DE JOS:

DI Joseph LUNS, ministrul afacerilor externe,
DI J. LINTHORST HOMAN, președintele delegației olandeze la Conferința interguvernamentală,

CARE, după ce au făcut schimb de depline puteri, găsite în bună și convenită formă,

AU CONVENIT cele ce urmează:

PARTEA ÎNTÂI

PRINCIPIILE

ARTICOLUL 1 (FOSTUL ARTICOLUL 1)

Prin prezentul tratat, ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE instituie între ele o COMUNITATE EUROPEANĂ.

ARTICOLUL 2 (FOSTUL ARTICOL 2)

Comunitatea are ca misiune, prin instituirea unei piețe comune, a unei uniuni economice și monetare și prin punerea în aplicare a politicilor sau acțiunilor comune prevăzute la articolele 3 și 4, să promoveze în întreaga Comunitate o dezvoltare armonioasă, echilibrată și durabilă a activităților economice, un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și de protecție socială, egalitatea între bărbați și femei, o creștere durabilă și neinflaționistă, un grad ridicat de competitivitate și de convergență a performanțelor economice, un nivel ridicat de protecție și de ameliorare a calității mediului, creșterea nivelului și calității vieții, coeziunea economică și socială și solidaritatea între statele membre.

ARTICOLUL 3 (FOSTUL ARTICOL 3)

(1) Pentru realizarea scopurilor prevăzute la articolul 2, acțiunea Comunității presupune, în condițiile și în conformitate cu termenele prevăzute de prezentul tratat:

- (a) interzicerea, între statele membre, a taxelor vamale și a restricțiilor cantitative la intrarea și la ieșirea mărfurilor, precum și a oricăror alte măsuri cu efect echivalent;
- (b) o politică comercială comună;
- (c) o piață internă caracterizată prin eliminarea, între statele membre, a obstacolelor care stau în calea liberei circulații a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor;
- (d) măsuri privind intrarea și circulația persoanelor în conformitate cu titlul IV;
- (e) o politică comună în domeniile agriculturii și pescuitului;
- (f) o politică comună în domeniul transporturilor;
- (g) un sistem care împiedică denaturarea concurenței pe piața internă;
- (h) apropierea legislațiilor interne în măsura necesară funcționării pieței comune;
- (i) promovarea unei coordonări între politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre în vederea întăririi eficienței acestora prin elaborarea unei strategii coordonate privind ocuparea forței de muncă;

- (j) o politică în domeniul social care include un Fond Social European;
- (k) întărirea coeziunii economice și sociale;
- (l) o politică în domeniul mediului;
- (m) întărirea competitivității industriei Comunității;
- (n) promovarea cercetării și dezvoltării tehnologice;
- (o) încurajarea creării și dezvoltării de rețele transeuropene;
- (p) o contribuție la realizarea unui nivel înalt de protecție a sănătății;
- (q) o contribuție la o educație și o formare de calitate, precum și la înflorirea culturilor statelor membre;
- (r) o politică în domeniul cooperării pentru dezvoltare;
- (s) asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări în vederea creșterii schimburilor și a continuării efortului comun de dezvoltare economică și socială;
- (t) o contribuție la întărirea protecției consumatorilor;
- (u) măsuri în domeniul energiei, protecției civile și turismului.

(2) În toate acțiunile prevăzute de prezentul articol, Comunitatea urmărește să elimine inegalitățile și să promoveze egalitatea între bărbați și femei.

ARTICOLUL 4 (FOSTUL ARTICOL 3a)

(1) În vederea realizării scopurilor prevăzute la articolul 2, acțiunea statelor membre și a Comunității presupune, în condițiile și în conformitate cu calendarul prevăzute de prezentul tratat, instituirea unei politici economice întemeiate pe strânsa coordonare a politicilor economice ale statelor membre, pe piața internă și pe definirea obiectivelor comune și conduse în conformitate cu principiul unei economii de piață deschise, în care concurența este liberă.

(2) În paralel, în condițiile și în conformitate cu termenele și procedurile prevăzute de prezentul tratat, această acțiune presupune stabilirea irevocabilă a ratelor de schimb, care va conduce la introducerea unei monede unice, ECU, precum și definirea și aplicarea unei politici monetare unice și a unei politici unice a ratelor de schimb, al căror obiectiv principal este menținerea stabilității prețurilor și, fără a aduce atingere acestui obiectiv, susținerea politicilor economice generale în Comunitate, în conformitate cu principiul unei economii de piață deschise, în care concurența este liberă.

(3) Această acțiune a statelor membre și a Comunității implică respectarea următoarelor principii directe: prețuri stabile, finanțe publice și condiții monetare sănătoase, precum și o balanță de plăți stabilă.

ARTICOLUL 5 (FOSTUL ARTICOL 3b)

Comunitatea acționează în limitele competențelor care îi sunt conferite și ale obiectivelor care îi sunt atribuite prin prezentul tratat.

În domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Comunitatea nu intervine, în conformitate cu principiul subsidiarității, decât în cazul și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot să fie realizate într-un mod satisfăcător de către statele membre, însă pot fi realizate mai bine la nivel comunitar din cauza dimensiunilor sau efectelor acțiunii preconizate.

Acțiunea Comunității nu depășește ceea ce este necesar în vederea atingerii obiectivelor prezentului tratat.

ARTICOLUL 6 (FOSTUL ARTICOL 3c)

Cerințele de protecție a mediului trebuie integrate în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Comunității prevăzute la articolul 3, în special pentru promovarea dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 7 (FOSTUL ARTICOL 4)

(1) Realizarea misiunilor încredințate Comunității este asigurată de:

- un PARLAMENT EUROPEAN,
- un CONSILIU,
- o COMISIE,
- o CURTE DE JUSTIȚIE,
- o CURTE DE CONTURI.

Fiecare instituție acționează în limitele competențelor care îi sunt conferite prin prezentul tratat.

(2) Consiliul și Comisia sunt asistate de un Comitet Economic și Social și de un Comitet al Regiunilor, care exercită funcții consultative.

ARTICOLUL 8 (FOSTUL ARTICOL 4a)

Se înființează, în conformitate cu procedurile prevăzute de prezentul tratat, un Sistem European al Băncilor Centrale, denumit în continuare „SEBC”, și o Bancă Centrală Europeană, denumită în continuare „BCE”; acestea acționează în limitele competențelor care le sunt conferite prin prezentul tratat și prin statutele SEBC și BCE, denumite în continuare „Statutul SEBC”, anexat la prezentul tratat.

ARTICOLUL 9 (FOSTUL ARTICOL 4b)

Se înființează o Bancă Europeană de Investiții, care funcționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin prezentul tratat și prin statutul anexat acestuia.

ARTICOLUL 10 (FOSTUL ARTICOL 5)

Statele membre iau toate măsurile generale sau speciale necesare pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care decurg din prezentul tratat sau care rezultă din actele instituțiilor Comunității. Statele membre facilitează Comunității îndeplinirea misiunii sale.

Statele membre se abțin să ia măsuri care ar putea pune în pericol realizarea scopurilor prezentului tratat.

ARTICOLUL 11 (FOSTUL ARTICOL 5a) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Statele membre care își propun să stabilească între ele o cooperare consolidată într-unul din domeniile menționate de prezentul tratat adresează o cerere Comisiei, care poate prezenta Consiliului o propunere în acest sens. În cazul în care nu prezintă o astfel de propunere, Comisia comunică statelor membre în cauză motivele pentru care a procedat astfel.

(2) Autorizarea de a proceda la cooperarea consolidată menționată la alineatul (1) se acordă, cu respectarea articolelor 43 - 45 din Tratatul privind Uniunea Europeană, de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European. În cazul în care cooperarea consolidată privește un domeniu care ține de procedura menționată la articolul 251 din prezentul tratat, este necesar avizul conform al Parlamentului European.

Un membru al Consiliului poate solicita sesizarea Consiliului European. După ce chestiunea a fost ridicată în Consiliul European, Consiliul poate hotărî în conformitate cu primul paragraf din prezentul alineat.

(3) Actele și deciziile necesare punerii în aplicare a acțiunilor de cooperare consolidată se supun tuturor dispozițiilor relevante ale prezentului tratat, în afara cazului în care prezentul articol și articolele 43-45 din Tratatul privind Uniunea Europeană prevăd altfel.

ARTICOLUL 11A (*articol adăugat prin Tratatul de la Nisa*)

Orice stat membru care dorește să participe la cooperarea consolidată instituită în temeiul articolului 11 notifică această intenție Consiliului și Comisiei, care transmite Consiliului un aviz în termen de trei luni de la data primirii notificării. În termen de patru luni de la data primirii notificării, Comisia decide cu privire la cerere cât și la eventualele dispoziții specifice pe care le poate considera necesare.

ARTICOLUL 12 (FOSTUL ARTICOL 6)

În domeniul de aplicare a prezentului tratat și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevede, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate.

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, poate adopta orice reglementare în vederea interzicerii acestor discriminări.

ARTICOLUL 13 (FOSTUL ARTICOL 6a)

(1) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții din prezentul tratat și în limitele competențelor pe care acesta le conferă Comunității, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate lua măsurile necesare în vederea combaterii oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, pe religie sau convingeri, pe handicap, vârstă sau orientare sexuală.

(alineat adăugat prin Tratatul de la Nisa) (2) Prin derogare de la alineatul (1), în cazul în care adoptă măsuri de încurajare comunitare, cu excepția oricărei armonizări a legilor și regulamentelor statelor membre, menite să susțină acțiunile întreprinse de statele membre pentru realizarea obiectivelor menționate la alineatul (1), Consiliul hotărăște în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251.

ARTICOLUL 14 (FOSTUL ARTICOL 7a)

(1) Comunitatea adoptă măsurile pentru instituirea treptată a pieței interne în cursul unei perioade care se încheie la 31 decembrie 1992, în conformitate cu dispozițiile prezentului articol, ale articolelor 15 și 26, ale articolului 47 alineatul (2) și ale articolelor 49, 80, 93 și 95 și fără a aduce atingere altor dispoziții din prezentul tratat.

(2) Piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne, în care libera circulație a mărfurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor este asigurată în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat.

(3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, definește orientările și condițiile necesare asigurării unui progres echilibrat în toate sectoarele vizate.

ARTICOLUL 15 (FOSTUL ARTICOL 7c)

În redactarea propunerilor sale în vederea realizării obiectivelor prevăzute la articolul 14, Comisia ține seama de amploarea efortului pe care anumite economii care prezintă decalaje ale nivelului de dezvoltare va trebui să îl susțină pe parcursul perioadei de instituire a pieței interne și poate propune dispoziții corespunzătoare.

În cazul în care aceste dispoziții iau forma unor derogări, acestea trebuie să aibă caracter temporar și să perturbe cât mai puțin funcționarea pieței comune.

ARTICOLUL 16 (FOSTUL ARTICOL 7d)

Fără a aduce atingere articolelor 73, 86 și 87 și având în vedere locul ocupat de serviciile de interes economic general în cadrul valorilor comune ale Uniunii, precum și rolul pe care îl au acestea în promovarea coeziunii sociale și teritoriale a Uniunii, Comunitatea și statele membre, fiecare în limita competențelor care le revin și în limita domeniului de aplicare a prezentului tratat, se asigură de funcționarea serviciilor respective pe baza principiilor și în condițiile care să le permită îndeplinirea misiunilor lor.

PARTEA A DOUA
CETĂȚENIA UNIUNII

ARTICOLUL 17 (FOSTUL ARTICOL 8)

(1) Se instituie cetățenia Uniunii. Este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. Cetățenia Uniunii nu înlocuiește cetățenia națională, ci o completează.

(2) Cetățenii Uniunii se bucură de drepturile și au obligațiile prevăzute de prezentul tratat.

ARTICOLUL 18 (FOSTUL ARTICOL 8a) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Orice cetățean al Uniunii are dreptul de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor și condițiilor prevăzute de prezentul tratat și de dispozițiile adoptate în vederea aplicării sale.

(2) În cazul în care o acțiune a comunității se dovedește necesară pentru atingerea acestui obiectiv și în care prezentul tratat nu a prevăzut puteri de acțiune în acest sens, Consiliul poate adopta dispoziții menite să faciliteze exercitarea drepturilor menționate la alineatul (1). Consiliul hotărăște în conformitate cu procedura menționată la articolul 251.

(3) Alineatul (2) nu se aplică dispozițiilor referitoare la pașapoarte, cărți de identitate, permise de ședere sau oricare alt document asimilat și nici dispozițiilor referitoare la securitatea socială sau protecția socială.

ARTICOLUL 19 (FOSTUL ARTICOL 8b)

(1) Orice cetățean al Uniunii care își are reședința într-un stat membru și care nu este resortisant al acestuia are dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile locale din statul membru în care își are reședința în aceleași condiții ca și resortisanții aceluși stat. Acest drept se va exercita în condițiile adoptate de Consiliu, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European; aceste norme de aplicare pot prevedea dispoziții derogatorii în cazul în care probleme specifice ale unui stat membru justifică acest lucru.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 190 alineatul (4) și dispozițiilor adoptate pentru aplicarea acestuia, orice cetățean al Uniunii care își are reședința într-un stat membru și care nu este resortisant al acestuia, are dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile pentru Parlamentul European în statul membru în care își are reședința, în aceleași condiții ca și resortisanții aceluși stat. Acest drept se va exercita în condițiile adoptate de Consiliu, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European; aceste norme de aplicare pot prevedea dispoziții derogatorii în cazul în care probleme specifice ale unui stat membru justifică acest lucru.

ARTICOLUL 20 (FOSTUL ARTICOL 8c)

Orice cetățean al Uniunii beneficiază, pe teritoriul unei țări terțe în care nu este reprezentat statul membru al cărui resortisant este, de protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui stat membru, în aceleași condiții ca și cetățenii aceluși stat. Statele membre stabilesc între ele normele necesare și angajează negocierile internaționale necesare în vederea asigurării acestei protecții.

ARTICOLUL 21 (FOSTUL ARTICOL 8d)

Orice cetățean al Uniunii are dreptul de a adresa petiții Parlamentului European, în conformitate cu dispozițiile articolului 194.

Orice cetățean al Uniunii se poate adresa Ombudsmanului instituit în conformitate cu dispozițiile articolului 195.

Orice cetățean al Uniunii poate să se adreseze în scris oricărei instituții sau oricărui organ prevăzut de prezentul articol sau la articolul 7 într-una din limbile prevăzute la articolul 314 și să primească un răspuns redactat în aceeași limbă.

ARTICOLUL 22 (FOSTUL ARTICOL 8e)

La fiecare trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea dispozițiilor prezentei părți. Acest raport ține seama de dezvoltarea Uniunii.

Pe această bază și fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, Consiliul poate adopta dispoziții care urmăresc să completeze drepturile prevăzute de prezenta parte, dispoziții a căror adoptare o recomandă statelor membre, în conformitate cu normele lor constituționale.

PARTEA A TREIA

POLITICILE COMUNITĂȚII

TITLUL I

LIBERA CIRCULAȚIE A MĂRFURILOR

ARTICOLUL 23 (FOSTUL ARTICOL 9)

(1) Comunitatea se întemeiază pe o uniune vamală care reglementează ansamblul schimburilor de mărfuri și care implică interzicerea, în relațiile dintre statele membre, a taxelor vamale la import și la export și a oricăror taxe cu efect echivalent, precum și adoptarea unui tarif vamal comun în relațiile cu țări terțe.

(2) Dispozițiile articolului 25 și ale capitolului 2 din prezentul titlu se aplică produselor originare din statele membre, precum și produselor care provin din țări terțe care se află în liberă circulație în statele membre.

ARTICOLUL 24 (FOSTUL ARTICOL 10)

Produsele care provin din țări terțe sunt considerate ca aflate în liberă circulație într-un stat membru în cazul în care au fost îndeplinite formalitățile de import și au fost percepute în statul membru respectiv taxele vamale și taxele cu efect echivalent exigibile și dacă nu au beneficiat de o restituire totală sau parțială a acestor taxe și impuneri.

CAPITOLUL 1

UNIUNEA VAMALĂ

ARTICOLUL 25 (FOSTUL ARTICOL 12)

Între statele membre sunt interzise taxele vamale la import și la export sau taxele cu efect echivalent. Această interdicție se aplică de asemenea taxelor vamale cu caracter fiscal.

ARTICOLUL 26 (FOSTUL ARTICOL 28)

Taxele prevăzute de Tariful Vamal Comun se stabilesc de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată, la propunerea Comisiei.

ARTICOLUL 27 (FOSTUL ARTICOL 29)

În executarea misiunilor care îi sunt încredințate în temeiul prezentului capitol, Comisia are în vedere:

- (a) necesitatea de a promova schimburile comerciale între statele membre și țările terțe;
- (b) evoluția condițiilor concurenței în cadrul Comunității, în măsura în care această evoluție are ca efect creșterea competitivității întreprinderilor;
- (c) necesitățile Comunității de aprovizionare cu materii prime și produse semifinite, veghind în același timp ca între statele membre să nu fie denaturate condițiile concurenței în ceea ce privește produsele finite;
- (d) necesitatea de a evita perturbări grave în viața economică a statelor membre și de a asigura o dezvoltare rațională a producției și o creștere a consumului în cadrul Comunității.

CAPITOLUL 2

INTERZICEREA RESTRICȚIILOR CANTITATIVE ÎNTRE STATELE MEMBRE

ARTICOLUL 28 (FOSTUL ARTICOL 30)

Între statele membre sunt interzise restricțiile cantitative la import, precum și orice măsuri cu efect echivalent.

ARTICOLUL 29 (FOSTUL ARTICOL 34)

Între statele membre sunt interzise restricțiile cantitative la export, precum și orice măsuri cu efect echivalent.

ARTICOLUL 30 (FOSTUL ARTICOL 36)

Dispozițiile articolelor 28 și 29 nu se opun interdicțiilor sau restricțiilor la import, la export sau de tranzit, justificate pe motive de morală publică, de ordine publică, de siguranță publică, de protecție a sănătății și a vieții persoanelor și a animalelor sau de conservare a plantelor, de protejare a unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică sau de protecție a proprietății industriale și comerciale. Cu toate acestea, interdicțiile sau restricțiile respective nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restricție disimulată în comerțul dintre statele membre.

ARTICOLUL 31 (FOSTUL ARTICOL 37)

(1) Statele membre adaptează monopolurile naționale cu caracter comercial, astfel încât să se asigure excluderea oricărei discriminări între resortisanții statelor membre cu privire la condițiile de aprovizionare și desfacere.

Dispozițiile prezentului articol se aplică oricărui organism prin intermediul căruia un stat membru, de jure sau de facto, direct sau indirect, controlează, conduce sau influențează în mod semnificativ importurile sau exporturile dintre statele membre. Aceste dispoziții se aplică, de asemenea, monopolurilor de stat concesionate.

(2) Statele membre se abțin să introducă orice nouă măsură care contravine principiilor enunțate la alineatul (1) sau care restrânge domeniul de aplicare a articolelor care se referă la interzicerea taxelor vamale și a restricțiilor cantitative între statele membre.

(3) În cazul unui monopol cu caracter comercial care presupune o reglementare menită să faciliteze desfacerea sau valorificarea produselor agricole, trebuie asigurate, în aplicarea normelor prezentului articol, garanții echivalente pentru ocuparea forței de muncă și pentru nivelul de trai al producătorilor în cauză.

TITLUL II

AGRICULTURA

ARTICOLUL 32 (FOSTUL ARTICOL 38)

(1) Piața comună cuprinde agricultura și comerțul cu produse agricole. Prin produse agricole se înțeleg produsele solului, cele animaliere și pescărești, precum și produsele care au suferit o primă transformare și se află în raport direct cu aceste produse.

(2) Cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute la articolele 33–38 inclusiv, normele prevăzute în vederea instituirii pieței comune se aplică produselor agricole.

(3) Produsele care intră sub incidența articolelor 33–38 inclusiv, sunt enumerate în lista care face obiectul anexei I la prezentul tratat.

(4) Funcționarea și dezvoltarea pieței comune a produselor agricole trebuie să fie însoțite de instituirea unei politici agricole comune.

ARTICOLUL 33 (FOSTUL ARTICOL 39)

(1) Politica agricolă comună are ca obiective:

- (a) creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării raționale a producției agricole, precum și prin utilizarea optimă a factorilor de producție și, în special, a forței de muncă;
- (b) asigurarea în acest fel a unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, în special prin majorarea venitului individual al lucrătorilor din agricultură;
- (c) stabilizarea piețelor;
- (d) garantarea siguranței aprovizionărilor;
- (e) asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori.

(2) În elaborarea politicii agricole comune și a metodelor speciale pe care aceasta le poate implica, vor fi avute în vedere următoarele:

- (a) caracterul special al activității agricole care rezultă din structura socială a agriculturii și din discrepanțele structurale și naturale existente între diferitele regiuni agricole;
- (b) necesitatea de a opera treptat modificările adecvate;
- (c) faptul că, în statele membre, agricultura este un sector strâns legat de ansamblul economiei.

ARTICOLUL 34 (FOSTUL ARTICOL 40)

(1) În vederea îndeplinirii obiectivelor prevăzute la articolul 33, se instituie o organizare comună a piețelor agricole.

În funcție de produse, această organizare îmbracă una dintre următoarele forme:

- (a) norme comune privind concurența;
- (b) coordonarea obligatorie a diferitelor organizări naționale ale pieței;
- (c) organizarea europeană a pieței.

(2) Organizarea comună în una dintre formele prevăzute la alineatul (1) poate include toate măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor definite la articolul 33 și, în special, reglementarea prețurilor, a subvențiilor pentru producerea și comercializarea diferitelor produse, a sistemelor de depozitare și de report și a mecanismelor comune de stabilizare a importurilor sau a exporturilor.

Organizarea comună trebuie să se limiteze la urmărirea obiectivelor enunțate la articolul 33 și trebuie să excludă orice discriminare între producătorii sau consumatorii din Comunitate.

O eventuală politică de prețuri comună trebuie să se bazeze pe criterii comune și pe metode de calcul uniforme.

(3) Pentru ca organizarea comună menționată la alineatul (1) să își poată atinge obiectivele, se pot înființa unul sau mai multe fonduri de orientare și garantare agricole.

ARTICOLUL 35 (FOSTUL ARTICOL 41)

Pentru a permite realizarea obiectivelor definite la articolul 33, în cadrul politicii agricole comune pot fi prevăzute în special următoarele măsuri:

- (a) o coordonare eficientă a eforturilor întreprinse în domeniile formării profesionale, cercetării și popularizării cunoștințelor agronomice, care poate include proiecte sau instituții finanțate în comun;
- (b) acțiuni comune pentru promovarea consumului anumitor produse.

ARTICOLUL 36 (FOSTUL ARTICOL 42)

Dispozițiile capitolului referitor la normele privind concurența se aplică producției și comercializării produselor agricole numai în măsura stabilită de Consiliu în cadrul dispozițiilor și în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 37 alineatele (2) și (3), având în vedere obiectivele enunțate la articolul 33.

Consiliul poate autoriza acordarea de ajutoare în special:

- (a) în vederea protejării exploatațiilor agricole defavorizate de condiții structurale sau naturale;
- (b) în cadrul programelor de dezvoltare economică.

ARTICOLUL 37 (FOSTUL ARTICOL 43)

(1) În vederea trasării liniilor directoare ale unei politici agricole comune, Comisia convoacă, după intrarea în vigoare a prezentului tratat, o conferință a statelor membre pentru a compara politicile lor agricole și pentru a stabili în special bilanțul resurselor și al necesităților acestora.

(2) Comisia, având în vedere lucrările conferinței menționate la alineatul (1), prezintă, după consultarea Comitetului Economic și Social și în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului tratat, propuneri referitoare la elaborarea și punerea în aplicare a politicii agricole comune, inclusiv înlocuirea organizărilor naționale cu una dintre formele de organizare comună prevăzute la articolul 34 alineatul (1), precum și la punerea în aplicare a măsurilor special prevăzute de prezentul titlu.

Aceste propuneri trebuie să țină seama de interdependența dintre chestiunile agricole prevăzute de prezentul titlu.

La propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă regulamente sau directive sau ia decizii, fără ca aceasta să aducă atingere dreptului său de a formula recomandări.

(3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată și în condițiile prevăzute la alineatul (2), poate înlocui organizările naționale ale pieței cu organizarea comună prevăzută la articolul 34 alineatul

(1) în cazul în care:

- (a) organizarea comună oferă statelor membre care se opun acestei măsuri și care dispun de o organizare națională a producției în cauză garanții echivalente pentru ocuparea forței de muncă și nivelul de trai al producătorilor în cauză, luându-se în considerare calendarul adaptărilor posibile și al specializărilor necesare;
- (b) această organizare asigură, pentru schimburile comerciale din cadrul Comunității, condiții similare celor existente pe piața națională.

(4) În cazul în care o organizare comună pentru anumite materii prime se instituie înainte să existe o organizare comună pentru produsele transformate corespunzătoare, materiile prime în cauză folosite pentru produsele transformate destinate exportului în țări terțe pot fi importate din afara Comunității.

ARTICOLUL 38 (FOSTUL ARTICOL 46)

În cazul în care, într-un stat membru, un produs face obiectul unei organizări naționale a pieței sau al oricărei reglementări interne cu efect echivalent care afectează din punct de vedere concurențial o producție similară dintr-un alt stat membru, statele membre aplică la import o taxă compensatorie acestui produs provenit din statul membru în care există respectiva organizare sau reglementare, cu excepția cazului în care acest stat membru aplică o taxă compensatorie la export.

Comisia stabilește cuantumul acestor taxe la nivelul necesar pentru a restabili echilibrul; de asemenea, Comisia poate autoriza recurgerea la alte măsuri, pentru care le stabilește condițiile și normele de aplicare.

TITLUL III

LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR, SERVICIILOR ȘI CAPITALURILOR

CAPITOLUL 1

LUCRĂTORII

ARTICOLUL 39 (FOSTUL ARTICOL 48)

(1) Libera circulație a lucrătorilor este garantată în cadrul Comunității.

(2) Libera circulație implică eliminarea oricărei discriminări pe motiv de cetățenie între lucrătorii statelor membre, în ceea ce privește încadrarea în muncă, remunerarea și celelalte condiții de muncă.

(3) Sub rezerva restricțiilor justificate de motive de ordine publică, siguranță publică și sănătate publică, libera circulație a lucrătorilor implică dreptul:

- (a) de a accepta ofertele reale de încadrare în muncă;
- (b) de a circula liber în acest scop pe teritoriul statelor membre;

(c) de ședere într-un stat membru pentru a desfășura o activitate salarizată în conformitate cu legile, regulamentele și normele administrative care reglementează încadrarea în muncă a lucrătorilor statului respectiv;

(d) de a rămâne pe teritoriul unui stat membru după ce a fost încadrat în muncă în acest stat, în condițiile care vor face obiectul unor regulamente de aplicare adoptate de Comisie.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică încadrării în administrația publică.

ARTICOLUL 40 (FOSTUL ARTICOL 49)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă, prin directive sau regulamente, măsurile necesare în vederea realizării liberei circulații a lucrătorilor, astfel cum este aceasta definită la articolul 39, și în special:

- (a) asigurarea cooperării strânse între serviciile naționale pentru ocuparea forței de muncă;
- (b) eliminarea acelor proceduri și practici administrative, precum și a acelor perioade de acces la locurile de muncă disponibile care decurg din dreptul intern sau din acordurile încheiate anterior între statele membre și a căror menținere ar constitui un obstacol în calea liberalizării circulației lucrătorilor;
- (c) eliminarea tuturor perioadelor și restricțiilor prevăzute de dreptul intern sau de acordurile încheiate anterior între statele membre, care impun lucrătorilor din celelalte state membre condiții diferite în ceea ce privește libera alegere a unui loc de muncă în raport cu lucrătorii statului respectiv;
- (d) stabilirea unor mecanisme proprii în vederea corelării cererii și ofertei de locuri de muncă și facilitarea realizării echilibrului între cererea și oferta de locuri de muncă în condiții care să evite amenințarea gravă a nivelului de trai și de ocupare a forței de muncă în diferitele regiuni și ramuri industriale.

ARTICOLUL 41 (FOSTUL ARTICOL 50)

Statele membre încurajează schimburile de lucrători tineri în cadrul unui program comun.

ARTICOLUL 42 (FOSTUL ARTICOL 51)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă, în domeniul securității sociale, măsurile necesare pentru instituirea liberei circulații a lucrătorilor, în special prin instituirea unui sistem care să asigure lucrătorilor migranți și persoanelor aflate în întreținerea acestora dreptul la:

- (a) cumulul tuturor perioadelor luate în considerare de către diferitele legislații interne, în vederea dobândirii și păstrării dreptului la prestații, precum și pentru calcularea acestora;
- (b) plata prestațiilor pentru persoanele rezidente pe teritoriile statelor membre.

Consiliul hotărăște în unanimitate pe parcursul întregii proceduri prevăzute la articolul 251.

CAPITOLUL 2

DREPTUL DE STABILIRE

ARTICOLUL 43 (FOSTUL ARTICOL 52)

În conformitate cu dispozițiile care urmează, sunt interzise restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul altui stat membru. Această interdicție vizează și restricțiile privind înființarea de agenții, sucursale sau filiale de către resortisanții unui stat membru stabiliți pe teritoriul altui stat membru.

Libertatea de stabilire presupune accesul la activități independente și la exercitarea acestora, precum și constituirea și administrarea întreprinderilor și, în special, a societăților în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf, în condițiile definite pentru resortisanții proprii de legislația țării de stabilire, sub rezerva dispozițiilor capitolului privind capitalurile.

ARTICOLUL 44 (FOSTUL ARTICOL 54)

(1) În vederea realizării libertății de stabilire cu privire la o activitate determinată, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, Consiliul hotărăște prin intermediul directivelor.

(2) Consiliul și Comisia exercită funcțiile care le revin în temeiul dispozițiilor menționate anterior și, în special:

- (a) acordând prioritate, de regulă, activităților în cazul cărora libertatea de stabilire constituie o contribuție deosebit de utilă la dezvoltarea producției și a schimburilor comerciale;
- (b) asigurând o strânsă cooperare între autoritățile naționale competente pentru a cunoaște aspectele speciale ale diferitelor activități din cadrul Comunității;
- (c) eliminând acele proceduri și practici administrative care decurg fie din dreptul intern, fie din acordurile încheiate anterior între statele membre, a căror menținere ar constitui un obstacol în calea libertății de stabilire;
- (d) asigurând lucrătorilor dintr-un stat membru, angajați în muncă pe teritoriul unui alt stat membru, posibilitatea de a rămâne pe teritoriul acestuia pentru a desfășura activități independente, în cazul în care îndeplinesc condițiile pe care ar trebui să le îndeplinească în cazul în care ar intra pe teritoriul acestui stat la data la care intenționează să inițieze această activitate;
- (e) asigurând resortisantului unui stat membru posibilitatea de a dobândi și folosi terenuri și construcții situate pe teritoriul altui stat membru, în măsura în care aceasta nu aduce atingere principiilor stabilite la articolul 33 alineatul (2);
- (f) eliminând treptat restricțiile privind libertatea de stabilire în fiecare ramură de activitate avută în vedere, în ceea ce privește, pe de o parte, condițiile de înființare de agenții, sucursale sau filiale pe teritoriul unui stat membru și, pe de altă parte, condițiile de acces al personalului angajat în cadrul sediului principal în funcțiile de conducere sau de supraveghere ale acestor agenții, sucursale sau filiale;
- (g) coordonând, în măsura în care este necesar și în vederea echivalării lor, garanțiile solicitate de statele membre societăților în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf, pentru a proteja deopotrivă interesele asociațiilor și ale terților;
- (h) asigurându-se că ajutoarele acordate de statele membre nu denaturează condițiile de stabilire.

ARTICOLUL 45 (FOSTUL ARTICOL 55)

Sunt exceptate de la aplicarea dispozițiilor prezentului capitol, în ceea ce privește statul membru interesat, activitățile care sunt asociate în acest stat, chiar și cu titlu ocazional, exercitării autorității publice.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate excepta anumite activități de la aplicarea dispozițiilor prezentului capitol.

ARTICOLUL 46 (FOSTUL ARTICOL 56)

(1) Prevederile prezentului capitol și măsurile adoptate în temeiul acesteia nu aduc atingere aplicării actelor cu putere de lege și actelor administrative care prevăd un regim special pentru resortisanții străini din motive de ordine publică, siguranță publică și sănătate publică.

(2) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă directive privind coordonarea dispozițiilor menționate anterior.

ARTICOLUL 47 (FOSTUL ARTICOL 57)

(1) În vederea facilitării accesului la activitățile independente și la exercitarea lor, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă directivele privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și a altor titluri oficiale de calificare.

(2) În același sens, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă directivele privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la accesul la activitățile independente și la exercitarea acestora. Consiliul hotărăște în unanimitate pe parcursul procedurii prevăzute la articolul 251 cu privire la directivele a căror executare în cel puțin un stat membru implică o modificare a principiilor legislative existente ale regimului profesiilor în ceea ce privește formarea și condițiile de acces ale persoanelor fizice. În celelalte cazuri, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată.

(3) În ceea ce privește profesiile medicale, paramedicale și farmaceutice, liberalizarea treptată a restricțiilor va fi subordonată coordonării condițiilor lor de exercitare a acestora în diferitele state membre.

ARTICOLUL 48 (FOSTUL ARTICOL 58)

Societățile constituite în conformitate cu legislația unui stat membru și având sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității în cadrul Comunității sunt asimilate, în aplicarea prezentei subsecțiuni, persoanelor fizice resortisante ale statelor membre.

Prin societăți se înțeleg societățile constituite în conformitate cu dispozițiile legislației civile sau comerciale, inclusiv societățile cooperative și alte persoane juridice de drept public sau privat, cu excepția celor fără scop lucrativ.

CAPITOLUL 3

SERVICIILE

ARTICOLUL 49 (FOSTUL ARTICOL 59)

În conformitate cu dispozițiile ce urmează, sunt interzise restricțiile privind libertatea de a presta servicii în cadrul Comunității cu privire la resortisanții statelor membre stabiliți într-un alt stat al Comunității decât cel al beneficiarului serviciilor.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate extinde beneficiul dispozițiilor prezentului capitol la prestatorii de servicii care sunt resortisanți ai unui stat terț și sunt stabiliți în cadrul Comunității.

ARTICOLUL 50 (FOSTUL ARTICOL 60)

În înțelesul prezentului tratat, sunt considerate servicii prestațiile furnizate în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, în măsura în care nu sunt reglementate de dispozițiile privind libera circulație a mărfurilor, a capitalurilor și a persoanelor.

Serviciile cuprind în special:

- (a) activități cu caracter industrial;
- (b) activități cu caracter comercial;
- (c) activități artizanale;
- (d) activitățile prestate în cadrul profesiunilor liberale.

Fără a aduce atingere dispozițiilor capitolului privind dreptul de stabilire, prestatorul poate, în vederea executării prestației, să își desfășoare temporar activitatea în țara în care prestează serviciul, în aceleași condiții care sunt impuse de această țară propriilor resortisanți.

ARTICOLUL 51 (FOSTUL ARTICOL 61)

(1) Libera circulație a serviciilor în domeniul transporturilor este reglementată de dispozițiile din titlul privind transporturile.

(2) Liberalizarea serviciilor bancare și de asigurări asociate mișcărilor capitalurilor trebuie să se realizeze concomitent cu liberalizarea circulației capitalurilor.

ARTICOLUL 52 (FOSTUL ARTICOL 63)

(1) Pentru realizarea liberalizării unui anumit serviciu, Consiliul, la propunerea Comisiei și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Parlamentului European, hotărăște prin directive, cu majoritate calificată.

(2) Directivele menționate la alineatul (1) acordă prioritate, de regulă, serviciilor care intervin direct asupra costurilor de producție sau a căror liberalizare contribuie la facilitarea schimburilor de mărfuri.

ARTICOLUL 53 (FOSTUL ARTICOL 64)

Statele membre se declară dispuse să procedeze la liberalizarea serviciilor într-o măsură mai mare decât cea la care obligă directivele adoptate în vederea aplicării articolului 52 alineatul (1), în cazul în care situația lor economică generală și situația din sectorul în cauză permite acest lucru.

În acest scop, Comisia adresează recomandări statelor membre în cauză.

ARTICOLUL 54 (FOSTUL ARTICOL 65)

Atât timp cât restricțiile impuse libertății de a presta servicii nu sunt eliminate, fiecare dintre statele membre le aplică, fără a discrimina pe motive de cetățenie ori naționalitate sau reședință ori sediu tuturor prestatorilor de servicii menționați la articolul 49 primul paragraf.

ARTICOLUL 55 (FOSTUL ARTICOL 66)

Dispozițiile articolelor 45–48 se aplică domeniului reglementat de prezentul capitol.

CAPITOLUL 4

CAPITALURILE ȘI PLĂȚILE

ARTICOLUL 56 (FOSTUL ARTICOL 73b)

(1) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.

(2) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind plățile între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.

ARTICOLUL 57 (FOSTUL ARTICOL 73c)

(1) Articolul 56 nu aduce atingere aplicării, în raport cu țările terțe, a restricțiilor aflate în vigoare la 31 decembrie 1993 în temeiul dreptului intern sau al dreptului comunitar, adoptate cu privire la circulația capitalurilor având ca destinație țări terțe sau provenind din țări terțe, în cazul în care acestea implică investiții directe, inclusiv investițiile imobiliare, stabilirea, prestarea de servicii financiare sau admiterea de valori mobiliare pe piețele de capital.

(2) Depunând eforturi pentru a realiza obiectivul liberei circulații a capitalurilor între statele membre și țări terțe, în cea mai mare măsură posibilă și fără a aduce atingere celorlalte capitole ale prezentului tratat, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, Consiliul poate să adopte măsuri referitoare la circulația capitalurilor având ca destinație țări terțe sau provenind din țări terțe, în cazul în care acestea implică investiții directe, inclusiv investițiile imobiliare, stabilirea, prestarea de servicii financiare sau admiterea de valori mobiliare pe piețele de capital. Pentru adoptarea acelor măsuri, întemeiate fiind pe dispozițiile prezentului alineat, sunt mai puțin favorabile decât cele în vigoare în dreptul comunitar în ceea ce privește liberalizarea circulației capitalurilor având ca destinație țări terțe sau provenind din țări terțe, este necesară unanimitatea.

ARTICOLUL 58 (FOSTUL ARTICOL 73d)

(1) Articolul 56 nu aduce atingere dreptului statelor membre:

- (a) de a aplica dispozițiile incidente ale legislațiilor fiscale care stabilesc o distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație în ceea ce privește reședința lor sau locul unde capitalurile lor au fost investite;
- (b) de a adopta toate măsurile necesare pentru a combate încălcarea actelor lor cu putere de lege și a normelor lor administrative, în special în domeniul fiscal sau al supravegherii prudențiale a instituțiilor financiare, de a stabili proceduri de declarare a circulației capitalurilor în scopul informării administrative sau statistice ori de a adopta măsuri justificate de motive de ordine publică sau siguranță publică.

(2) Prezentul capitol nu aduce atingere posibilității de a aplica restricții privind dreptul de stabilire care sunt compatibile cu prezentul tratat.

(3) Măsurile și procedurile menționate la alineatele (1) și (2) nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restrângere disimulată a liberei circulații a capitalurilor și plăților, astfel cum este aceasta definită la articolul 56.

ARTICOLUL 59 (FOSTUL ARTICOL 73f)

În cazul în care, în împrejurări excepționale, circulația capitalurilor provenind din țările terțe sau destinate acestora provoacă sau amenință să provoace dificultăți grave în funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, poate adopta, în raport cu țările terțe, măsurile de salvagardare pentru o perioadă de până la șase luni, în cazul în care aceste măsuri sunt strict necesare.

ARTICOLUL 60 (FOSTUL ARTICOL 73g)

(1) În cazul în care, în situațiile menționate la articolul 301, este considerată necesară o acțiune a Comunității, Consiliul, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 301, poate adopta în raport cu țările terțe respective măsurile urgente necesare în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile.

(2) Fără a aduce atingere articolului 297 și atât timp cât Consiliul nu a adoptat măsuri în conformitate cu alineatul (1), un stat membru poate adopta, din rațiuni politice grave și din motive de urgență, măsuri unilaterale împotriva unei țări terțe în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile. Comisia și celelalte state membre sunt informate despre aceste măsuri cel târziu la data intrării lor în vigoare.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate decide că statul membru în cauză este obligat să modifice sau să elimine măsurile în discuție. Președintele Consiliului informează Parlamentul European cu privire la deciziile luate de Consiliu.

TITLUL IV (FOSTUL TITLU IIIa)

VIZELE, AZILUL, IMIGRAREA ȘI ALTE POLITICI LEGATE DE LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR

ARTICOLUL 61 (FOSTUL ARTICOL 73i)

Pentru a crea treptat un spațiu de libertate, securitate și justiție, Consiliul adoptă:

- (a) în următorii cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, măsuri privind

asigurarea liberei circulații a persoanelor în conformitate cu articolul 14, coroborate cu măsurile adiacente legate direct de această liberă circulație și privind controalele de la frontierele externe, azilul și imigrarea, în conformitate cu articolul 62 punctele 2 și 3 și cu articolul 63 punctul 1 litera (a) și punctul 2 litera (a), precum și cu măsurile referitoare la prevenirea și combaterea criminalității, în conformitate cu articolul 31 litera (e) din Tratatul privind Uniunea Europeană;

- (b) alte măsuri cu privire la azil, imigrare și protecția drepturilor resortisanților țărilor terțe, în conformitate cu articolul 63;
- (c) măsuri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă, prevăzute la articolul 65;
- (d) măsuri adecvate privind încurajarea și consolidarea cooperării administrative, prevăzute la articolul 66;
- (e) măsuri în domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală care urmăresc un nivel ridicat de securitate prin prevenirea criminalității și prin combaterea acestui fenomen în cadrul Uniunii, în conformitate cu dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană.

ARTICOLUL 62 (FOSTUL ARTICOL 73j)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 67, adoptă, în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam:

1. în conformitate cu articolul 14, măsuri privind asigurarea absenței oricărui control asupra persoanelor la trecerea frontierelor interne, indiferent că este vorba despre cetățenii Uniunii sau despre resortisanții țărilor terțe;
2. măsuri cu privire la trecerea frontierelor externe ale statelor membre care stabilesc:
 - (a) normele și condițiile cărora trebuie să li se conformeze statele membre pentru efectuarea controalelor asupra persoanelor la frontierele externe;
 - (b) reglementările privind vizele de ședere, acordate pentru o durată de maxim trei luni, și în special:
 - (i) lista țărilor terțe ai căror resortisanți sunt obligați să prezinte o viză pentru a trece frontierele externe și a țărilor ai căror resortisanți sunt scutiți de această obligație;
 - (ii) procedurile și condițiile de acordare a vizelor de către statele membre;
 - (iii) un model tip de viză;
 - (iv) reglementări privind o viză identică;
3. măsuri de stabilire a condițiilor în care resortisanții țărilor terțe pot circula liber pe teritoriul statelor membre pe o durată maximă de trei luni.

ARTICOLUL 63 (FOSTUL ARTICOL 73k)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 67, adoptă, în următorii cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam:

1. măsuri privind azilul, în conformitate cu Convenția de la Geneva încheiată la 28 iulie 1951 și cu Protocolul încheiat la 31 ianuarie 1967 cu privire la statutul refugiaților, precum și cu alte tratate incidente, în domeniile următoare:
 - (a) criteriile și mecanisme de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul din statele membre de către un resortisant al unei țări terțe;
 - (b) norme minime referitoare la primirea solicitanților de azil în statele membre;
 - (c) norme minime privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe pentru a putea solicita statutul de refugiat;
 - (d) norme minime privind procedura de acordare sau de retragere a statutului de refugiat în statele membre;
2. măsuri privind refugiații și persoanele strămutate, în următoarele domenii:
 - (a) norme minime privind acordarea unei protecții temporare persoanelor strămutate care provin din țări terțe și care nu se pot întoarce în țările de origine, precum și persoanelor care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională;
 - (b) măsuri care să asigure un echilibru între eforturile consimțite de statele membre pentru primirea refugiaților și a persoanelor strămutate și pentru gestionarea consecințelor acestei primiri;
3. măsuri privind politica de imigrare, în următoarele domenii:
 - (a) condiții de intrare și de ședere, precum și norme privind procedurile de acordare de către statele membre a vizelor și a permiselor de ședere pe termen lung, inclusiv în vederea reîntregirii familiei;
 - (b) imigrarea clandestină și șederea ilegală, inclusiv repatrierea persoanelor aflate în situație de ședere ilegală;
4. măsuri care definesc drepturile de ședere în celelalte state membre ale resortisanților țărilor terțe care se află în mod legal pe teritoriul unui stat membru, precum și condițiile în care pot beneficia de aceste drepturi.

Măsurile adoptate de Consiliu în temeiul punctelor 3 și 4 nu împiedică un stat membru să mențină sau să introducă, în domeniile vizate, dispoziții de drept intern compatibile cu prezentul tratat și cu acordurile internaționale.

Măsurile adoptate în temeiul punctului 2 litera (b), punctului 3 litera (a) și punctului 4 nu se încadrează în perioada de cinci ani prevăzută anterior.

ARTICOLUL 64 (FOSTUL ARTICOL 73I)

- (1) Prezentul titlu nu aduce atingere exercitării responsabilităților care le revin statelor membre în

menținerea ordinii publice și apărarea securității interne.

(2) În cazul în care unul sau mai multe state membre se află într-o situație de urgență caracterizată de un aflux neașteptat de resortisanți din țări terțe și fără a aduce atingere alineatului (1), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate adopta, în beneficiul statului sau statelor membre în cauză, măsuri provizorii pentru un termen de cel mult șase luni.

ARTICOLUL 65 (FOSTUL ARTICOL 73m)

Măsurile care țin de domeniul cooperării judiciare în materie civilă cu incidență transfrontalieră, care trebuie adoptate în conformitate cu articolul 67 și care asigură buna funcționare a pieței interne, urmăresc printre altele:

- (a) să îmbunătățească și să simplifice:
 - sistemul de comunicare și notificare transfrontalieră a actelor judecătorești și fără caracter judecătoresc;
 - cooperarea în materie de obținere a probelor;
 - recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, inclusiv a hotărârilor fără caracter judecătoresc;
- (b) favorizarea compatibilității normelor aplicabile în statele membre în materie de conflicte de legi și de competență;
- (c) eliminarea obstacolelor din calea bunei desfășurări a procedurilor civile, la nevoie prin înlesnirea compatibilității normelor de procedură civilă aplicabile în statele membre.

ARTICOLUL 66 (FOSTUL ARTICOL 73n)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 67, adoptă măsuri în vederea asigurării cooperării între serviciile competente ale administrațiilor statelor membre în domeniile menționate de prezentul titlu, precum și între serviciile respective și Comisie.

ARTICOLUL 67 (FOSTUL ARTICOL 73o)

(1) În cursul unei perioade de tranziție de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, Consiliul hotărăște în unanimitate la propunerea Comisiei sau la inițiativa unui stat membru și după consultarea Parlamentului European.

(2) După această perioadă de cinci ani:

- Consiliul hotărăște la propunerile Comisiei; Comisia examinează orice cerere a unui stat membru prin care se solicită ca ea să prezinte o propunere Consiliului;
- Consiliul, hotărând în unanimitate după consultarea Parlamentului European, adoptă o decizie pentru ca procedura prevăzută la articolul 251 să se poată aplica în toate domeniile la care se referă prezentul titlu sau în unele dintre acestea, precum și pentru a adapta dispozițiile privind competențele Curții de Justiție.

(3) Prin derogare de la dispozițiile alineatelor (1) și (2), măsurile prevăzute la articolul 62 punctul 2 litera (b) punctele (i) și (iii) se adoptă, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, de către Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European;

(4) Prin derogare de la dispozițiile alineatului (2), măsurile prevăzute la articolul 62 punctul 2 litera (b) punctele (i) și (iv), se adoptă, după o perioadă de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, de către Consiliu, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251.

(5) (*alineat adăugat prin Tratatul de la Nisa*) Prin derogare de la alineatul (1), Consiliul adoptă, în conformitate cu procedura menționată la articolul 251:

- măsurile prevăzute la articolul 63 punctul 1) și punctul 2) litera (a), cu condiția să adopte în prealabil și în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol o legislație comunitară care definește regulile comune și principiile de bază care reglementează aceste domenii;
- măsurile prevăzute la articolul 65, cu excepția aspectelor legate de dreptul familiei.

ARTICOLUL 68 (FOSTUL ARTICOL 73p)

(1) Articolul 234 se aplică prezentului titlu în situațiile și condițiile următoare: în cazul în care se invocă o chestiune privind interpretarea prezentului titlu sau validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile Comunității în temeiul prezentului titlu, într-o cauză pendinte pe rolul unei instanțe judecătorești naționale ale cărei hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, instanța judecătorească respectivă, în cazul în care consideră necesară o hotărâre în acest sens pentru a se pronunța, cere Curții de Justiție să hotărască în legătură cu acea chestiune.

(2) În nici un caz, Curtea de Justiție nu este competentă să hotărască în ceea ce privește măsurile sau deciziile luate în temeiul articolului 62 punctul 1, referitoare la menținerea ordinii publice și a apărării securității interne.

(3) Consiliul, Comisia sau un stat membru poate cere Curții de Justiție să hotărască asupra unei chestiuni privind interpretarea prezentului titlu sau a actelor adoptate de instituțiile Comunității în temeiul acestuia. Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție ca răspuns la o astfel de cerere nu se aplică în cazul hotărârilor instanțelor judecătorești din statele membre care au autoritate de lucru judecat.

ARTICOLUL 69 (FOSTUL ARTICOL 73q)

Prezentul titlu se aplică, sub rezerva dispozițiilor Protocolului privind poziția Regatului Unit și a Irlandei și ale Protocolului privind poziția Danemarcei și fără a aduce atingere Protocolului privind aplicarea anumitor dispoziții ale articolului 14 din Tratatul de instituire a Comunității Europene în raport cu Regatul Unit și cu Irlanda.

TITLUL V (FOSTUL TITLU IV)

TRANSPORTURILE

ARTICOLUL 70 (FOSTUL ARTICOL 74)

În ceea ce privește domeniul reglementat de prezentul titlu, statele membre urmăresc obiectivele tratatului în cadrul unei politici comune în domeniul transporturilor.

ARTICOLUL 71 (FOSTUL ARTICOL 75)

(1) În vederea punerii în aplicare a articolului 70 și ținând seama de aspectele speciale privind transporturile, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, stabilește:

- (a) norme comune aplicabile transporturilor internaționale, efectuate dinspre sau către teritoriul unui stat membru ori prin traversarea teritoriului unuia sau mai multor state membre;
- (b) condițiile de admitere a transportatorilor nerezidenți pentru a efectua transporturi naționale într-un stat membru;
- (c) măsurile care permit îmbunătățirea siguranței transporturilor;
- (d) orice altă dispoziție utilă.

(2) Prin derogare de la procedura prevăzută la alineatul (1), dispozițiile referitoare la principiile regimului transporturilor și a căror aplicare ar putea afecta grav nivelul de trai și de ocupare a forței de muncă în anumite regiuni, precum și exploatarea echipamentelor de transport, ținând seama de necesitatea unei adaptări la dezvoltarea economică care rezultă din instituirea pieței comune, se adoptă de către Consiliu, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social.

ARTICOLUL 72 (FOSTUL ARTICOL 76)

Până la adoptarea dispozițiilor prevăzute la articolul 71 alineatul (1) și exceptând cazul acordului unanim al Consiliului, nici unul dintre statele membre nu poate adopta dispoziții mai puțin favorabile, prin efectul lor direct sau indirect asupra transportatorilor celorlalte state membre în raport cu transportatorii naționali, decât diferitele dispoziții din domeniu aflate în vigoare la 1 ianuarie 1958 sau, în cazul statelor aderente, la data aderării acestora.

ARTICOLUL 73 (FOSTUL ARTICOL 77)

Sunt compatibile cu prezentul tratat ajutoarele care răspund necesităților de coordonare a transporturilor sau care constituie compensarea anumitor obligații inerente noțiunii de serviciu public.

ARTICOLUL 74 (FOSTUL ARTICOL 78)

Orice măsură adoptată în temeiul prezentului tratat în domeniul tarifelor și condițiilor de transport trebuie să țină seama de situația economică a transportatorilor.

ARTICOLUL 75 (FOSTUL ARTICOL 79)

(1) În cazul transporturilor în cadrul Comunității trebuie eliminate discriminările care constau în aplicarea de către un transportator, pentru aceleași mărfuri și pe aceleași rute de transport, a unor tarife și condiții de transport diferite în funcție de țara de origine sau de destinație a produselor transportate.

(2) Alineatul (1) nu împiedică adoptarea de către Consiliu a altor măsuri, în conformitate cu articolul 71 alineatul (1).

(3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă, la propunerea Comisiei și după consultarea Comitetului Economic și Social, o reglementare prin care se asigură punerea în aplicare a dispozițiilor alineatului (1).

Consiliul poate adopta, în special, dispozițiile necesare pentru a permite instituțiilor Comunității să vegheze la respectarea normei enunțate la alineatul (1) și să asigure că utilizatorii beneficiază pe deplin de aceasta.

(4) Comisia, din proprie inițiativă sau la solicitarea unui stat membru, examinează cazurile de discriminare menționate la alineatul (1) și, după consultarea oricărui stat membru în cauză, adoptă deciziile necesare în temeiul reglementării adoptate în conformitate cu dispozițiile alineatului (3).

ARTICOLUL 76 (FOSTUL ARTICOL 80)

(1) Exceptând cazul în care există autorizare din partea Comisiei, se interzice aplicarea, de către un stat membru, a unor tarife și condiții care includ orice element de sprijin sau de protecție în beneficiul uneia sau mai multor întreprinderi sau industrii anume, pentru transporturi efectuate în cadrul Comunității.

(2) Comisia, din proprie inițiativă sau la cererea unui stat membru, examinează tarifele și condițiile menționate la alineatul (1), ținând seama, în special, de cerințele unei politici economice regionale corespunzătoare, de necesitățile regiunilor subdezvoltate, precum și de problemele regiunilor grav afectate de conjuncturi politice, pe de o parte, și de efectele acestor tarife și condiții asupra concurenței între diferitele moduri de transport, pe de altă parte.

După consultarea oricărui stat membru în cauză, Comisia adoptă deciziile necesare.

(3) Interdicția menționată la alineatul (1) nu se aplică tarifelor care urmăresc asigurarea concurenței.

ARTICOLUL 77 (FOSTUL ARTICOL 81)

Taxele sau redevențele percepute de către un transportator la trecerea frontierelor, independent de tarifele de transport, nu trebuie să depășească un quantum rezonabil, ținând seama de cheltuielile reale pe care le implică efectiv această trecere.

Statele membre depun eforturi pentru reducerea treptată a acestor cheltuieli.

Comisia poate adresa recomandări statelor membre în vederea aplicării prezentului articol.

ARTICOLUL 78 (FOSTUL ARTICOL 82)

Dispozițiile prezentului titlu nu contravin măsurilor adoptate în Republica Federală Germania, în măsura în care acestea sunt necesare pentru compensarea dezavantajelor economice pe care divizarea Germaniei le-a produs economiei anumitor regiuni din Republica Federală, afectate de această divizare.

ARTICOLUL 79 (FOSTUL ARTICOL 83)

Se constituie pe lângă Comisie un Comitet Consultativ, format din experți desemnați de guvernele statelor membre. Comisia îl consultă în domeniul transporturilor ori de câte ori consideră util, fără a aduce atingere atribuțiilor Comitetului Economic și Social.

ARTICOLUL 80 (FOSTUL ARTICOL 84)

(1) Dispozițiile prezentului titlu se aplică transporturilor feroviare, rutiere și pe căi navigabile interioare.

(2) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide în ce caz, în ce măsură și prin ce procedură se pot adopta dispoziții corespunzătoare în domeniul transporturilor maritime și aeriene.

Dispozițiile procedurale prevăzute la articolul 71 sunt aplicabile.

TITLUL VI (FOSTUL TITLU V) NORME COMUNE PRIVIND CONCURENȚA, IMPOZITAREA ȘI ARMONIZAREA LEGISLATIVĂ

CAPITOLUL 1 NORMELE PRIVIND CONCURENȚA

SECȚIUNEA 1 NORMELE APLICABILE ÎNTREPRINDERILOR

ARTICOLUL 81 (FOSTUL ARTICOL 85)

(1) Sunt incompatibile cu piața comună și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot aduce atingere comerțului dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune și, în special, cele care:

- (a) stabilesc, direct sau indirect, prețuri de cumpărare sau de vânzare sau orice alte condiții de tranzacționare;
- (b) limitează sau controlează producția, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investițiile;
- (c) împart piețele sau sursele de aprovizionare;
- (d) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;
- (e) condiționează încheierea contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

(2) Acordurile sau deciziile interzise în temeiul prezentului articol sunt nule de drept.

(3) Cu toate acestea, pot fi declarate ca exceptate de la aplicarea alineatului (1):

- orice acorduri sau categorii de acorduri între întreprinderi;
- orice decizii sau categorii de decizii ale asocierilor de întreprinderi;
- orice practici concertate sau categorii de practici concertate

care contribuie la îmbunătățirea producției sau distribuției de mărfuri ori la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând totodată consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut și care:

(a) nu impun întreprinderilor în cauză restricții care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective;

(b) nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența de pe o parte semnificativă a pieței produselor în cauză.

ARTICOLUL 82 (FOSTUL ARTICOL 86)

Este incompatibilă cu piața comună și interzisă, în măsura în care ar putea aduce atingere comerțului dintre statele membre, folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia.

Aceste practici abuzive pot consta în special în:

(a) impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de vânzare sau de cumpărare sau a altor condiții inechitabile de tranzacționare;

(b) limitarea producției, comercializării sau dezvoltării tehnologice în dezavantajul consumatorilor;

(c) aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;

(d) condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

ARTICOLUL 83 (FOSTUL ARTICOL 87)

(1) Regulamentele sau directivele utile în vederea aplicării principiilor prevăzute la articolele 81 și 82 se adoptă de către Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European.

(2) Dispozițiile prevăzute la alineatul (1) au drept scop în special:

- (a) să asigure respectarea interdicțiilor prevăzute la articolul 81 alineatul (1) și la articolul 82 prin instituirea de amenzi și penalități cu titlu cominatoriu;

- (b) să determine normele de aplicare a articolului 81 alineatul (3), luând în considerare necesitatea, pe de o parte, de a asigura o supraveghere eficientă și, pe de altă parte, de a simplifica pe cât posibil controlul administrativ;
- (c) să precizeze, dacă este cazul, domeniul de aplicare a articolelor 81 și 82 în diferitele ramuri economice;
- (d) să definească rolul Comisiei și al Curții de Justiție în aplicarea dispozițiilor prevăzute de prezentul alineat;
- (e) să definească raporturile între legislațiile interne, pe de o parte, și dispozițiile prezentei secțiuni, precum și cele adoptate în temeiul prezentului articol, pe de altă parte.

ARTICOLUL 84 (FOSTUL ARTICOL 88)

Până la intrarea în vigoare a dispozițiilor adoptate în temeiul articolului 83, autoritățile statelor membre hotărăsc cu privire la admisibilitatea înțelegerilor, deciziilor și a practicilor concertate și cu privire la folosirea în mod abuziv a unei poziții dominante pe piața comună, în conformitate cu dreptul lor intern și cu dispozițiile articolului 81 și, în special, ale alineatului (3), precum și ale articolului 82.

ARTICOLUL 85 (FOSTUL ARTICOL 89)

(1) Fără a aduce atingere articolului 84, Comisia veghează la aplicarea principiilor stabilite la articolele 81 și 82. La cererea unui stat membru sau din oficiu și în cooperare cu autoritățile competente ale statelor membre, care îi acordă sprijin, Comisia investighează presupusele cazuri de încălcare a principiilor menționate mai sus. În cazul în care constată existența unei încălcări, Comisia propune măsuri adecvate pentru ca aceasta să înceteze.

(2) În cazul în care încălcarea nu încetează, Comisia constată încălcarea principiilor printr-o decizie motivată. Comisia poate publica decizia și poate autoriza statele membre să ia măsurile necesare pentru remedierea situației, măsuri ale căror condiții și norme de aplicare le stabilește.

ARTICOLUL 86 (FOSTUL ARTICOL 90)

(1) În ceea ce privește întreprinderile aflate în proprietate publică și întreprinderile cărora le acordă drepturi speciale sau exclusive, statele membre nu adoptă și nu mențin nici o măsură contrară normelor prezentului tratat și, în special, celor prevăzute la articolul 12 și la articolele 81-89.

(2) Întreprinderile care au sarcina de a gestiona serviciile de interes economic general sau care prezintă caracter de monopol fiscal se supun normelor prezentului tratat și, în special, normelor privind concurența, în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată. Dezvoltarea schimburilor comerciale nu trebuie să fie afectată într-o măsură care contravine intereselor Comunității.

(3) Comisia asigură aplicarea dispozițiilor prezentului articol și adresează statelor membre, în cazul în care este necesar, directivele sau deciziile corespunzătoare.

SECȚIUNEA 2

AJUTOARELE ACORDATE DE STATE

ARTICOLUL 87 (FOSTUL ARTICOL 92)

(1) Cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(2) Sunt compatibile cu piața comună:

- (a) ajutoarele cu caracter social acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără discriminare în funcție de originea produselor;
- (b) ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare;
- (c) ajutoarele acordate economiei anumitor regiuni ale Republicii Federale Germania afectate de divizarea Germaniei, în măsura în care acestea sunt necesare pentru compensarea dezavantajelor economice cauzate de această divizare.

(3) Pot fi considerate compatibile cu piața comună:

- (a) ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut;
- (b) ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru;
- (c) ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun;
- (d) ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale și ale concurenței în Comunitate într-o măsură care contravine interesului comun;
- (e) alte categorii de ajutoare stabilite prin decizie a Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei.

ARTICOLUL 88 (FOSTUL ARTICOL 93)

(1) Comisia, împreună cu statele membre, verifică permanent regimurile ajutoarelor existente în aceste state. Comisia propune acestora măsurile utile cerute de dezvoltarea treptată sau de funcționarea pieței comune.

(2) În cazul în care, după ce părților în cauză li s-a solicitat să-și prezinte observațiile, Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat nu este compatibil cu piața comună în conformitate cu articolul 87 sau că acest ajutor este utilizat în mod abuziv, aceasta hotărăște suspendarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie.

În cazul în care statul în cauză nu se conformează deciziei în termenul stabilit, Comisia sau orice alt stat în cauză poate sesiza direct Curtea de Justiție, prin derogare de la articolele 226 și 227.

La cererea unui stat membru, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate decide că un ajutor acordat sau care urmează să fie acordat de acest stat trebuie să fie considerat compatibil cu piața comună, prin derogare de la dispozițiile articolului 87 sau de la regulamentele prevăzute la articolul 89, în cazul în care o astfel de decizie este justificată de împrejurări excepționale. În cazul în care, în legătură cu acest ajutor, Comisia a inițiat procedura prevăzută la primul paragraf din prezentul alineat, cererea adresată Consiliului de statul în cauză va avea ca efect suspendarea procedurii menționate până când Consiliul se pronunță asupra acesteia.

Cu toate acestea, în cazul în care Consiliul nu se pronunță în termen de trei luni de la formularea cererii, Comisia hotărăște.

(3) Comisia este informată în timp util pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele. În cazul în care apreciază că un proiect nu este compatibil cu piața comună în conformitate cu dispozițiile articolului 87, Comisia inițiază fără întârziere procedura prevăzută la alineatul precedent. Înainte de pronunțarea unei decizii finale, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate.

ARTICOLUL 89 (FOSTUL ARTICOL 94)

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate adopta toate regulamentele utile pentru aplicarea articolelor 87 și 88, și poate stabili, în special, condițiile de aplicare a articolului 88 alineatul (3) și categoriile de ajutoare care sunt exceptate de la această procedură.

CAPITOLUL 2 DISPOZIȚII FISCALE

ARTICOLUL 90 (FOSTUL ARTICOL 95)

Nici un stat membru nu aplică, direct sau indirect, produselor altor state membre impozite interne de orice natură mai mari decât cele care se aplică, direct sau indirect, produselor naționale similare.

De asemenea, nici un stat membru nu aplică produselor altor state membre impozite interne de natură să protejeze indirect alte sectoare de producție.

ARTICOLUL 91 (FOSTUL ARTICOL 96)

Produsele exportate pe teritoriul unuia dintre statele membru nu pot beneficia de nici o rambursare a impozitelor interne mai mare decât impozitele aplicate direct sau indirect.

ARTICOLUL 92 (FOSTUL ARTICOL 98)

În ceea ce privește impozitele, altele decât cele pe cifra de afaceri, accizele și alte impozite indirecte, pot fi acordate scutiri sau rambursări la exportul către celelalte state membre și pot fi introduse taxe compensatorii la importurile care provin din statele membre numai în cazul în care

măsurile preconizate au fost aprobate în prealabil pentru o perioadă limitată de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei.

ARTICOLUL 93 (FOSTUL ARTICOL 99)

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă dispozițiile referitoare la armonizarea legislațiilor privind impozitul pe cifra de afaceri, accizele și alte impozite indirecte, în măsura în care această armonizare este necesară pentru a asigura instituirea și funcționarea pieței interne în termenul stabilit la articolul 14.

CAPITOLUL 3 APROPIEREA LEGISLAȚIILOR

ARTICOLUL 94 (FOSTUL ARTICOL 100)

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă directive pentru apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre, care au incidență directă asupra instituirii sau funcționării pieței comune.

ARTICOLUL 95 (FOSTUL ARTICOL 100a)

(1) Prin derogare de la articolul 94 și cu excepția cazului în care prezentul tratat dispune altfel, dispozițiile următoare se aplică în vederea realizării obiectivelor enunțate la articolul 14. Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă măsurile privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre care au ca obiect instituirea și funcționarea pieței comune.

(2) Alineatul (1) nu se aplică dispozițiilor fiscale, celor privind libera circulație a persoanelor și celor privind drepturile și interesele lucrătorilor salariați.

(3) În formularea propunerilor prevăzute la alineatul (1) în domeniul sănătății, securității, protecției mediului și protecției consumatorilor, Comisia pornește de la premisa asigurării unui nivel ridicat de protecție ridicat, ținând seama în special de orice evoluție nouă, întemeiată pe fapte științifice. În cadrul atribuțiilor ce le revin, Parlamentul European și Consiliul depun eforturi, de asemenea, pentru realizarea acestui obiectiv.

(4) În cazul în care, după adoptarea de către Consiliu sau Comisie a unei măsuri de armonizare, un stat membru consideră necesară menținerea dispozițiilor de drept intern justificate de cerințele importante prevăzute la articolul 30 sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru, acesta adresează Comisiei o notificare, indicând motivele menținerii acestor dispoziții.

(5) De asemenea, fără a aduce atingere alineatului (4), în cazul în care, după adoptarea de către Consiliu sau Comisie a unei măsuri de armonizare, un stat membru consideră necesară introducerea unor dispoziții de drept intern întemeiate pe dovezi științifice noi referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru, din cauza unei probleme specifice statului membru respectiv, apărute după adoptarea măsurii de armonizare, acesta adresează Comisiei o notificare privind măsurile avute în vedere și motivele adoptării acestora.

(6) În termen de șase luni de la notificările prevăzute la alineatele (4) și (5), Comisia aprobă sau respinge dispozițiile respective de drept intern, după ce a verificat dacă acestea constituie sau nu un

mijloc de discriminare arbitrară sau o restricție disimulată în comerțul dintre statele membre și dacă acestea constituie sau nu un obstacol în funcționarea pieței interne.

În lipsa unei decizii a Comisiei adoptate în acest termen, dispozițiile de drept intern prevăzute la alineatele (4) și (5) se consideră aprobate.

În cazul în care complexitatea problemei justifică acest lucru și dacă nu există nici un pericol pentru sănătatea umană, Comisia poate notifica statului membru în cauză că termenul prevăzut de prezentul alineat poate fi prorogată cu un nou termen de până la șase luni.

(7) În cazul în care, în temeiul alineatului (6), un stat membru este autorizat să mențină sau să introducă dispoziții de drept intern care derogă de la o măsură de armonizare, Comisia examinează de îndată dacă este oportun să propună o adaptare a acestei măsuri.

(8) În cazul în care un stat membru invocă o problemă deosebită de sănătate publică într-un domeniu care a făcut în prealabil obiectul măsurilor de armonizare, acesta informează Comisia, care analizează de îndată dacă este necesar să propună Consiliului măsuri adecvate.

(9) Prin derogare de la procedura prevăzută la articolele 226 și 227, Comisia și orice stat membru pot sesiza direct Curtea de Justiție în cazul în care consideră că un alt stat membru exercită abuziv competențele prevăzute de prezentul articol.

(10) Măsurile de armonizare prevăzute anterior includ, atunci când este cazul, o clauză de salvagardare care autorizează statele membre să adopte, din unul sau mai multe dintre motivele fără caracter economic prevăzute la articolul 30, măsuri provizorii care fac obiectul unei proceduri comunitare de control.

ARTICOLUL 96 (FOSTUL ARTICOL 101)

În cazul în care Comisia constată că o neconcordanță între actele cu putere de lege și actele administrative ale diferitelor state membre denaturează condițiile concurenței pe piața comună și provoacă din acest motiv o denaturare care trebuie eliminată, Comisia se consultă cu statele membre în cauză.

În cazul în care această consultare nu se ajunge la eliminarea denaturării în cauză, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă directivele utile la propunerea Comisiei. Comisia și Consiliul pot adopta orice alte măsuri necesare prevăzute de prezentul tratat.

ARTICOLUL 97 (FOSTUL ARTICOL 102)

(1) În cazul în care există temerea că introducerea sau modificarea unui act cu putere de lege sau a unui act administrativ poate provoca o denaturare în înțelesul articolului precedent, statul membru care intenționează să procedeze astfel consultă Comisia. După consultarea statelor membre, Comisia recomandă statelor în cauză măsurile corespunzătoare pentru a evita denaturarea în cauză.

(2) În cazul în care statul membru care dorește să adopte sau să modifice dispoziții de drept intern nu se conformează recomandării adresate de Comisie, celorlalte state membre nu li se poate cere, în temeiul articolului 96, să își modifice dispozițiile de drept intern în vederea eliminării acestei denaturări. În cazul în care statul membru care a nesocotit recomandarea Comisiei provoacă o denaturare numai în detrimentul său, dispozițiile articolului 96 nu se aplică.

TITLUL VII (FOSTUL TITLU VI)

POLITICA ECONOMICĂ ȘI MONETARĂ

CAPITOLUL 1 POLITICA ECONOMICĂ

ARTICOLUL 98 (FOSTUL ARTICOL 102a)

Statele membre își conduc politicile economice pentru a contribui la realizarea obiectivelor Comunității, astfel cum sunt acestea definite la articolul 2 și în contextul orientărilor generale menționate la articolul 99 alineatul (2). Statele membre și Comunitatea acționează în conformitate cu principiul unei economii de piață deschise, în care concurența este liberă, favorizând alocarea eficientă a resurselor, în conformitate cu principiile stabilite la articolul 4.

ARTICOLUL 99 (FOSTUL ARTICOL 103)

(1) Statele membre își consideră politicile economice ca fiind o chestiune de interes comun și le coordonează în cadrul Consiliului, în conformitate cu articolul 98.

(2) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, elaborează un proiect privind orientările generale ale politicilor economice ale statelor membre și ale Comunității și prezintă Consiliului European un raport în acest sens.

Consiliul European, pe baza raportului Consiliului, dezbate concluziile privind orientările generale ale politicilor economice ale statelor membre și ale Comunității.

În temeiul acestor concluzii, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă o recomandare care stabilește aceste orientări generale. Consiliul informează Parlamentul European cu privire la recomandarea sa.

(3) În scopul asigurării unei coordonări mai strânse a politicilor economice și a unei convergențe durabile a performanțelor economice ale statelor membre, Consiliul, în temeiul rapoartelor prezentate de Comisie, supraveghează evoluția economică în fiecare dintre statele membre și în Comunitate, precum și conformitatea politicilor economice cu orientările generale menționate la alineatul (2) și efectuează periodic o evaluare de ansamblu.

Pentru a realiza această supraveghere multilaterală, statele membre transmit Comisiei informații privind măsurile importante pe care le-au adoptat în domeniul politicii lor economice, precum și orice altă informație pe care o consideră necesară.

(4) În cazul în care se constată, în cadrul procedurii prevăzute la alineatul (3), că politicile economice ale unui stat membru nu sunt conforme cu orientările generale prevăzute la alineatul (2) sau că acestea riscă să compromită buna funcționare a uniunii economice și monetare, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, poate adresa recomandările necesare statului membru în cauză. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate decide să facă publice recomandările sale.

Președintele Consiliului și Comisia raportează Parlamentului European cu privire la rezultatele supravegherii multilaterale. Președintele Consiliului poate fi invitat să se prezinte în fața comisiei competente a Parlamentului European în cazul în care Consiliul a făcut publice recomandările.

(5) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 252, poate hotărî metodele procedurii de supraveghere multilaterală menționată la alineatele (3) și (4) ale prezentului

articol.

ARTICOLUL 100 (FOSTUL ARTICOL 103a) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Fără a aduce atingere celorlalte proceduri prevăzute de prezentul tratat, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate decide măsuri adecvate situației economice, în special în cazul în care apar dificultăți grave în aprovizionarea cu anumite produse.

(2) În cazul în care un stat membru se confruntă cu dificultăți sau este serios amenințat de dificultăți grave, datorită unor catastrofe naturale sau unor evenimente excepționale situate în afara controlului său, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate acorda statului membru în cauză asistență financiară comunitară, în anumite condiții. Președintele Consiliului informează Parlamentul European cu privire la decizia adoptată.

ARTICOLUL 101 (FOSTUL ARTICOL 104)

(1) Se interzice BCE și băncilor centrale ale statelor membre, denumite în continuare „bănci centrale naționale”, să acorde descoperit de cont sau orice alt tip de credit instituțiilor sau organelor Comunității, administrațiilor publice centrale, autorităților regionale sau locale, celorlalte autorități publice, celorlalte organisme sau întreprinderi aflate în proprietate publică din statele membre; este de asemenea interzisă și achiziționarea directă de la acestea de titluri de creanță de către BCE sau de către băncile centrale naționale.

(2) Alineatul (1) nu se aplică instituțiilor publice de credit care, în cadrul punerii la dispoziție de lichidități de către băncile centrale, beneficiază din partea băncilor centrale naționale și a BCE de același tratament ca și instituțiile private de credit.

ARTICOLUL 102 (FOSTUL ARTICOL 104a)

(1) Se interzice orice măsură care nu se întemeiază pe considerente de ordin prudential și care stabilește accesul preferențial la instituțiile financiare al instituțiilor sau organelor comunitare, al autorităților administrațiilor publice centrale, al autorităților regionale sau locale, al celorlalte autorități publice sau al altor organisme ori întreprinderi aflate în proprietate publică din statele membre.

(2) Până la 1 ianuarie 1994, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 252, precizează definițiile în vederea aplicării interdicției prevăzute la alineatul (1).

ARTICOLUL 103 (FOSTUL ARTICOL 104b)

(1) Comunitatea nu răspunde și nu își asumă angajamentele autorităților administrațiilor publice centrale, ale autorităților regionale sau locale, ale celorlalte autorități publice sau ale altor organisme ori întreprinderi aflate în proprietate publică dintr-un stat membru, fără a aduce atingere garanțiilor financiare reciproce pentru realizarea în comun a unui proiect specific. Un stat membru nu răspunde și nu își asumă angajamentele autorităților administrațiilor publice centrale, ale autorităților regionale sau locale, ale celorlalte autorități publice sau ale altor organisme ori întreprinderi aflate în proprietate publică din alt stat membru, fără a aduce atingere garanțiilor financiare reciproce pentru realizarea în comun a unui proiect specific.

(2) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 252, poate preciza, dacă este cazul, definițiile pentru aplicarea interdicțiilor prevăzute la articolul 101 și de prezentul articol.

ARTICOLUL 104 (FOSTUL ARTICOL 104c)

(1) Statele membre evită deficitele publice excesive.

(2) Pentru a identifica erorile evidente, Comisia supraveghează evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre. Comisia examinează în special dacă disciplina bugetară a fost respectată, pe baza următoarelor două criterii:

- (a) dacă raportul dintre deficitul public planificat sau real și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care:
 - raportul s-a diminuat în mod semnificativ și constant și atinge un nivel apropiat de valoarea de referință, sau
 - depășirea valorii de referință este excepțională și temporară și respectivul raport se menține aproape de valoarea de referință;
- (b) dacă raportul dintre datoria publică și produsul intern brut depășește o valoare de referință, cu excepția cazului în care acest raport se diminuează suficient și se apropie de valoarea de referință într-un ritm satisfăcător.

Valorile de referință sunt precizate în Protocolul privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, care este anexat la prezentul tratat.

(3) În cazul în care un stat membru nu îndeplinește cerințele acestor criterii sau ale unuia dintre ele, Comisia elaborează un raport. Raportul Comisiei examinează de asemenea dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru.

De asemenea, Comisia poate întocmi un raport în cazul în care, deși au fost respectate cerințele care decurg din criterii, consideră că există un risc de producere a unui deficit excesiv într-un stat membru.

(4) Comitetul menționat la articolul 114 emite un aviz cu privire la raportul Comisiei.

(5) În cazul în care Comisia consideră că există un deficit excesiv într-un stat membru sau că un astfel de deficit se poate produce, aceasta adresează Consiliului un aviz.

(6) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, ținând seama de eventualele observații ale statului membru în cauză și după o evaluare globală, decide dacă există sau nu un deficit excesiv.

(7) În cazul în care, în conformitate cu alineatul (6), decide că există un deficit excesiv, Consiliul adresează recomandări statului membru în cauză pentru ca acesta să pună capăt situației într-un termen dat. Sub rezerva dispozițiilor alineatului (8), aceste recomandări nu sunt făcute publice.

(8) În cazul în care Consiliul constată că în termenul indicat nu s-a întreprins nici o acțiune eficientă ca răspuns la recomandările sale, acesta poate face publice recomandările sale.

(9) În cazul în care un stat membru continuă să nu dea curs recomandărilor Consiliului, acesta poate hotărî să someze statul membru în cauză ca, într-un termen dat, să adopte măsurile de reducere a

deficitului, reducere pe care Consiliul o consideră necesară pentru remedierea situației.

Într-un asemenea caz, Consiliul poate cere statului membru în cauză să prezinte rapoarte potrivit unui calendar precis, pentru a putea examina eforturile de ajustare acceptate de acest stat membru.

(10) Dreptul la acțiune prevăzut la articolele 226 și 227 nu poate fi exercitat în cadrul alineatelor (1) - (9) din prezentul articol.

(11) Atât timp cât un stat membru nu se conformează unei decizii luate în temeiul alineatului (9), Consiliul poate decide să aplice sau, dacă este cazul, să intensifice una sau mai multe dintre măsurile următoare:

- să solicite statului membru în cauză să publice informații suplimentare, care urmează să fie precizate de Consiliu, înainte de a emite obligațiuni și titluri;
- să invite Banca Europeană de Investiții să-și revizuiască politica de împrumuturi față de statul membru în cauză;
- să solicite statului membru în cauză să constituie, pe lângă Comunitate, până la data la care Consiliul consideră că deficitul excesiv a fost corectat, un depozit fără dobândă într-un quantum corespunzător;
- să aplice amenzi într-un quantum corespunzător.

Președintele Consiliului informează Parlamentul European cu privire la deciziile luate.

(12) Consiliul abrogă, în tot sau în parte, deciziile sale menționate la alineatele (6) - (9) și (11) în măsura în care, din punctul său de vedere, consideră că deficitul excesiv din statul membru în cauză a fost corectat. În cazul în care, anterior, Consiliul a făcut publice recomandările sale, acesta declară public, de îndată ce a fost abrogată decizia menționată la alineatul (8), că în statul membru respectiv nu mai există deficit excesiv.

(13) În cazul în care adoptă deciziile menționate la alineatele (7) - (9), (11) și (12), Consiliul hotărăște, la recomandarea Comisiei, cu o majoritate de două treimi din voturile membrilor săi, ponderate în conformitate cu articolul 205 alineatul (2), voturile reprezentantului statului membru respectiv nefiind luate în considerare.

(14) Dispozițiile suplimentare referitoare la punerea în aplicare a procedurii prevăzute de prezentul articol sunt cuprinse în Protocolul privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexat prezentului tratat.

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a BCE, adoptă dispozițiile corespunzătoare care vor înlocui protocolul respectiv.

Sub rezerva celorlalte dispoziții din prezentul alineat, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, stabilește, până la 1 ianuarie 1994, normele și definițiile pentru aplicarea dispozițiilor protocolului menționat.

CAPITOLUL 2

POLITICA MONETARĂ

ARTICOLUL 105 (FOSTUL ARTICOL 105)

(1) Obiectivul principal al SEBC este menținerea stabilității prețurilor. Fără a aduce atingere obiectivului care vizează stabilitatea prețurilor, SEBC susține politicile economice generale din Comunitate pentru a contribui la realizarea obiectivelor Comunității, astfel cum sunt definite la articolul 2. SEBC acționează în conformitate cu principiul unei economii de piață deschise în care concurența este liberă, favorizând alocarea eficientă a resurselor și respectând principiile stabilite la articolul 4.

(2) Misiunile fundamentale ale SEBC constau în:

- definirea și punerea în aplicare a politicii monetare a Comunității;
- efectuarea operațiunilor de schimb în conformitate cu articolul 111;
- deținerea și administrarea rezervelor valutare oficiale ale statelor membre ;
- promovarea bunei funcționări a sistemelor de plăți.

(3) Alineatul (2) a treia liniuță se aplică fără a aduce atingere deținerii și administrării, de către guvernele statelor membre, a unor fonduri de rulment în valută.

(4) BCE este consultată:

- cu privire la orice act comunitar propus în domeniile care țin de competențele sale;
- de autoritățile naționale, cu privire la orice proiect de reglementare din domeniile care țin de competențele sale, dar în limitele și în condițiile stabilite de Consiliu în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 107 alineatul (6).

În domeniile care țin de competențele sale, BCE poate prezenta avize instituțiilor sau organelor comunitare corespunzătoare sau autorităților naționale.

(5) SEBC contribuie la buna desfășurare a politicilor promovate de autoritățile competente privind controlul prudențial al instituțiilor de credit și la stabilitatea sistemului financiar.

(6) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, după consultarea BCE și cu avizul conform al Parlamentului European, poate încredința BCE misiuni speciale privind politicile în materia controlului prudențial al instituțiilor de credit și al altor instituții financiare, cu excepția societăților de asigurări.

ARTICOLUL 106 (FOSTUL ARTICOL 105a)

(1) BCE este singura abilitată să autorizeze emisiunea de bancnote în Comunitate. BCE și băncile centrale naționale pot emite astfel de bancnote. Bancnotele emise de BCE și de băncile centrale naționale sunt singurele care circulă legal în Comunitate.

(2) Statele membre pot emite monedă metalică, sub rezerva aprobării de către BCE a volumului

emisiunii. Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 252 și după consultarea BCE, poate adopta măsuri de armonizare a valorilor unitare și a specificațiilor tehnice ale tuturor monedelor metalice destinate punerii în circulație, în măsura în care acest lucru este necesar pentru asigurarea bunei lor circulații în Comunitate.

ARTICOLUL 107 (FOSTUL ARTICOL 106)

- (1) SEBC este constituit din BCE și din băncile centrale naționale.
- (2) BCE are personalitate juridică.
- (3) SEBC este condus de organele de decizie ale BCE, care sunt: Consiliul Guvernatorilor și Comitetul Director.
- (4) Statutul SEBC este definit într-un protocol anexat la prezentul tratat.
- (5) Articolele 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 litera (a) și 36 din Statutul SEBC pot fi modificate de Consiliu, hotărând fie cu majoritate calificată la recomandarea BCE și după consultarea Comisiei, fie în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea BCE. În ambele cazuri este necesar avizul conform al Parlamentului European.
- (6) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, fie la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a BCE, fie la recomandarea BCE și după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, adoptă dispozițiile prevăzute la articolele 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 și 34.3 din Statutul SEBC.

ARTICOLUL 108 (FOSTUL ARTICOL 107)

În exercitarea competențelor și în îndeplinirea misiunilor și îndatoririlor care le-au fost conferite prin prezentul tratat și prin Statutul SEBC, BCE, băncile centrale naționale și membrii organelor de decizie ale acestora nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni din partea instituțiilor sau organelor comunitare, a guvernelor statelor membre sau a oricărui alt organism. Instituțiile și organele comunitare, precum și guvernele statelor membre se angajează să respecte acest principiu și să nu încerce să influențeze membrii organelor de decizie ale BCE sau ale băncilor centrale naționale în îndeplinirea misiunii lor.

ARTICOLUL 109 (FOSTUL ARTICOL 108)

Fiecare stat membru asigură, cel mai târziu la data instituirii SEBC, compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii sale centrale naționale, cu prezentul tratat și cu Statutul SEBC.

ARTICOLUL 110 (FOSTUL ARTICOL 108a)

- (1) Pentru îndeplinirea misiunilor încredințate SEBC, în conformitate cu prezentul tratat și cu condițiile stabilite de Statutul SEBC, BCE:
 - adoptă regulamente în măsura necesară îndeplinirii misiunilor definite la articolul 3.1 prima liniuță, la articolul 19.1, 22 sau 25.2 din Statutul SEBC, precum și în cazurile prevăzute de actele Consiliului menționate la articolul 107 alineatul (6);

- ia deciziile necesare îndeplinirii misiunilor încredințate SEBC în temeiul prezentului tratat și al Statutului SEBC;
- emite recomandări și avize.

(2) Regulamentul are aplicabilitate generală. Toate dispozițiile acestuia sunt obligatorii și se aplică direct pe teritoriul tuturor statelor membre.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii.

Toate dispozițiile deciziei sunt obligatorii pentru destinatarii pe care îi desemnează.

Articolele 253, 254 și 256 se aplică regulamentelor și deciziilor adoptate de BCE.

BCE poate hotărî publicarea deciziilor, recomandărilor și avizelor sale.

(3) În limitele și în condițiile stabilite de Consiliu, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 107 alineatul (6), BCE este abilitată să aplice întreprinderilor amenzi și penalități cu titlu cominatoriu în cazul nerespectării regulamentelor și deciziilor sale.

ARTICOLUL 111 (FOSTUL ARTICOL 109)

(1) Prin derogare de la articolul 300, Consiliul, hotărând în unanimitate la recomandarea BCE sau a Comisiei, după consultarea BCE în vederea ajungerii la un consens compatibil cu obiectivul stabilității prețurilor și după consultarea Parlamentului European, în conformitate cu procedura stabilită la alineatul (3) pentru aranjamentele prevăzute de acesta, poate încheia acorduri formale privind sistemul ratelor de schimb pentru ECU în raport cu monedele necomunitare. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea BCE sau a Comisiei și după consultarea BCE în vederea ajungerii la un consens compatibil cu obiectivul stabilității prețurilor, poate adopta, modifica sau renunța la cursurile centrale ale ECU în sistemul ratelor de schimb. Președintele Consiliului informează Parlamentul European cu privire la adoptarea, modificarea sau renunțarea la cursurile centrale ale ECU.

(2) În lipsa unui sistem al ratelor de schimb în raport cu una sau mai multe monede necomunitare în înțelesul alineatului (1), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, la recomandarea Comisiei și după consultarea BCE, sau la recomandarea BCE, poate formula orientările generale ale politicii de schimb în raport cu aceste monede. Aceste orientări generale nu aduc atingere obiectivului principal al SEBC, și anume menținerea stabilității prețurilor.

(3) Prin derogare de la articolul 300, în cazul în care acordurile asupra unor chestiuni referitoare la regimul monetar sau de schimb trebuie să facă obiectul negocierilor între Comunitate și unul sau mai multe state sau organizații internaționale, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei și după consultarea BCE, decide asupra aranjamentelor de negociere și încheiere a acestor acorduri. Aceste aranjamente trebuie să asigure exprimarea de către Comunitate a unei poziții unice. Comisia este asociată pe deplin în negocieri.

Acordurile încheiate în conformitate cu prezentul alineat sunt obligatorii pentru instituțiile Comunității, pentru BCE și pentru statele membre.

(4) *(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa)* Sub rezerva alineatului (1), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, decide cu privire la poziția pe

care o ocupă Comunitatea la nivel internațional în ce privește chestiunile care prezintă un interes special pentru uniunea economică și monetară și la reprezentarea sale, în conformitate cu repartizarea competențelor prevăzută la articolele 99 și 105.

(5) Fără a aduce atingere competențelor și acordurilor comunitare în domeniul uniunii economice și monetare, statele membre pot negocia în cadrul organismelor internaționale și pot încheia acorduri internaționale.

CAPITOLUL 3 DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

ARTICOLUL 112 (FOSTUL ARTICOL 109a)

(1) Consiliul Guvernatorilor BCE este constituit din membrii Comitetului Director al BCE și din guvernatorii băncilor centrale naționale.

(2) a) Comitetul Director este constituit din președinte, un vicepreședinte și alți patru membri.

b) Președintele, vicepreședintele și ceilalți membri ai Comitetului Director sunt numiți de comun acord de guvernele statelor membre la nivelul șefilor de stat sau de guvern, la recomandarea Consiliului și după consultarea Parlamentului European și a Consiliului Guvernatorilor BCE, dintre persoane a căror autoritate și experiență profesională în domeniul monetar sau bancar sunt recunoscute.

Mandatul acestora este pe termen de opt ani și nu poate fi reînnoit.

Doar resortisanții statelor membre pot fi membri ai Comitetului Director

ARTICOLUL 113 (FOSTUL ARTICOL 109b)

(1) Președintele Consiliului și un membru al Comisiei pot să participe fără drept de vot la reuniunile Consiliului Guvernatorilor BCE.

Președintele Consiliului poate propune o moțiune spre deliberare Consiliului Guvernatorilor BCE.

(2) Președintele BCE este invitat să participe la reuniunile Consiliului în cazul în care acesta deliberază asupra problemelor referitoare la obiectivele și misiunile SEBC.

(3) BCE prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comisiei, precum și Consiliului European un raport anual privind activitatea SEBC și politica monetară din anul precedent și din anul în curs. Președintele BCE prezintă acest raport Consiliului și Parlamentului European, care poate organiza o dezbateră generală pe acest temei.

Președintele BCE și ceilalți membri ai Comitetului Director pot, la cererea Parlamentului European sau din proprie inițiativă, să fie audiați de comisiile competente ale Parlamentului European.

ARTICOLUL 114 (FOSTUL ARTICOL 109c)

(1) În vederea promovării coordonării politicilor statelor membre în măsura necesară funcționării pieței interne, se înființează un Comitet Monetar cu caracter consultativ.

Acest Comitet are misiunea:

- să urmărească situația monetară și financiară a statelor membre și a Comunității, precum și regimul general al plăților statelor membre și să prezinte cu regularitate Consiliului și Comisiei un raport în această privință;
- să formuleze avize, la cererea Consiliului sau a Comisiei ori din proprie inițiativă, destinate acestor instituții;
- fără a aduce atingere articolului 207, să contribuie la pregătirea lucrărilor Consiliului menționate la articolele 59 și 60, la articolul 99 alineatele (2), (3), (4) și (5), la articolele 100, 102, 103 și 104, la articolul 116 alineatul (2), la articolul 117 alineatul (6), la articolele 119 și 120, la articolul 121 alineatul (2) și la articolul 122 alineatul (1);
- să examineze, cel puțin o dată pe an, situația circulației capitalurilor și a libertății plăților, astfel cum rezultă acestea din aplicarea prezentului tratat și din măsurile luate de Consiliu; această examinare se referă la toate măsurile privind circulația capitalurilor și plățile; Comitetul prezintă Consiliului și Comisiei un raport cu privire la rezultatele acestei examinări.

Statele membre și Comisia desemnează, fiecare în parte, doi membri ai Comitetului monetar.

(2) La începutul celei de-a treia etape se înființează un Comitet Economic și Financiar. Comitetul Monetar menționat la alineatul (1) se dizolvă.

Comitetul Economic și Financiar are următoarele misiuni:

- să formuleze avize, la cererea Consiliului sau a Comisiei ori din proprie inițiativă, destinate acestor instituții;
- să urmărească situația economică și financiară a statelor membre și a Comunității și să prezinte periodic un raport Consiliului și Comisiei în această privință, în special cu privire la relațiile financiare cu țările terțe și cu instituțiile internaționale;
- fără a aduce atingere articolului 207, să contribuie la pregătirea lucrărilor Consiliului menționate la articolele 59 și 60, la articolul 99 alineatele (2), (3), (4) și (5), la articolele 100, 102, 103 și 104, la articolul 105 alineatul (6), la articolul 106 alineatul (2), la articolul 107 alineatele (5) și (6), la articolele 111, 119, 120 alineatele (2) și (3), la articolul 122 alineatul (2) și la articolul 123 alineatele (4) și (5) și să aducă la îndeplinire celelalte misiuni consultative și pregătitoare care îi sunt încredințate de Consiliu;
- să examineze cel puțin o dată pe an situația privind circulația capitalurilor și libertatea plăților, astfel cum rezultă din aplicarea tratatului și a măsurilor luate de Consiliu; această examinare are în vedere toate măsurile referitoare la circulația capitalurilor și la plăți; Comitetul prezintă Comisiei și Consiliului un raport privind rezultatele acestei examinări.

Statele membre, Comisia și BCE numesc fiecare cel mult doi membri ai Comitetului.

(3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea BCE și a Comitetului menționat de prezentul articol, adoptă normele referitoare la compunerea Comitetului Economic și Financiar. Președintele Consiliului informează Parlamentul European în legătură cu această decizie.

(4) Pe lângă misiunile stabilite la alineatul (2), dacă și în măsura în care există state membre care beneficiază de o derogare în temeiul articolelor 122 și 123, Comitetul urmărește situația monetară și financiară, precum și regimul general al plăților acestor state membre și prezintă periodic un raport Consiliului și Comisiei cu privire la aceasta.

ARTICOLUL 115 (FOSTUL ARTICOL 109d)

Pentru chestiunile aflate sub incidența articolului 99 alineatul (4), a articolului 104, cu excepția alineatului (14), a articolelor 111, 121, 122 și a articolului 123 alineatele (4) și (5), Consiliul sau un stat membru poate cere Comisiei să formuleze, după caz, o recomandare sau o propunere. Comisia examinează această cerere și prezintă fără întârziere concluziile sale Consiliului.

CAPITOLUL 4

DISPOZIȚII TRANZITORII

ARTICOLUL 116 (FOSTUL ARTICOL 109e)

(1) A doua etapă a realizării uniunii economice și monetare începe la 1 ianuarie 1994.

(2) Înainte de această dată:

(a) fiecare stat membru:

- adoptă, în raport cu necesitățile, măsurile corespunzătoare pentru a se conforma interdicțiilor menționate la articolul 56, articolul 101 și articolul 102 alineatul (1);
- stabilește, în cazul în care este necesar, pentru a permite evaluarea prevăzută la litera (b), programe multianuale destinate să asigure convergența durabilă necesară realizării uniunii economice și monetare, și în special în ceea ce privește stabilitatea prețurilor și caracterul solid al finanțelor publice;

(b) Consiliul, pe baza unui raport al Comisiei, evaluează progresele realizate în materie de convergență economică și monetară, în special în ceea ce privește stabilitatea prețurilor și caracterul solid al finanțelor publice, precum și progresele realizate în aplicarea legislației comunitare referitoare la piața internă.

(3) Articolul 101, articolul 102 alineatul (1), articolul 103 alineatul (1) și articolul 104, cu excepția alineatelor (1), (9), (11) și (14), se aplică de la începutul celei de-a doua etape.

Articolul 100 alineatul (2), articolul 104 alineatele (1), (9) și (11), articolele 105, 106, 108, 111, 112 și 113 și articolul 114 alineatele (2) și (4) se aplică de la începutul celei de-a treia etape.

(4) În cursul celei de-a doua etape, statele membre se străduiesc să evite deficitele publice excesive.

(5) În cursul celei de-a doua etape, fiecare stat membru inițiază, dacă este cazul, procesul care să conducă la independența băncii sale centrale, în conformitate cu dispozițiile articolului 109.

ARTICOLUL 117 (FOSTUL ARTICOL 109f)

(1) Cu începere de la data trecerii la cea de-a doua etapă, se înființează și își exercită activitatea un

Institut Monetar European, denumit în continuare „IME”; acesta are personalitate juridică și este condus și administrat de către un Consiliu constituit dintr-un președinte și din guvernatorii băncilor centrale naționale, dintre care unul este vicepreședinte.

Președintele este numit de comun acord de guvernele statelor membre la nivelul șefilor de stat sau de guvern, la recomandarea Consiliului IME și după consultarea Parlamentului European și a Consiliului. Președintele este ales dintre persoane a căror autoritate și experiență profesională în domeniul monetar sau bancar sunt recunoscute. Președintele IME trebuie să fie resortisant al unui stat membru. Consiliul IME numește vicepreședintele.

Statutul IME figurează într-un protocol anexat la prezentul tratat.

(2) IME:

- consolidează cooperarea dintre băncile centrale naționale;
- consolidează coordonarea politicilor monetare ale statelor membre pentru a asigura stabilitatea prețurilor;
- supervizează funcționarea Sistemului Monetar European;
- desfășoară consultări privind problemele care sunt de competența băncilor centrale naționale și care afectează stabilitatea instituțiilor și piețelor financiare;
- preia funcțiile asumate până atunci de Fondul European de Cooperare Monetară, care se desființează; procedura de desființare se stabilește în statutul IME;
- facilitează utilizarea ECU și îi supraveghează dezvoltarea, inclusiv buna funcționare a sistemului de compensații în ECU.

(3) În vederea pregătirii celei de-a treia etape, IME:

- pregătește instrumentele și procedurile necesare aplicării politicii monetare unice în cursul celei de-a treia etape;
- încurajează, în cazul în care este necesar, armonizarea regulilor și practicilor privind colectarea datelor, elaborarea și difuzarea statisticilor în domeniul care este de competența sa;
- elaborează regulile operațiunilor care trebuie întreprinse de băncile centrale naționale în cadrul SEBC;
- încurajează eficacitatea plăților transfrontaliere;
- supervizează pregătirea tehnică a biletelor de bancă în ECU.

Până la 31 decembrie 1996 cel târziu, IME precizează cadrul reglementar, organizatoric și logistic de care SEBC are nevoie pentru a-și îndeplini sarcinile în a treia etapă. La data instituirii sale, acest cadru se prezintă BCE, care decide în această privință.

(4) Hotărând cu majoritate de două treimi din membrii Consiliului său, IME poate:

- să formuleze avize sau recomandări privind orientarea generală a politicii monetare și a politicii de schimb, precum și măsurile aferente acestora luate în fiecare stat membru;
- să prezinte guvernelor și Consiliului avize sau recomandări privind politicile susceptibile să afecteze situația monetară internă sau externă în Comunitate și, în special, funcționarea Sistemului Monetar European;
- să adreseze recomandări autorităților monetare din statele membre privind realizarea politicii lor monetare.

(5) IME poate decide în unanimitate să facă publice avizele și recomandările sale.

(6) IME este consultat de Consiliu în legătură cu orice act comunitar propus în domeniul care este de competența sa.

În limitele și în condițiile stabilite de Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a IME, acesta din urmă este consultat de către autoritățile statelor membre în legătură cu orice proiect legislativ în domeniul care este de competența sa.

(7) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a IME, poate să-i încredințeze IME alte sarcini pentru pregătirea celei de-a treia etape.

(8) În cazurile în care prezentul tratat conferă BCE un rol consultativ, până la înființarea BCE referirile la aceasta sunt considerate ca referiri la IME.

(9) În cursul celei de-a doua etape, se consideră că termenul „BCE” din articolele 230, 232, 233, 234, 237 și 288 se referă la IME.

ARTICOLUL 118 (FOSTUL ARTICOL 109g)

Compoziția valutară a coșului ECU rămâne neschimbată.

Încă de la începutul celei de-a treia etape, valoarea ECU se stabilește în mod irevocabil, în conformitate cu articolul 123 alineatul (4).

ARTICOLUL 119 (FOSTUL ARTICOL 109h)

(1) În caz de dificultăți sau în cazul riscului apariției unor dificultăți grave pentru balanța de plăți a unui stat membru, provenind fie dintr-un dezechilibru global al balanței, fie din natura devizelor de care acesta dispune, și care pot compromite în special funcționarea pieței comune sau realizarea treptată a politicii comerciale comune, Comisia examinează fără întârziere situația acestui stat, precum și acțiunea pe care a întreprins-o sau pe care poate să o întreprindă în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat, utilizând toate mijloacele de care aceasta dispune. Comisia indică măsurile pe care le recomandă spre adoptare statului în cauză.

În cazul în care acțiunea întreprinsă de un stat membru și măsurile sugerate de Comisie nu par suficiente pentru a depăși dificultățile sau riscurile apariției unor dificultăți, Comisia recomandă Consiliului, după consultarea Comitetului menționat la articolul 114, acordarea asistenței reciproce și normele corespunzătoare.

Comisia informează periodic Consiliul în legătură cu situația respectivă și cu evoluția acesteia.

(2) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, acordă asistența reciprocă; acesta adoptă directivele sau deciziile de stabilire a condițiilor și normelor asistenței. Asistența reciprocă poate lua, în special, forma:

- (a) unei acțiuni concertate pe lângă alte organizații internaționale cărora li se pot adresa statele membre;
- (b) unor măsuri necesare pentru a evita devierile schimburilor comerciale în cazul în care țara în dificultate menține sau restabilește restricții cantitative față de țările terțe;
- (c) acordării de credite limitate din partea altor state membre, sub rezerva acordului acestora.

(3) În cazul în care Consiliul nu a acordat asistența reciprocă recomandată de Comisie sau în care asistența reciprocă acordată și măsurile luate sunt insuficiente, Comisia autorizează statul aflat în dificultate să ia măsurile de salvagardare ale căror condiții și norme le definește.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate revoca această autorizare și modifica aceste condiții și norme.

(4) Sub rezerva dispozițiilor articolului 122 alineatul (6), prezentul articol nu se mai aplică de la începutul celei de a treia etape.

ARTICOLUL 120 (FOSTUL ARTICOL 109i)

(1) În cazul apariției unei crize neprevăzute în balanța de plăți și dacă o decizie în înțelesul articolului 119 alineatul (2) nu se ia de îndată, statul membru în cauză poate adopta, cu titlu provizoriu, măsurile de salvagardare necesare. Aceste măsuri trebuie să provoace perturbări minime în funcționarea pieței comune și să nu depășească limita absolut necesară pentru remedierea dificultăților neprevăzute care au apărut.

(2) Comisia și celelalte state membre trebuie să fie informate cu privire la aceste măsuri de salvagardare cel târziu la data la care acestea intră în vigoare. Comisia poate recomanda Consiliului acordarea asistenței reciproce în conformitate cu articolul 119.

(3) Pe baza avizului Comisiei și după consultarea Comitetului menționat la articolul 114, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide că statul respectiv este obligat să modifice, să suspende sau să elimine măsurile de salvagardare menționate mai sus.

(4) Sub rezerva dispozițiilor articolului 122 alineatul (6), prezentul articol nu se mai aplică de la începutul celei de-a treia etape.

ARTICOLUL 121 (FOSTUL ARTICOL 109j)

(1) Comisia și IME prezintă Consiliului un raport privind progresele efectuate de statele membre în îndeplinirea obligațiilor care le revin pentru realizarea uniunii economice și monetare. Aceste rapoarte examinează în special dacă legislația internă a fiecărui stat membru, inclusiv statutul băncii centrale naționale, este compatibilă cu articolele 108 și 109 din prezentul tratat și cu Statutul SEBC. Rapoartele examinează, de asemenea, dacă a fost realizat un grad înalt de convergență durabilă, analizând în ce măsură fiecare stat membru a îndeplinit următoarele criterii:

- realizarea unui grad înalt de stabilitate a prețurilor; acesta rezultă dintr-o rată a inflației apropiată de rata a cel mult trei state membre care au cele mai bune rezultate în materie de stabilitate a prețurilor;
- caracterul solid al finanțelor publice; acesta rezultă dintr-o situație bugetară care nu cunoaște deficit public excesiv în înțelesul articolului 104 alineatul (6);
- respectarea limitelor normale de fluctuație prevăzute de mecanismul ratei de schimb din Sistemul Monetar European, timp de cel puțin doi ani, fără devalorizarea monedei în raport cu cea a altui stat membru;
- caracterul durabil al convergenței atinse de statul membru și al participării sale la mecanismul ratei de schimb din Sistemul Monetar European, care se reflectă în nivelul ratelor dobânzilor pe termen lung.

Cele patru criterii prevăzute de prezentul alineat și perioadele relevante pe durata cărora fiecare dintre acestea trebuie să fie respectat sunt precizate într-un protocol anexat la prezentul tratat. Rapoartele Comisiei și ale IME iau de asemenea în considerare dezvoltarea ECU, rezultatele integrării piețelor, situația și evoluția balanțelor de plăți curente, precum și o examinare a evoluției costurilor salariale unitare și a altor indici de prețuri.

(2) Pe baza acestor rapoarte, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, evaluează:

- pentru fiecare stat membru, dacă îndeplinește condițiile necesare pentru adoptarea unei monede unice;
- dacă majoritatea statelor membre îndeplinește condițiile necesare pentru a adopta o monedă unică,

și transmite concluziile sale, sub formă de recomandări, Consiliului întrunit la nivelul șefilor de stat și de guvern. Parlamentul European este consultat și își transmite avizul Consiliului întrunit la nivelul șefilor de stat sau de guvern.

(3) Luând în considerare în mod corespunzător rapoartele menționate la alineatul (1) și avizul Parlamentului European menționat la alineatul (2), Consiliul, întrunit la nivelul șefilor de stat și de guvern, hotărând cu majoritate calificată cel târziu până la 31 decembrie 1996:

- decide, pe baza recomandărilor Comisiei, menționate la alineatul (2), dacă majoritatea statelor membre îndeplinește condițiile necesare pentru adoptarea unei monede unice;
- decide dacă este cazul, pentru Comunitate, să intre în cea de a treia etapă,

și, în cazul unui răspuns afirmativ,

- stabilește data intrării în vigoare a celei de a treia etape.

(4) În cazul în care la sfârșitul anului 1997 nu a fost stabilită data începutului celei de-a treia etape, aceasta începe la 1 ianuarie 1999. Până la 1 iulie 1998, Consiliul, întrunit la nivelul șefilor de stat sau de guvern, după repetarea procedurii prevăzute la alineatele (1) și (2), cu excepția celei de-a doua liniuțe din alineatul (2), ținând seama de rapoartele menționate la alineatul (1) și de avizul Parlamentului European, confirmă, cu majoritate calificată și pe baza recomandărilor Consiliului

menționate la alineatul (2), care sunt statele membre ce îndeplinesc condițiile necesare pentru adoptarea unei monede unice.

ARTICOLUL 122 (FOSTUL ARTICOL 109k)

(1) În cazul în care, în conformitate cu articolul 121 alineatul (3), a fost luată decizia privind stabilirea datei, Consiliul, pe baza recomandărilor sale menționate la articolul 121 alineatul (2), hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, decide dacă unele dintre statele membre fac obiectul unei derogări, astfel cum este aceasta definită la alineatul (3) al prezentului articol și, în caz afirmativ, care sunt aceste state. Aceste state membre sunt denumite în continuare „state membre care fac obiectul unei derogări”.

În cazul în care Consiliul a confirmat, în temeiul articolului 121 alineatul (4), care sunt acele state membre care îndeplinesc condițiile necesare pentru adoptarea unei monede unice, statele membre care nu îndeplinesc aceste condiții fac obiectul unei derogări, astfel cum este aceasta definită la alineatul (3) al prezentului articol. Aceste state membre sunt denumite în continuare „state membre care fac obiectul unei derogări”.

(2) Cel puțin o dată la doi ani sau la cererea unui stat membru care face obiectul unei derogări, Comisia și BCE prezintă un raport Consiliului, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 121 alineatul (1). După consultarea Parlamentului European și după discutarea în cadrul Consiliului întrunit la nivelul șefilor de stat sau de guvern, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, decide care state membre ce fac obiectul unei derogări îndeplinesc condițiile necesare pe baza criteriilor stabilite de articolul 121 alineatul (1) și pune capăt derogărilor privind aceste state membre.

(3) O derogare în înțelesul alineatului (1) implică faptul că următoarele articole nu se aplică statului membru respectiv: articolul 104 alineatele (9) și (11), articolul 105 alineatele (1), (2), (3) și (5), articolele 106, 110 și 111 și articolul 112 alineatul (2) litera (b). Excluderea acestui stat membru și a băncii sale centrale naționale de la drepturile și obligațiile din cadrul SEBC este menționată în capitolul IX din Statutul SEBC.

(4) La articolul 105 alineatele (1), (2) și (3), la articolele 106, 110 și 111 și la articolul 112 alineatul (2) litera (b), prin „state membre” se înțeleg statele membre care nu fac obiectul unei derogări.

(5) Dreptul de vot al statelor membre care fac obiectul unei derogări este suspendat pentru deciziile Consiliului la care se referă articolele din prezentul tratat menționate la alineatul (3). În acest caz, prin derogare de la articolul 205 și articolul 250 alineatul (1), prin majoritate calificată se înțeleg două treimi din voturile reprezentanților statelor membre care nu fac obiectul unei derogări, ponderate în conformitate cu articolul 205 alineatul (2), iar unanimitatea acestor state membre este necesară pentru orice act care presupune unanimitatea.

(6) Articolele 119 și 120 continuă să se aplice statului membru care face obiectul unei derogări.

ARTICOLUL 123 (FOSTUL ARTICOL 109l)

(1) De îndată ce, în conformitate cu articolul 121 alineatul (3), a fost adoptată decizia prin care se stabilește data la care începe a treia etapă sau, dacă este cazul, imediat după 1 iulie 1998:

- Consiliul adoptă dispozițiile menționate la articolul 107 alineatul (6);

- guvernele statelor membre care nu fac obiectul unei derogări numesc, în conformitate cu procedura menționată la articolul 50 din Statutul SEBC, președintele, vicepreședintele și ceilalți membri ai Comitetului Director al BCE. În cazul în care există state membre care fac obiectul unei derogări, numărul membrilor care constituie Comitetul Director poate fi mai mic decât cel menționat la articolul 11.1 din Statutul SEBC, dar nu poate în nici un caz să fie mai mic de patru.

De îndată ce este numit Comitetul Director, SEBC și BCE sunt înființate și se pregătesc să intre pe deplin în funcțiune în conformitate cu prezentul tratat și cu Statutul SEBC. Acestea își exercită integral competențele începând cu prima zi a celei de-a treia etape.

(2) Din momentul înființării sale, BCE preia, la nevoie, sarcinile IME. IME se desființează odată cu înființarea BCE; procedura de desființare este prevăzută de Statutul IME.

(3) În cazul în care și atât timp cât există state membre care fac obiectul unei derogări și fără a aduce atingere articolului 107 alineatul (3) din prezentul tratat, Consiliul General al BCE, menționat la articolul 45 din Statutul SEBC, se constituie ca al treilea organ de decizie al BCE.

(4) *(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa)* În ziua intrării în vigoare a celei de-a treia etape, Consiliul, hotărând cu unanimitatea statelor membre care nu fac obiectul unei derogări, la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, adoptă cursul de schimb la care se stabilesc irevocabil monedele acestor state și cursul de schimb stabilit irevocabil la care ECU înlocuiește aceste monede, iar ECU devine o monedă de sine stătătoare. Această măsură nu modifică în sine valoarea externă a ECU. Consiliul, hotărând cu majoritatea calificată a statelor membre mai sus menționate, la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, ia celelalte măsuri necesare pentru ca ECU să fie introdus rapid ca monedă unică a acestor state membre. Se aplică articolul 122 alineatul (5) teza a doua.

(5) În cazul în care, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 122 alineatul (2), se decide să se abroge o derogare, Consiliul, hotărând cu unanimitatea statelor membre care nu fac obiectul unei derogări și a statului membru respectiv, la propunerea Comisiei și după consultarea BCE, stabilește rata la care ECU înlocuiește moneda statului respectiv și decide celelalte măsuri necesare introducerii ECU în calitate de monedă unică în statul membru respectiv.

ARTICOLUL 124 (FOSTUL ARTICOL 109m)

(1) Până la începutul celei de-a treia etape, fiecare stat membru consideră politica sa de schimb ca pe o problemă de interes comun. Statele membre țin seama astfel de experiența acumulată datorită cooperării în cadrul Sistemului Monetar European (SME) și procesului de dezvoltare a ECU, respectând competențele existente.

(2) De la începutul celei de-a treia etape și atât timp cât un stat membru face obiectul unei derogări, alineatul (1) se aplică prin analogie politicii ratei de schimb a respectivului stat membru.

TITLUL VIII (FOSTUL TITLU VIa)

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

ARTICOLUL 125 (FOSTUL ARTICOL 109n)

Statele membre și Comunitatea se angajează să elaboreze, în conformitate cu prezentul titlu, o strategie coordonată de ocupare a forței de muncă și, în special, să promoveze o forță de muncă formată, calificată și adaptabilă, precum și piețe ale muncii capabile să reacționeze rapid la evoluția economiei, în vederea realizării obiectivelor enunțate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 2 din prezentul tratat.

ARTICOLUL 126 (FOSTUL ARTICOL 109o)

(1) Statele membre, prin intermediul politicilor lor naționale de ocupare a forței de muncă, contribuie la realizarea obiectivelor menționate la articolul 125 într-un mod compatibil cu orientările generale ale politicilor economice ale statelor membre și ale Comunității, adoptate în temeiul articolului 99 alineatul (2).

(2) Statele membre, ținând seama de practicile naționale legate de responsabilitățile partenerilor sociali, consideră promovarea ocupării forței de muncă o problemă de interes comun și își coordonează acțiunea în acest sens în cadrul Consiliului, în conformitate cu articolul 128.

ARTICOLUL 127 (FOSTUL ARTICOL 109p)

(1) Comunitatea contribuie la realizarea unui nivel ridicat al ocupării forței de muncă prin încurajarea cooperării dintre statele membre, precum și prin susținerea și, în cazul în care este necesar, prin completarea acțiunii lor. Procedând astfel, Comunitatea respectă pe deplin competențele statelor membre în această materie.

(2) Obiectivul atingerii unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă se ia în considerare în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Comunității.

ARTICOLUL 128 (FOSTUL ARTICOL 109q)

(1) Consiliul European analizează anual situația ocupării forței de muncă din Comunitate și adoptă concluzii în această privință, pe baza unui raport anual comun al Consiliului și Comisiei.

(2) Pe baza concluziilor Consiliului European, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, a Comitetului Economic și Social, a Comitetului Regiunilor și a Comitetului pentru Ocuparea Forței de Muncă prevăzut la articolul 130, elaborează anual orientări de care statele membre țin seama în politicile naționale de ocupare a forței de muncă. Aceste orientări sunt compatibile cu orientările generale adoptate în temeiul articolului 99 alineatul (2).

(3) Fiecare stat membru transmite Consiliului și Comisiei un raport anual privind principalele măsuri pe care le-a luat pentru a pune în aplicare propria politică de ocupare a forței de muncă, ținând seama de orientările privind ocuparea forței de muncă menționate la alineatul (2).

(4) Pe baza rapoartelor menționate la alineatul (3) și după obținerea avizului din partea Comitetului pentru Ocuparea Forței de Muncă, Consiliul analizează anual, ținând seama de orientările privind ocuparea forței de muncă, o analiză a punerii în aplicare a politicilor de ocupare a forței de muncă ale statelor membre. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la recomandarea Comisiei, poate face recomandări statelor membre, în cazul în care în urma analizei efectuate consideră necesar acest lucru.

(5) Pe baza rezultatelor analizei respective, Consiliul și Comisia întocmesc un raport anual comun privind situația ocupării forței de muncă în Comunitate și punerea în aplicare a orientărilor privind

ocuparea forței de muncă, pe care îl adresează Consiliului European.

ARTICOLUL 129 (FOSTUL ARTICOL 109r)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, poate adopta măsuri de încurajare destinate să favorizeze cooperarea dintre statele membre și să susțină acțiunea acestora în domeniul ocupării forței de muncă prin inițiative care urmăresc dezvoltarea schimburilor de informații și de bune practici, punând la dispoziție analize comparative și îndrumări, precum și prin promovarea abordărilor novatoare și prin evaluarea experiențelor, în special prin recurgerea la proiectele pilot.

Aceste măsuri nu presupun armonizarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre.

ARTICOLUL 130 (FOSTUL ARTICOL 109s)

Consiliul, după consultarea Parlamentului European, instituie un Comitet pentru Ocuparea Forței de Muncă, având un caracter consultativ, pentru a promova coordonarea între statele membre a politicilor în materie de ocupare a forței de muncă și de piață a muncii. Comitetul are ca misiuni:

- să urmărească evoluția situației ocupării forței de muncă și a politicilor de ocupare a forței de muncă în statele membre și în Comunitate;
- fără a aduce atingere articolului 207, să formuleze avize la cererea Consiliului sau a Comisiei ori din proprie inițiativă și să contribuie la pregătirea hotărârilor Consiliului prevăzute la articolul 128.

Pentru a-și îndeplini mandatul, Comitetul se consultă cu partenerii sociali.

Fiecare stat membru și Comisia numesc câte doi membri ai Comitetului.

TITLUL IX (FOSTUL TITLU VII) POLITICA COMERCIALĂ COMUNĂ

ARTICOLUL 131 (FOSTUL ARTICOL 110)

Prin stabilirea unei uniuni vamale între ele, statele membre înțeleg să contribuie, în interesul comun, la dezvoltarea armonioasă a comerțului mondial, la eliminarea treptată a restricțiilor în calea schimburilor comerciale internaționale și la reducerea barierelor vamale.

Politica comercială comună ia în considerare efectul favorabil pe care eliminarea taxelor vamale între statele membre îl poate exercita asupra creșterii capacității concurențiale a întreprinderilor din aceste state.

ARTICOLUL 132 (FOSTUL ARTICOL 112)

(1) Fără a aduce atingere obligațiilor asumate de către statele membre în cadrul altor organizații internaționale, regimurile ajutoarelor acordate de către statele membre la exporturile către țări terțe sunt armonizate treptat, în măsura necesară pentru a evita denaturarea concurenței între întreprinderile din Comunitate.

În acest scop, la propunerea Comisiei, Consiliul adoptă directivele necesare cu majoritate calificată.

(2) Dispozițiile precedente nu se aplică restituirii taxelor vamale sau a taxelor cu efect echivalent și nici restituirii impozitelor indirecte, inclusiv a impozitului pe cifra de afaceri, a accizelor și a celorlalte impozite indirecte, acordate la exportul unei mărfi dintr-un stat membru într-o țară terță, în măsura în care aceste restituiri nu depășesc redevențele aplicate direct sau indirect produselor exportate.

ARTICOLUL 133 (FOSTUL ARTICOL 113) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Politica comercială comună se bazează pe principii unitare, în special în ceea ce privește modificările tarifare, încheierea de acorduri tarifare și comerciale, uniformizarea măsurilor de liberalizare, politica de export, precum și măsurile de protecție comercială, printre care cele care vor fi luate în caz de dumping și de subvenții.

(2) Comisia prezintă Consiliului propuneri pentru punerea în aplicare a politicii comerciale comune.

(3) În cazul în care trebuie negociate acorduri cu unul sau mai multe state sau organizații internaționale, Comisia prezintă recomandări Consiliului, care o autorizează să deschidă negocierile necesare. Comisiei și Consiliului le revine responsabilitatea de a asigura compatibilitatea acordurilor negociate cu politicile și regulile interne ale Comunității.

Comisia conduce aceste negocieri în consultare cu un comitet special desemnat de Consiliu pentru a o sprijini în îndeplinirea acestei sarcini și în cadrul directivelor pe care Consiliul i le poate adresa. Comisia raportează periodic comitetului special în legătură cu stadiul negocierilor.

Dispozițiile relevante ale articolului 300 sunt aplicabile.

(4) În exercitarea competențelor care îi sunt atribuite prin prezentul articol, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată.

(5) Alineatele (1) - (4) se aplică, de asemenea, negocierii și încheierii de acorduri în domeniile comerțului cu servicii și al aspectelor comerciale ale proprietății intelectuale, în măsura în care aceste acorduri nu intră sub incidența alineatelor menționate și fără a aduce atingere alineatului (6).

Prin derogare de la alineatul (4), Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la negocierea și încheierea unui acord într-unul dintre domeniile menționate la primul paragraf, în cazul în care acest acord conține dispoziții pentru care este necesară unanimitatea pentru adoptarea regulilor interne sau în care un astfel de acord se referă la un domeniu în care Comunitatea încă nu și-a exercitat competențele în temeiul prezentului tratat, prin adoptarea de reguli interne.

Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la negocierea și încheierea unui acord orizontal, în măsura în care acesta privește și paragraful precedent sau alineatul (6) al doilea paragraf.

Prezentul alineat nu aduce atingere dreptului statelor membre de a menține și de a încheia acorduri cu țări terțe sau organizații internaționale, în măsura în care acordurile menționate respectă dreptul comunitar și celelalte acorduri internaționale în materie.

(6) Consiliul nu poate încheia un acord în cazul în care acesta cuprinde dispoziții care depășesc competențele interne ale Comunității, în special în cazul în care ar antrena o armonizare a legilor

sau regulamentelor statelor membre într-un domeniu în care prezentul tratat exclude o astfel de armonizare.

În această privință, prin derogare de la alineatul (5) primul paragraf, acordurile în domeniul comerțului serviciilor culturale și audiovizuale, al serviciilor educative, cât și al serviciilor sociale și de sănătate umană țin de competența comună a Comunității și a statelor sale membre. De aceea, negocierea unor astfel de acorduri necesită, în afară de decizia comunitară adoptată în conformitate cu dispozițiile relevante ale articolului 300, acordul comun al statelor membre. Acordurile negociate în acest fel se încheie împreună de Comunitate și statele membre.

Negocierea și încheierea acordurilor internaționale în domeniul transporturilor rămân sub incidența dispozițiilor titlului V și articolului 300.

(7) Fără a aduce atingere alineatului (6) primul paragraf, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate extinde aplicarea alineatelor (1) - (4) și la negocierile și acordurile internaționale referitoare la proprietatea intelectuală, în măsura în care acestea nu fac obiectul alineatului (5).

ARTICOLUL 134 (FOSTUL ARTICOL 115)

Pentru a se asigura ca aplicarea măsurilor de politică comercială luate de orice stat membru în conformitate cu prezentul tratat să nu fie împiedicată de devierea schimburilor comerciale, sau în cazul în care disparitățile dintre aceste măsuri provoacă dificultăți economice într-unul sau mai multe state, Comisia recomandă metodele prin care celelalte state membre își aduc contribuția necesară. În caz contrar, Comisia poate autoriza statele membre să adopte măsurile de protecție necesare, în conformitate cu condițiile și normele de aplicare pe care aceasta le definește.

În caz de urgență, statele membre cer Comisiei autorizația de a lua ele însele măsurile necesare, iar aceasta se pronunță în termenul cel mai scurt; statele membre respective notifică apoi aceste măsuri celorlalte state membre. Comisia poate decide oricând că statele membre în cauză trebuie să modifice sau să elimine măsurile respective.

Trebuie alese cu prioritate măsurile care produc un minim de perturbări în funcționarea pieței comune.

TITLUL X (FOSTUL TITLU VIIa)

COOPERAREA VAMALĂ

ARTICOLUL 135 (FOSTUL ARTICOL 116)

În cadrul domeniului de aplicare a prezentului tratat, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă măsuri în vederea consolidării cooperării vamale între statele membre și între acestea și Comisie. Aceste măsuri nu se referă nici la aplicarea dreptului penal intern, nici la administrarea justiției în statele membre.

TITLUL XI (FOSTUL TITLU VIII)

POLITICA SOCIALĂ, EDUCAȚIA, FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI TINERETUL

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII SOCIALE

ARTICOLUL 136 (FOSTUL ARTICOL 117)

Comunitatea și statele membre, conștiente de drepturile sociale fundamentale precum cele enunțate în Carta socială europeană semnată la Torino la 18 octombrie 1961 și în Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor adoptată în 1989, au ca obiective promovarea ocupării forței de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă, permițând armonizarea acestora în condiții de progres, o protecție socială adecvată, dialogul social, dezvoltarea resurselor umane care să permită un nivel ridicat și durabil al ocupării forței de muncă și combaterea marginalizării.

În acest scop, Comunitatea și statele membre pun în aplicare măsuri care țin seama de diversitatea practicilor naționale, în special în domeniul relațiilor convenționale, precum și de necesitatea de a menține competitivitatea economiei Comunității.

Acestea apreciază că o asemenea de evoluție va rezulta atât din funcționarea pieței comune, care va favoriza armonizarea sistemelor sociale, cât și din procedurile prevăzute de prezentul tratat și din apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative.

ARTICOLUL 137 (FOSTUL ARTICOL 118) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

(1) În vederea realizării obiectivelor menționate la articolul 136, Comunitatea susține și completează acțiunea statelor membre în domeniile următoare:

- a) îmbunătățirea, în special, a mediului de muncă, pentru a proteja sănătatea și securitatea lucrătorilor;
- b) condițiile de muncă;
- c) securitatea socială și protecția socială a lucrătorilor;
- d) protecția lucrătorilor în caz de reziliere a contractului de muncă;
- e) informarea și consultarea lucrătorilor;
- f) reprezentarea și apărarea colectivă a intereselor lucrătorilor și angajatorilor, inclusiv administrarea comună, sub rezerva alineatului (5);
- g) condițiile de muncă pentru resortisanții din țările terțe care sunt rezidenți legali pe teritoriul Comunității;
- h) integrarea persoanelor excluse de pe piața forței de muncă, fără a aduce atingere articolului 150;
- i) egalitatea dintre bărbați și femei în ceea ce privește șansele pe piața forței de muncă și tratamentul la locul de muncă;
- j) lupta împotriva marginalizării sociale;

k) modernizarea sistemelor de protecție socială, fără a aduce atingere literei (c).

(2) În acest scop, Consiliul:

(a) poate adopta măsuri menite să încurajeze cooperarea între statele membre prin inițiative destinate să sporească cunoștințele, să dezvolte schimburile de informații și a celor mai bune practici, să promoveze abordările novatoare și să evalueze experiențele dobândite, cu excluderea oricărei armonizări a actelor cu putere de lege și a normelor administrative;

(b) poate adopta în domeniile menționate la alineatul (1) literele (a)-(i), prin intermediul directivelor, recomandări minime aplicabile treptat, ținând seama de condițiile și de reglementările tehnice existente în fiecare dintre statele membre. Aceste directive evită impunerea constrângerilor administrative, financiare și juridice susceptibile să frâneze crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Consiliul hotărăște în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, cu excepția domeniilor menționate la alineatul (1) literele (c), (d), (f) și (g) din prezentul articol, în privința cărora Consiliul hotărăște în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a comitetelor menționate. Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate decide ca procedura menționată la articolul 251 să fie aplicabilă alineatului (1) literele (d), (f) și (g) din prezentul articol.

(3) Un stat membru poate încredința partenerilor sociali, la cererea lor comună, punerea în aplicare a directivelor adoptate în conformitate cu alineatul (2).

În acest caz, statul membru respectiv se asigură că, până cel târziu la data la care o directivă trebuie transpusă în conformitate cu articolul 249, partenerii sociali au luat măsurile necesare, pe bază de acord, iar statul membru în cauză ia toate măsurile necesare care să-i permită, în orice moment, să garanteze rezultatele impuse de directiva menționată.

(4) Dispozițiile adoptate în temeiul prezentului articol:

- nu aduc atingere dreptului recunoscut al statelor membre de a-și defini principiile fundamentale ale sistemului lor de securitate socială și nu trebuie să aducă atingere în mod semnificativ echilibrul financiar;

- nu pot împiedica un stat membru să mențină sau să adopte măsuri de protecție mai stricte, compatibile cu prezentul tratat.

(5) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică remunerațiilor, dreptului de asociere, dreptului la grevă, și nici dreptului la lock-out.

ARTICOLUL 138 (FOSTUL ARTICOL 118a)

(1) Comisia are misiunea de a promova consultarea partenerilor sociali la nivel comunitar și adoptă orice măsură utilă pentru a facilita dialogul acestora, asigurând o susținere echilibrată a părților.

(2) În acest scop, înainte de a prezenta propuneri în domeniul politicii sociale, Comisia se consultă cu partenerii sociali privind posibila orientare a unei acțiuni comunitare.

(3) În cazul în care, după această consultare, Comisia apreciază că o acțiune comunitară este de

dorit, aceasta se consultă cu partenerii sociali privind conținutul propunerii preconizate. Partenerii sociali prezintă Comisiei un aviz sau, după caz, o recomandare.

(4) Cu ocazia acestei consultări, partenerii sociali pot informa Comisia despre voința lor de a iniția procedura prevăzută la articolul 139. Durata procedurii nu poate depăși nouă luni, cu excepția unei prelungiri hotărâte de comun acord de partenerii sociali în cauză și de Comisie.

ARTICOLUL 139 (FOSTUL ARTICOL 118b)

(1) Dialogul între partenerii sociali la nivel comunitar poate conduce, în cazul în care aceștia doresc, la relații convenționale, inclusiv la acorduri.

(2) (*alineat modificat prin Tratatul de la Nisa*) Acordurile încheiate la nivel comunitar sunt puse în aplicare în conformitate cu procedurile și practicile proprii partenerilor sociali și statelor membre sau, în domeniile aflate sub incidența articolului 137, la cererea comună a părților semnatare, printr-o decizie a Consiliului la propunerea Comisiei.

Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, cu excepția cazului în care acordul în cauză conține una sau mai multe dispoziții referitoare la unul din domeniile pentru care este necesară unanimitatea în temeiul articolului 137 alineatul (2). În această situație, Consiliul hotărăște în unanimitate.

ARTICOLUL 140 (FOSTUL ARTICOL 118c)

În vederea realizării obiectivelor prevăzute la articolul 136 și fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, Comisia încurajează cooperarea dintre statele membre și facilitează coordonarea acțiunii acestora în toate domeniile politicii sociale aflate sub incidența prezentului capitol și, în special, în domeniile privind:

- ocuparea forței de muncă;
- dreptul muncii și condițiile de muncă;
- formarea și perfecționarea profesională;
- securitatea socială;
- protecția împotriva accidentelor și a bolilor profesionale;
- igiena muncii;
- dreptul de asociere și negocierile colective dintre angajatori și lucrători.

În acest scop, Comisia acționează în strânsă legătură cu statele membre, prin studii, avize și prin organizarea de consultări, atât în ceea ce privește problemele care apar pe plan intern, cât și cele care privesc organizațiile internaționale.

Înainte de formularea avizelor prevăzute de prezentul articol, Comisia consultă Comitetul Economic și Social.

ARTICOLUL 141 (FOSTUL ARTICOL 119)

(1) Fiecare stat membru asigură aplicarea principiului egalității de remunerare între lucrătorii de sex

masculin și cei de sex feminin, pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de aceeași valoare.

(2) În sensul prezentului articol, prin remunerație se înțelege salariul sau suma obișnuite de bază sau minime, precum și toate celelalte drepturi plătite, direct sau indirect, în numerar sau în natură, de către angajator lucrătorului pentru munca prestată de acesta.

Egalitatea de remunerare, fără discriminare pe motiv de sex, presupune ca:

- (a) remunerația acordată pentru aceeași muncă plătită la normă să fie stabilită pe baza aceleiași unități de măsură;
- (b) remunerația acordată pentru aceeași muncă plătită cu ora să fie aceeași pentru locuri de muncă echivalente.

(3) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă măsuri necesare pentru a asigura punerea în aplicare a principiului egalității șanselor și al egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește munca și locul de muncă, inclusiv a principiului egalității de remunerare pentru aceeași muncă sau pentru o muncă echivalentă.

(4) Pentru a asigura în mod concret o deplină egalitate între bărbați și femei în viața profesională, principiul egalității de tratament nu împiedică un stat membru să mențină sau să adopte măsuri care să prevadă avantaje specifice menite să faciliteze exercitarea unei activități profesionale de către sexul mai slab reprezentat, să prevină sau să compenseze dezavantaje în cariera profesională.

ARTICOLUL 142 (FOSTUL ARTICOL 119a)

Statele membre se obligă să mențină echivalența care există în privința regimurilor concediilor plătite.

ARTICOLUL 143 (FOSTUL ARTICOL 120)

Comisia elaborează anual un raport cu privire la evoluția realizării obiectivelor menționate la articolul 136, inclusiv cu privire la situația demografică în Comunitate. Aceasta transmite raportul Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social.

Parlamentul European poate invita Comisia să întocmească rapoarte despre problemele speciale privind situația socială.

ARTICOLUL 144 (FOSTUL ARTICOL 121) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

Consiliul, după consultarea Parlamentului European, instituie un comitet de protecție socială cu caracter consultativ, în scopul de a promova cooperarea în materie de protecție socială între statele membre și cu Comisia. Comitetul are ca misiune:

- să urmărească situația socială și evoluția politicilor de protecție socială în statele membre și în Comunitate;

- să faciliteze schimbul de informații, de experiență și de bune practici între statele membre și cu Comisia;
- fără a aduce atingere articolului 207, să pregătească rapoarte, să formuleze avize sau să întreprindă alte activități în domeniile care țin de competența sa, atât la cererea Consiliului sau a Comisiei, cât și din proprie inițiativă.

Pentru îndeplinirea mandatului său, comitetul stabilește contacte adecvate cu partenerii sociali.

Fiecare stat membru și Comisia numesc doi membri ai comitetului.

ARTICOLUL 145 (FOSTUL ARTICOL 122)

În raportul său anual către Parlamentul European, Comisia consacră un capitol special evoluției situației sociale în Comunitate.

Parlamentul European poate invita Comisia să elaboreze rapoarte pe probleme specifice ale situației sociale.

CAPITOLUL 2 FONDUL SOCIAL EUROPEAN

ARTICOLUL 146 (FOSTUL ARTICOL 123)

În scopul îmbunătățirii posibilităților de încadrare în muncă a lucrătorilor pe piața internă și pentru a contribui astfel la ridicarea nivelului de trai, se instituie, în conformitate cu dispozițiile de mai jos, un Fond Social European care urmărește promovarea în cadrul Comunității a facilităților de ocupare a forței de muncă și a mobilității geografice și profesionale a lucrătorilor, precum și facilitarea adaptării la transformările industriale și la evoluția sistemelor de producție, în special prin formare și reconversie profesională.

ARTICOLUL 147 (FOSTUL ARTICOL 124)

Administrarea Fondului revine Comisiei.

În îndeplinirea acestei sarcini, Comisia este sprijinită de un Comitet prezidat de un membru al Comisiei și format din reprezentanți ai guvernelor și ai organizațiilor sindicale și patronale.

ARTICOLUL 148 (FOSTUL ARTICOL 125)

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, adoptă deciziile de aplicare privind Fondul Social European.

CAPITOLUL 3

EDUCAȚIA, FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI TINERETUL

ARTICOLUL 149 (FOSTUL ARTICOL 126)

(1) Comunitatea contribuie la dezvoltarea unei educații de calitate, prin încurajarea cooperării dintre

statele membre și, în cazul în care este necesar, prin sprijinirea și completarea acțiunii acestora, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul învățământului și de organizarea sistemului educațional, precum și diversitatea lor culturală și lingvistică.

(2) Acțiunea Comunității urmărește:

- să dezvolte dimensiunea europeană a educației și, în special, prin învățarea și răspândirea limbilor statelor membre;
- să favorizeze mobilitatea studenților și a profesorilor, inclusiv prin încurajarea recunoașterii universitare a diplomelor și a perioadelor de studiu;
- să promoveze cooperarea dintre instituțiile de învățământ;
- să dezvolte schimbul de informații și de experiență privind problemele comune sistemelor educaționale din statele membre;
- să favorizeze dezvoltarea schimburilor de tineri și de formatori socio-educativi;
- să încurajeze dezvoltarea educației la distanță,

(3) Comunitatea și statele membre favorizează cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale care au competențe în domeniul educației și, în special, cu Consiliul Europei.

(4) Pentru a contribui la realizarea obiectivelor menționate de prezentul articol, Consiliul adoptă:

- acțiuni de încurajare, cu excepția oricărei armonizări a actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor;
- recomandări, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei.

ARTICOLUL 150 (FOSTUL ARTICOL 127)

(1) Comunitatea pune în aplicare o politică de formare profesională care sprijină și completează acțiunile statelor membre, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul și organizarea formării profesionale.

(2) Acțiunea Comunității urmărește:

- să faciliteze adaptarea la transformările industriale, în special prin formarea și reconversia profesională;
- să îmbunătățească formarea profesională inițială și formarea continuă, pentru a facilita inserția și reinserția profesională pe piața forței de muncă;
- să faciliteze accesul la formarea profesională și să favorizeze mobilitatea formatorilor și a persoanelor care urmează un program de formare și, în special, a tinerilor;

- să stimuleze cooperarea în domeniul formării dintre instituțiile de învățământ sau de formare profesională și întreprinderi;
- să dezvolte schimbul de informații și de experiență privind problemele comune sistemelor de formare ale statelor membre.

(3) Comunitatea și statele membre favorizează cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale care au competențe în domeniul formării profesionale.

(4) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, adoptă măsuri pentru a contribui la realizarea obiectivelor menționate de prezentul articol, cu excepția oricărei armonizări a actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre.

TITLUL XII (FOSTUL TITLU IX)

CULTURA

ARTICOLUL 151 (FOSTUL ARTICOL 128)

(1) Comunitatea contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora și punând în evidență, în același timp, moștenirea culturală comună.

(2) Acțiunea Comunității urmărește să încurajeze cooperarea dintre statele membre și, în cazul în care este necesar, să sprijine și să completeze acțiunea acestora în următoarele domenii:

- îmbunătățirea cunoașterii și a diseminării culturii și istoriei popoarelor europene;
- conservarea și protejarea patrimoniului cultural de importanță europeană;
- schimburile culturale necomerciale;
- creația artistică și literară, inclusiv în sectorul audiovizualului.

(3) Comunitatea și statele membre favorizează cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale care au competențe în domeniul culturii și, în special, cu Consiliul European.

(4) În acțiunile întreprinse în temeiul celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, Comunitatea ține seama de aspectele culturale, în special pentru a respecta și a promova diversitatea culturilor sale.

(5) Pentru a contribui la realizarea obiectivelor menționate de prezentul articol, Consiliul adoptă:

- acțiuni de încurajare, cu excepția oricărei armonizări a actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Regiunilor. Consiliul hotărăște în unanimitate pe parcursul întregii proceduri menționate la articolul 251;
- recomandări, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei.

TITLUL XIII (FOSTUL TITLU X)

SĂNĂTATEA PUBLICĂ

ARTICOLUL 152 (FOSTUL ARTICOL 129)

(1) În definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Comunității se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane.

Acțiunea Comunității, care completează politicile naționale, are în vedere îmbunătățirea sănătății publice și prevenirea bolilor și afecțiunilor umane, precum și a cauzelor de pericol pentru sănătatea umană. Această acțiune cuprinde, de asemenea, combaterea marilor epidemii, favorizând cercetarea cauzelor, a transmiterii și prevenirii acestora, precum și informarea și educația în materie de sănătate.

Comunitatea completează acțiunea statelor membre în vederea reducerii efectelor nocive ale drogurilor asupra sănătății, inclusiv prin informare și prevenire.

(2) Comunitatea încurajează cooperarea între statele membre în domeniile care intră sub incidența prezentului articol și, în cazul în care este necesar, sprijină acțiunea acestora.

Statele membre își coordonează, în cooperare cu Comisia, politicile și programele în domeniile menționate la alineatul (1). Comisia poate adopta, în strâns contact cu statele membre, orice inițiativă utilă promovării acestei coordonări.

(3) Comunitatea și statele membre favorizează cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale competente în domeniul sănătății publice.

(4) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, contribuie la realizarea obiectivelor menționate de prezentul articol prin adoptarea de:

- (a) măsuri care instituie standarde ridicate de calitate și de securitate a organelor și substanțelor de origine umană, a sângelui și a derivatelor acestuia; aceste măsuri nu pot împiedica un stat membru să mențină sau să stabilească măsuri de protecție mai stricte;
- (b) prin derogare de la prevederile articolului 37, măsuri în domeniile veterinar și fitosanitar, având în mod direct ca obiectiv protecția sănătății publice;
- (c) acțiuni de încurajare privind protecția și îmbunătățirea sănătății umane, cu excepția oricărei armonizări a actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale statelor membre.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, poate adopta, de asemenea, recomandări în scopurile enunțate de prezentul articol.

(5) Acțiunea Comunității în domeniul sănătății publice respectă pe deplin responsabilitățile statelor membre în ceea ce privește organizarea și prestarea serviciilor de sănătate și de îngrijire medicală. În special, măsurile menționate la alineatul (4) litera (a) nu aduc atingere dispozițiilor de drept intern privind donarea de organe și de sânge sau utilizării acestora în scopuri medicale.

TITLUL XIV (FOSTUL TITLU XI)

PROTECȚIA CONSUMATORILOR

ARTICOLUL 153 (FOSTUL ARTICOL 129a)

(1) Pentru a promova interesele consumatorilor și pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, Comunitatea contribuie la protecția sănătății, a securității și a intereselor economice ale consumatorilor, precum și la promovarea dreptului acestora la informare, educare și organizare în vederea apărării intereselor lor.

(2) Cerințele din domeniul protecției consumatorilor se iau în considerare în definirea și punerea în aplicare a celorlalte politici și acțiuni ale Comunității.

(3) Comunitatea contribuie la realizarea obiectivelor menționate la alineatul (1) prin:

(a) măsuri pe care le adoptă pentru punerea în aplicare a articolului 95 în cadrul realizării pieței interne;

(b) măsuri care sprijină și completează politica dusă de statele membre și care asigură continuarea acesteia.

(4) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă măsurile prevăzute la alineatul (3) litera (b).

(5) Măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a alineatului (4) nu pot împiedica un stat membru să mențină sau să stabilească măsuri de protecție mai stricte. Aceste măsuri trebuie să fie compatibile cu prezentul tratat. Acestea sunt notificate Comisiei.

TITLUL XV (FOSTUL TITLU XII)

REȚELE TRANSEUROPE

ARTICOLUL 154 (FOSTUL ARTICOL 129b)

(1) Pentru a contribui la realizarea obiectivelor menționate la articolele 14 și 158 și pentru a permite cetățenilor Uniunii, agenților economici, precum și comunităților regionale și locale să beneficieze pe deplin de avantajele care decurg din realizarea unui spațiu fără frontiere interne, Comunitatea contribuie la crearea și dezvoltarea de rețele transeuropene în sectoarele infrastructurilor de transporturi, telecomunicații și energie.

(2) În cadrul unui sistem de piețe deschise și concurențiale, acțiunea Comunității urmărește să favorizeze interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale, precum și accesul la aceste rețele. Aceasta ține seama, în special, de necesitatea conectării regiunilor insulare, a celor fără ieșire la mare și a celor periferice cu regiunile centrale ale Comunității.

ARTICOLUL 155 (FOSTUL ARTICOL 129c)

(1) În scopul realizării obiectivelor menționate la articolul 154, Comunitatea:

- stabilește un ansamblu de orientări care cuprinde obiectivele, prioritățile, precum și liniile directoare ale acțiunilor preconizate în domeniul rețelelor transeuropene; aceste orientări identifică proiecte de interes comun;

- pune în aplicare orice acțiune care se poate dovedi necesară pentru a asigura interoperabilitatea rețelelor, în special în domeniul armonizării standardelor tehnice;
- poate susține proiecte de interes comun susținute de statele membre și definite în cadrul orientărilor menționate la prima liniuță, în special sub formă de studii de fezabilitate, de garanții pentru împrumuturi sau de dobânzi reduse; de asemenea, Comunitatea poate contribui la finanțarea, în statele membre, a unor proiecte specifice în domeniul infrastructurii de transporturi prin intermediul Fondului de Coeziune constituit în conformitate cu articolul 161.

Acțiunea Comunității ține seama de viabilitatea economică potențială a proiectelor.

(2) Statele membre își coordonează, în cooperare cu Comisia, politicile duse la nivel național care pot avea un impact semnificativ asupra realizării obiectivelor menționate la articolul 154. Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre, poate adopta orice inițiativă utilă promovării acestei coordonări.

(3) Comunitatea poate decide să coopereze cu țări terțe pentru promovarea proiectelor de interes comun și pentru asigurarea interoperabilității rețelelor.

ARTICOLUL 156 (FOSTUL ARTICOL 129d)

Orientările și celelalte măsuri menționate la articolul 155 alineatul (1) se adoptă de către Consiliu, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor.

Orientările și proiectele de interes comun care privesc teritoriul unui stat membru necesită aprobarea statului membru în cauză.

TITLUL XVI (FOSTUL TITLU XIII)

INDUSTRIA

ARTICOLUL 157 (FOSTUL ARTICOL 130)

(1) Comunitatea și statele membre veghează la asigurarea condițiilor necesare competitivității industriei Comunității.

În acest scop, în conformitate cu un sistem de piețe deschise și concurențiale, acțiunea acestora urmărește:

- să accelereze adaptarea industriei la schimbările structurale;
- să încurajeze un mediu favorabil inițiativei și dezvoltării întreprinderilor din întreaga Comunitate și, în special, a întreprinderilor mici și mijlocii;
- să încurajeze un mediu propice cooperării dintre întreprinderi;
- să favorizeze o exploatare mai bună a potențialului industrial al politicilor de inovare, cercetare și dezvoltare tehnologică.

(2) Statele membre se consultă reciproc, în cooperare cu Comisia și, în cazul în care este necesar, își coordonează acțiunile. Comisia poate adopta orice inițiativă utilă promovării acestei coordonări.

(3) *(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa)* Comunitatea contribuie la realizarea obiectivelor menționate la alineatul (1) prin politicile și acțiunile pe care le desfășoară în temeiul altor dispoziții prezentului tratat. Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, poate decide cu privire la unele măsuri specifice menite să sprijine acțiunile întreprinse în statele membre pentru realizarea obiectivelor menționate la alineatul (1).

Prezentul titlu nu constituie un temei pentru introducerea, de către Comunitate, a vreunei măsuri susceptibile să provoace denaturări ale concurenței sau să conțină dispoziții fiscale sau dispoziții referitoare la drepturile și interesele lucrătorilor salariați.

TITLUL XVII (FOSTUL TITLU XIV)

COEZIUNEA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

ARTICOLUL 158 (FOSTUL ARTICOL 130a)

În scopul promovării unei dezvoltări armonioase a Comunității în ansamblu, aceasta își dezvoltă și desfășoară acțiunea care conduce la consolidarea coeziunii sale economice și sociale.

Comunitatea urmărește, în special, reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor sau insulelor defavorizate, inclusiv a zonelor rurale.

ARTICOLUL 159 (FOSTUL ARTICOL 130b)

Statele membre își conduc politicile economice și le coordonează în vederea realizării, în egală măsură, a obiectivelor menționate la articolul 158. Formularea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Comunității, precum și realizarea pieței interne țin seama de obiectivele menționate la articolul 158 și participă la realizarea acestora. De asemenea, Comunitatea susține realizarea acestor obiective prin acțiunea pe care o întreprinde prin intermediul fondurilor structurale (Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă, secțiunea „Orientare”; Fondul Social European; Fondul European de Dezvoltare Regională), al Băncii Europene de Investiții și al celorlalte instrumente financiare existente.

La fiecare trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor un raport privind progresele înregistrate în realizarea coeziunii economice și sociale și modul în care au contribuit la acest progres diferitele mijloace prevăzute de prezentul articol. Acest raport este însoțit, dacă este cazul, de propuneri corespunzătoare.

(paragraf modificat prin Tratatul de la Nisa) În cazul în care se dovedesc necesare acțiuni specifice, în afara Fondurilor, și fără a aduce atingere măsurilor hotărâte în cadrul altor politici ale Comunității, Consiliul poate adopta astfel de acțiuni, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor.

ARTICOLUL 160 (FOSTUL ARTICOL 130c)

Fondul European de Dezvoltare Regională este menit să contribuie la corectarea principalelor dezechilibre regionale din Comunitate, prin participarea la dezvoltarea și ajustarea structurală a regiunilor rămase în urmă și la reconversia regiunilor industriale aflate în declin.

ARTICOLUL 161 (FOSTUL ARTICOL 130d)

Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 162, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, după ce a obținut avizul conform al Parlamentului European și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, definește misiunile, obiectivele prioritare și organizarea fondurilor structurale, ceea ce poate să implice regruparea fondurilor. Hotărând în conformitate cu aceeași procedură, Consiliul definește de asemenea normele generale aplicabile fondurilor, precum și dispozițiile necesare pentru a asigura eficiența și coordonarea fondurilor între ele și cu celelalte instrumente financiare existente.

Fondul de Coeziune, constituit de Consiliu prin aceeași procedură, contribuie financiar la realizarea de proiecte în domeniul mediului și în acela al rețelelor transeuropene de infrastructură a transporturilor.

(paragraf adăugat prin Tratatul de la Nisa) Începând cu 1 ianuarie 2007, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, după avizul conform al Parlamentului European și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, în cazul în care perspectivele financiare multianuale aplicabile începând cu 1 ianuarie 2007 și acordul interinstituțional aferent sunt deja adoptate la această dată. În caz contrar, procedura prevăzută de prezentul alineat se aplică de la data adoptării lor.

ARTICOLUL 162 (FOSTUL ARTICOL 130e)

Deciziile de aplicare privind Fondul European de Dezvoltare Regională se adoptă de Consiliu, care hotărăște în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor.

În ceea ce privește Fondul European de Orientare și de Garantare Agricolă, secțiunea „Orientare”, și Fondul Social European, se aplică în continuare articolele 37 și 148.

TITLUL XVIII (FOSTUL TITLU XV)

CERCETAREA ȘI DEZVOLTAREA TEHNOLOGICĂ

ARTICOLUL 163 (FOSTUL ARTICOL 130f)

(1) Comunitatea are ca obiectiv consolidarea bazelor științifice și tehnologice ale industriei Comunității și favorizarea dezvoltării competitivității sale internaționale, precum și promovarea acțiunilor de cercetare considerate necesare în conformitate cu alte capitole ale prezentului tratat.

(2) În acest scop, aceasta încurajează în întreaga Comunitate întreprinderile, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii, centrele de cercetare și universitățile, în eforturile lor de cercetare și dezvoltare tehnologică de înaltă calitate; aceasta susține eforturile de cooperare ale acestora, urmărind, în special, să permită întreprinderilor exploatarea deplină a potențialului pieței interne, îndeosebi prin deschiderea achizițiilor publice naționale, prin definirea normelor comune și prin eliminarea obstacolelor juridice și fiscale din calea acestei cooperări.

(3) Toate acțiunile Comunității realizate în conformitate cu prezentul tratat în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice, inclusiv acțiunile cu caracter demonstrativ, sunt decise și puse în aplicare în conformitate cu dispozițiile prezentului titlu.

ARTICOLUL 164 (FOSTUL ARTICOL 130g)

Urmărind aceste obiective, Comunitatea desfășoară următoarele acțiuni care completează acțiunile întreprinse în statele membre:

- (a) punerea în aplicare a programelor de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative, promovând cooperarea cu și între întreprinderi, centre de cercetare și universități;
- (b) promovarea cooperării în materie de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrativă comunitare cu țările terțe și organizațiile internaționale;
- (c) propagarea și valorificarea rezultatelor activităților în materie de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrativă comunitare;
- (d) stimularea formării profesionale și a mobilității cercetătorilor din Comunitate.

ARTICOLUL 165 (FOSTUL ARTICOL 130h)

(1) Comunitatea și statele membre își coordonează acțiunile în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice, în scopul asigurării coerenței reciproce a politicilor naționale și a politicii comunitare.

(2) Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre, poate adopta orice inițiativă utilă promovării coordonării menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 166 (FOSTUL ARTICOL 130i)

(1) Un program-cadru multianual, în care sunt prevăzute toate acțiunile Comunității, se adoptă de către Consiliu, care hotărăște în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, după consultarea Comitetului Economic și Social.

Programul-cadru:

- stabilește obiectivele științifice și tehnologice care trebuie realizate prin acțiunile preconizate la articolul 164, precum și prioritățile conexe;
 - indică liniile directoare ale acestor acțiuni;
 - stabilește quantumul global maxim și condițiile de participare financiară a Comunității la programul-cadru, precum și cotele-părți alocate fiecărei acțiuni preconizate.
- (2) Programul-cadru se adaptează sau completează în funcție de evoluția situației.
- (3) Programul-cadru este pus în aplicare prin intermediul unor programe specifice, dezvoltate în cadrul fiecărei acțiuni. Fiecare program specific precizează condițiile de realizare, stabilește durata și prevede mijloacele considerate necesare. Totalul quantumurilor considerate necesare, stabilite de programele specifice, nu poate depăși quantumul global maxim stabilit pentru programul-cadru și

pentru fiecare acțiune.

(4) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă programele specifice.

ARTICOLUL 167 (FOSTUL ARTICOL 130j)

Pentru punerea în aplicare a programului-cadru multianual, Consiliul:

- stabilește normele de participare a întreprinderilor, centrelor de cercetare și universităților;
- stabilește normele aplicabile difuzării rezultatelor cercetării.

ARTICOLUL 168 (FOSTUL ARTICOL 130k)

La punerea în aplicare a programului-cadru multianual pot fi decise programe complementare, la care participă numai anumite state membre care le asigură finanțarea, sub rezerva unei participări eventuale a Comunității.

Consiliul adoptă normele aplicabile programelor suplimentare, în special în domeniul difuzării cunoștințelor și al accesului altor state membre.

ARTICOLUL 169 (FOSTUL ARTICOL 130l)

La punerea în aplicare a programului-cadru multianual, Comunitatea poate prevedea, în acord cu statele membre în cauză, participarea la programe de cercetare și dezvoltare derulate de mai multe state membre, inclusiv participarea la structurile create pentru realizarea acestor programe.

ARTICOLUL 170 (FOSTUL ARTICOL 130m)

La punerea în aplicare a programului-cadru multianual, Comunitatea poate prevedea cooperarea în materie de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrativă comunitare cu țări terțe sau cu organizații internaționale.

Condițiile acestei cooperări pot face obiectul unor acorduri între Comunitate și terțele părți în cauză, care se negociază și se încheie în conformitate cu articolul 300.

ARTICOLUL 171 (FOSTUL ARTICOL 130n)

Comunitatea poate constitui întreprinderi comune sau orice altă structură necesară bunei desfășurări a programelor de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative comunitare.

ARTICOLUL 172 (FOSTUL ARTICOL 130o)

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă dispozițiile prevăzute la articolul 171.

Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social, adoptă dispozițiile prevăzute la articolele 167, 168 și 169. Adoptarea programelor complementare necesită acordul statelor membre în cauză.

ARTICOLUL 173 (FOSTUL ARTICOL 130p)

La începutul fiecărui an, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului. Acest raport privește în special activitățile desfășurate în materie de cercetare și de dezvoltare tehnologică și de propagare a rezultatelor în cursul anului precedent, precum și programul de lucru pe anul în curs.

TITLUL XIX (FOSTUL TITLU XVI)

MEDIUL

ARTICOLUL 174 (FOSTUL ARTICOL 130r)

(1) Politica Comunității în domeniul mediului contribuie la urmărirea obiectivelor de mai jos:

- conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului;
- ocrotirea sănătății persoanelor ;
- utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale;
- promovarea pe plan internațional a unor măsuri destinate să facă față problemelor regionale sau planetare de mediu.

(2) Politica Comunității în domeniul mediului urmărește un nivel de protecție ridicat, ținând seama de diversitatea situațiilor din diferitele regiuni ale Comunității. Aceasta se bazează pe principiile precauției și acțiunii preventive, pe principiul remedierii, cu prioritate la sursă, a daunelor provocate mediului și pe principiul „poluatorul plătește”.

În acest context, măsurile de armonizare care răspund cerințelor în domeniul protecției mediului presupun, în cazurile adecvate, o clauză de salvagardare care autorizează statele membre să ia, din motive de protecție a mediului fără caracter economic, măsuri provizorii supuse unei proceduri comunitare de control.

(3) În elaborarea politicii sale în domeniul mediului, Comunitatea ține seama de:

- datele științifice și tehnice disponibile;
- condițiile de mediu din diferitele regiuni ale Comunității;
- avantajele și costurile care pot rezulta din acțiune sau din inacțiune;
- dezvoltarea economică și socială a Comunității în ansamblul său și de dezvoltarea echilibrată a regiunilor sale.

(4) În cadrul competențelor lor, Comunitatea și statele membre cooperează cu țările terțe și cu organizațiile internaționale competente. Condițiile cooperării Comunității pot face obiectul unor acorduri între aceasta și terțele părți în cauză, care se negociază și se încheie în conformitate cu articolul 300.

Paragraful precedent nu aduce atingere competenței statelor membre de a negocia în cadrul organismelor internaționale și de a încheia acorduri internaționale.

ARTICOLUL 175 (FOSTUL ARTICOL 130s)

(1) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, hotărăște cu privire la acțiunile pe care Comunitatea urmează să le întreprindă în vederea realizării obiectivelor menționate la articolul 174.

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (2) Prin derogare de la procedura de decizie prevăzută la alineatul (1) și fără a aduce atingere articolului 95, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, după consultarea Parlamentului European, a Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, adoptă:

- (a) dispoziții în special de natură fiscală;
- (b) măsuri privind:
 - amenajarea teritoriului;
 - administrarea cantitativă a resurselor de apă sau care au legătură directă sau indirectă cu disponibilitatea resurselor menționate;
 - exploatarea solurilor, cu excepția managementului deșeurilor;
- (c) măsurile care aduc atingere în mod semnificativ opțiunii unui stat membru între diferite surse de energie și structura generală a alimentării sale cu energie.

Consiliul, hotărând în condițiile prevăzute la primul paragraf, poate preciza domeniile vizate în prezentul alineat pentru care deciziile se iau cu majoritate calificată.

(3) În alte domenii, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 și după consultarea Comitetului Economic și Social și a Comitetului Regiunilor, adoptă programe de acțiune cu caracter general prin care se stabilesc obiectivele prioritare ce trebuie realizate.

Consiliul, hotărând în funcție de condițiile prevăzute la alineatul (1) sau (2), după caz, stabilește măsurile necesare pentru punerea în aplicare a acestor programe.

(4) Fără a aduce atingere anumitor măsuri cu caracter comunitar, statele membre asigură finanțarea și aplicarea politicii în domeniul mediului.

(5) Fără a aduce atingere principiului „poluatorul plătește”, în cazul în care o măsură întemeiată pe alineatul (1) presupune costuri considerate disproporționate pentru autoritățile publice dintr-un stat membru, Consiliul prevede, în actul de adoptare a acelei măsuri, dispozițiile corespunzătoare sub forma:

- unor derogări temporare și
- unui sprijin financiar din partea Fondului de Coeziune constituit în conformitate cu articolul 161.

ARTICOLUL 176 (FOSTUL ARTICOL 130t)

Măsurile de protecție adoptate în temeiul articolului 175 nu pot împiedica nici un stat membru să mențină sau să stabilească măsuri de protecție mai stricte. Aceste măsuri trebuie să fie compatibile cu prezentul tratat. Acestea sunt notificate Comisiei.

TITLUL XX (FOSTUL TITLU XVII)

COOPERAREA PENTRU DEZVOLTARE

ARTICOLUL 177 (FOSTUL ARTICOL 130u)

(1) Politica Comunității în domeniul cooperării pentru dezvoltare, care este complementară politicilor statelor membre, favorizează:

- dezvoltarea economică și socială durabilă a țărilor în curs de dezvoltare și, în special, a celor mai defavorizate dintre ele;
- integrarea armonioasă și progresivă a țărilor în curs de dezvoltare în economia mondială;
- combaterea sărăciei în țările în curs de dezvoltare.

(2) Politica Comunității în acest domeniu contribuie la obiectivul general al dezvoltării și consolidării democrației și statului de drept, precum și la respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

(3) Comunitatea și statele membre își respectă angajamentele și țin seama de obiectivele pe care le-au acceptat în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al altor organizații internaționale competente.

ARTICOLUL 178 (FOSTUL ARTICOL 130v)

Comunitatea ține seama de obiectivele menționate la articolul 177 în politicile pe care le pune în aplicare și care sunt susceptibile de a afecta țările în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 179 (FOSTUL ARTICOL 130w)

(1) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă măsurile necesare urmării obiectivelor prevăzute la articolul 177. Măsurile respective pot lua forma programelor multianuale.

(2) Banca Europeană de Investiții contribuie, în conformitate cu condițiile prevăzute de statutul său, la punerea în aplicare a măsurilor menționate la alineatul (1).

(3) Prezentul articol nu aduce atingere cooperării cu țările din Africa, din Caraibe și din Pacific în cadrul Convenției ACP-CE.

ARTICOLUL 180 (FOSTUL ARTICOL 130x)

(1) Comunitatea și statele membre își coordonează politicile în domeniul cooperării pentru dezvoltare și se pun de acord cu privire la programele de asistență, inclusiv în cadrul organizațiilor internaționale și al conferințelor internaționale. Acestea pot întreprinde acțiuni comune. Statele membre contribuie, în cazul în care este necesar, la punerea în aplicare a programelor comunitare de asistență.

(2) Comisia poate adopta orice inițiativă utilă pentru promovarea coordonării menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 181 (FOSTUL ARTICOL 130y)

În cadrul competențelor lor, Comunitatea și statele membre cooperează cu țările terțe și cu organizațiile internaționale competente. Condițiile cooperării Comunității pot face obiectul unor acorduri între aceasta și terțele părți în cauză, care se negociază și se încheie în conformitate cu articolul 300.

Primul paragraf nu aduce atingere competenței statelor membre de a negocia în cadrul organismelor internaționale și de a încheia acorduri internaționale

TITLUL XXI

COOPERARE ECONOMICĂ, FINANCIARĂ ȘI TEHNICĂ CU ȚĂRILE TERȚE (*titlu adăugat prin Tratatul de la Nisa*)

ARTICOLUL 181A (*articol adăugat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, în special celor titlului XX, Comunitatea desfășoară, în cadrul competențelor sale, acțiuni de cooperare economică, financiară și tehnică cu țări terțe. Aceste acțiuni sunt complementare celor întreprinse de statele membre și coerente cu politica de dezvoltare a Comunității.

Politica Comunității în acest domeniu contribuie la atingerea obiectivului general de dezvoltare și consolidare a democrației și statului de drept, cât și a obiectivului de respectare a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

(2) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă măsurile necesare pentru punerea în aplicare a alineatului (1) Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la acordurile de asociere menționate la articolul 310 și la acordurile care urmează să se încheie cu statele candidate la aderarea la Uniune.

(3) În cadrul competențelor lor respective, Comunitatea și statele membre cooperează cu țările terțe și cu organizațiile internaționale competente. Modalitățile de cooperare ale Comunității pot face obiectul unor acorduri între aceasta și părțile terțe interesate, care sunt negociate și încheiate în conformitate cu articolul 300.

Primul paragraf nu aduce atingere competenței statelor membre de a negocia în cadrul organismelor internaționale și de a încheia acorduri internaționale.

PARTEA A PATRA

ASOCIEREA ȚĂRILOR ȘI TERITORIILOR DE PESTE MĂRI

ARTICOLUL 182 (FOSTUL ARTICOL 131)

Statele membre convin să asocieze la Comunitate țările și teritoriile neeuropene care întrețin relații speciale cu Danemarca, Franța, Țările de Jos și Regatul Unit. Aceste țări și teritorii, numite în continuare „țări și teritorii”, sunt enumerate în lista care face obiectul anexei II la prezentul tratat.

Scopul asocierii este promovarea dezvoltării economice și sociale a țărilor și teritoriilor și stabilirea de relații economice strânse între acestea și Comunitate în ansamblul său.

Conform principiilor enunțate în preambulul prezentului tratat, asocierea trebuie să permită în primul rând promovarea intereselor și a prosperității locuitorilor acestor țări și teritorii, astfel încât să conducă la dezvoltarea economică, socială și culturală la care aspiră.

ARTICOLUL 183 (FOSTUL ARTICOL 132)

Asocierea are următoarele obiective:

1. Statele membre aplică schimburilor lor comerciale cu țările și teritoriile același regim pe care și-l acordă reciproc în temeiul prezentului tratat.
2. Fiecare țară sau teritoriu aplică schimburilor sale comerciale cu statele membre și cu celelalte țări și teritorii același regim pe care îl aplică statului european cu care întreține relații speciale.
3. Statele membre contribuie la investițiile necesare dezvoltării treptate a acestor țări și teritorii.
4. În cazul investițiilor finanțate de Comunitate, participarea la licitații și achiziții este deschisă, în condiții egale, tuturor persoanelor fizice și juridice resortisante ale statelor membre și ale țărilor și teritoriilor.
5. Sub rezerva dispozițiilor speciale adoptate în temeiul articolului 187, în relațiile dintre statele membre și aceste țări și teritorii, dreptul de stabilire al resortisanților și al societăților este reglementat în conformitate cu dispozițiile și cu respectarea procedurilor prevăzute la capitolul privind dreptul de stabilire, precum și într-un mod nediscriminatoriu.

ARTICOLUL 184 (fostul articol 133)

(1) Importurile originare din țări și teritorii beneficiază, la intrarea în statele membre, de interzicerea taxelor vamale care se aplică între statele membre, în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat.

(2) La intrarea în fiecare țară și teritoriu, se interzic taxele vamale aplicate importurilor din statele membre și din celelalte țări și teritorii, în conformitate cu dispozițiile articolului 25.

(3) Cu toate acestea, țările și teritoriile pot percepe taxe vamale care răspund necesităților dezvoltării și industrializării lor sau taxe vamale cu caracter fiscal care constituie venituri bugetare.

Taxele vamale menționate la paragraful precedent nu pot fi mai mari decât cele aplicate importurilor de produse originare din statul membru cu care fiecare țară sau teritoriu întreține relații speciale.

(4) Alineatul (2) nu se aplică țărilor și teritoriilor care, în temeiul unor obligații internaționale speciale asumate, aplică deja un tarif vamal nediscriminatoriu.

(5) Introducerea sau modificarea taxelor vamale aplicate mărfurilor importate în aceste țări și teritorii nu trebuie să dea naștere, în drept sau în fapt, unei discriminări directe sau indirecte între importurile originare din diferite state membre.

ARTICOLUL 185 (FOSTUL ARTICOL 134)

În cazul în care nivelul taxelor vamale aplicabile mărfurilor importate dintr-o țară terță poate cauza, la intrarea într-o țară sau într-un teritoriu, ținând seama de aplicarea articolului 184 alineatul (1), devierea schimburilor comerciale în detrimentul unuia dintre statele membre, acesta poate solicita Comisiei să propună celorlalte state membre măsurile necesare pentru remedierea acestei situații.

ARTICOLUL 186 (FOSTUL ARTICOL 135)

Sub rezerva dispozițiilor care reglementează sănătatea publică, siguranța publică și ordinea publică, libera circulație a lucrătorilor din țări și teritorii în statele membre și a lucrătorilor din statele membre în țări și teritorii va fi reglementată prin convenții ulterioare, care necesită unanimitatea statelor membre.

ARTICOLUL 187 (FOSTUL ARTICOL 136)

Consiliul, hotărând în unanimitate, stabilește, pornind de la realizările obținute în cadrul asocierii dintre țări și teritorii și Comunitate și pe baza principiilor înscrise în prezentul tratat, dispozițiile privind normele și procedura de asociere a țărilor și teritoriilor la Comunitate.

ARTICOLUL 188 (FOSTUL ARTICOL 136 bis)

Dispozițiile articolelor 182 - 187 se aplică Groenlandei sub rezerva dispozițiilor specifice pentru Groenlanda, prevăzute în Protocolul privind regimul special care se aplică Groenlandei, anexat la prezentul tratat.

PARTEA A CINCEA INSTITUȚIILE COMUNITĂȚII

TITLUL I DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

CAPITOLUL 1 INSTITUȚIILE

SECȚIUNEA 1 PARLAMENTUL EUROPEAN

ARTICOLUL 189 (FOSTUL ARTICOL 137)

Parlamentul European, constituit din reprezentanți ai popoarelor statelor reunite în Comunitate, exercită prerogativele care îi sunt conferite prin prezentul tratat.

(paragraf modificat prin *Tratatul de la Nisa*) Numărul de membri ai Parlamentului European nu poate depăși șapte sute treizeci și doi.

ARTICOLUL 190 (FOSTUL ARTICOL 138)

(1) Reprezentanții în Parlamentul European ai popoarelor statelor reunite în Comunitate sunt aleși prin vot universal direct.

(2) * Numărul reprezentanților aleși în cadrul fiecărui stat membru se stabilește după cum urmează:

Belgia	25
Danemarca	16
Germania	99
Grecia	25
Spania	64
Franța	87
Irlanda	15
Italia	87
Luxemburg	6
Olanda	31
Austria	21
Portugalia	25
Finlanda	16
Suedia	22
Regatul Unit	87

În caz de modificare a prezentului alineat, numărul de reprezentanți aleși în cadrul fiecărui stat membru trebuie să asigure o reprezentare adecvată a popoarelor statelor reunite în Comunitate.

(3) Reprezentanții sunt aleși pentru un mandat de cinci ani.

(4) Parlamentul European elaborează un proiect pentru a permite alegerea prin vot universal direct în conformitate cu o procedură uniformă în toate statele membre sau în conformitate cu principiile comune tuturor statelor membre.

Consiliul, hotărând în unanimitate, după avizul conform al Parlamentului European care se pronunță cu majoritatea membrilor săi, va stabili dispozițiile pe care le va recomanda spre adoptare statelor membre, în conformitate cu normele lor constituționale.

(alineat modificat prin *Tratatul de la Nisa*) (5) După avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată, Parlamentul European stabilește statutul și condițiile generale privind exercitarea funcțiilor membrilor săi. Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la orice regulă și orice condiție referitoare la regimul fiscal al membrilor sau foștilor membri.

ARTICOLUL 191 (FOSTUL ARTICOL 138a)

* Acest paragraf se va modifica, la data de 1 ianuarie 2004, conform protocolului asupra extinderii Uniunii Europene (a se vedea protocolul din *Tratatul de la Nisa*)

Partidele politice la nivel european sunt importante ca factor de integrare în Uniune. Acestea contribuie la formarea unei conștiințe europene și la exprimarea voinței politice a cetățenilor Uniunii.

(paragraf adăugat prin Tratatul de la Nisa) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura menționată la articolul 251, stabilește statutul partidelor politice la nivel european, în special regulile legate de finanțarea acestora.

ARTICOLUL 192 (FOSTUL ARTICOL 138b)

În măsura în care prezentul tratat prevede acest lucru, Parlamentul European participă la procesul care conduce la adoptarea actelor comunitare, exercitându-și atribuțiile în cadrul procedurilor menționate la articolele 251 și 252, precum și emițând avize conforme sau avize consultative.

Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor săi, poate cere Comisiei să prezinte orice propunere corespunzătoare privind chestiunile despre care consideră că necesită elaborarea unui act comunitar pentru punerea în aplicare a prezentului tratat.

ARTICOLUL 193 (FOSTUL ARTICOL 138c)

În îndeplinirea misiunilor sale, Parlamentul European poate constitui, la cererea unui sfert dintre membrii săi, o comisie temporară de anchetă pentru a examina, fără a aduce atingere atribuțiilor conferite prin prezentul tratat altor instituții sau organe, pretinsa încălcare a normelor de drept sau administrare defectuoasă în aplicarea dreptului comunitar, cu excepția cazului în care pretinsele fapte sunt examinate de o instanță judecătorească și atât timp cât procedura jurisdicțională nu este încheiată.

Comisia temporară de anchetă își încetează existența prin depunerea raportului său.

Normele privind exercitarea dreptului de anchetă se stabilesc de comun acord de Parlamentul European, de Consiliu și de Comisie.

ARTICOLUL 194 (FOSTUL ARTICOL 138d)

Orice cetățean al Uniunii, precum și orice persoană fizică sau juridică având reședința sau sediul social într-un stat membru are dreptul de a adresa Parlamentului European, cu titlu individual sau în asociere cu alți cetățeni sau cu alte persoane, o petiție privind un subiect care ține de domeniile de activitate ale Comunității și care îl privește în mod direct.

ARTICOLUL 195 (FOSTUL ARTICOL 138e)

(1) Parlamentul European numește un Ombudsman, împuternicit să primească plângeri din partea oricărui cetățean al Uniunii sau a oricărei persoane fizice sau juridice cu reședința sau sediul social într-un stat membru, care privesc cazuri de administrare defectuoasă în activitatea instituțiilor sau organelor comunitare, cu excepția Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță în exercitarea funcțiilor lor jurisdicționale.

Potrivit misiunii sale, Ombudsmanul efectuează investigațiile pe care le consideră justificate, din proprie inițiativă sau pe baza plângerilor care i-au fost adresate direct sau prin intermediul unui membru al Parlamentului European, cu excepția cazului în care pretinsele fapte fac sau au făcut obiectul unei proceduri judiciare. În cazul în care Ombudsmanul constată un caz de administrare defectuoasă, acesta sesizează instituția în cauză, care dispune de un termen de trei luni pentru a-i

comunica punctul său de vedere. Ombudsmanul transmite apoi un raport Parlamentului European și instituției în cauză. Persoana care a formulat plângerea este informată cu privire la rezultatul acestor investigații.

În fiecare an, Ombudsmanul prezintă un raport Parlamentului European cu privire la rezultatele investigațiilor sale.

(2) Ombudsmanul este numit, după fiecare alegere a Parlamentului European, pe durata legislaturii. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

Ombudsmanul poate fi destituit de Curtea de Justiție, la plângerea Parlamentului European, în cazul în care nu mai îndeplinește condițiile necesare exercitării funcțiilor sale sau a comis o faptă din culpă gravă.

(3) Ombudsmanul își exercită funcțiile în deplină independență. În îndeplinirea îndatoririlor sale, acesta nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni din partea vreunui organism. Pe durata exercitării funcțiilor sale, Ombudsmanul nu poate exercita nici o altă activitate profesională, remunerată sau nu.

(4) Parlamentul European stabilește statutul și condițiile generale de exercitare a funcțiilor Ombudsmanului, după avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului, hotărând cu majoritate calificată.

ARTICOLUL 196 (FOSTUL ARTICOL 139)

Parlamentul European se întrunește în sesiune anuală. Parlamentul se întrunește de drept în a doua zi de marți a lunii martie.

Parlamentul European se poate întruni în sesiune extraordinară, la cererea majorității membrilor săi, a Consiliului sau a Comisiei.

ARTICOLUL 197 (FOSTUL ARTICOL 140)

Parlamentul European își desemnează dintre membrii săi președintele și biroul.

Membrii Comisiei pot asista la toate ședințele Parlamentului și, la cerere, sunt audiați în numele Comisiei.

Comisia răspunde oral sau în scris la întrebările pe care i le adresează Parlamentul European sau membrii acestuia.

Consiliul este audiat de Parlamentul European în condițiile adoptate prin regulamentul său de procedură.

ARTICOLUL 198 (FOSTUL ARTICOL 141)

Cu excepția cazului în care prezentul tratat dispune altfel, Parlamentul European hotărăște cu majoritatea absolută a voturilor exprimate.

Cvorumul se stabilește prin regulamentul de procedură.

ARTICOLUL 199 (FOSTUL ARTICOL 142)

Parlamentul European își adoptă regulamentul de procedură cu majoritatea voturilor membrilor săi.

Actele Parlamentului European se publică în condițiile prevăzute de acest regulament.

ARTICOLUL 200 (FOSTUL ARTICOL 143)

Parlamentul European dezbate, în ședință publică, raportul general anual care îi este prezentat de către Comisie.

ARTICOLUL 201 (FOSTUL ARTICOL 144)

Parlamentul European, sesizat printr-o moțiune de cenzură privind activitatea Comisiei, se poate pronunța asupra acestei moțiuni numai după cel puțin trei zile de la depunerea acesteia și numai prin vot deschis.

În cazul în care moțiunea de cenzură se adoptă cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate și de către majoritatea membrilor Parlamentului European, membrii Comisiei trebuie să renunțe colectiv la funcțiile lor. Aceștia continuă să rezolve problemele curente până la înlocuirea lor în conformitate cu articolul 214. În acest caz, mandatul membrilor Comisiei numiți pentru a-i înlocui expiră la data la care ar fi trebuit să expire mandatul membrilor Comisiei obligați să renunțe colectiv la funcțiile lor.

SECȚIUNEA 2 CONSILIUL

ARTICOLUL 202 (FOSTUL ARTICOL 145)

Pentru a asigura realizarea obiectivelor stabilite de prezentul tratat și în condițiile prevăzute de acesta, Consiliul:

- asigură coordonarea politicilor economice generale ale statelor membre;
- dispune de atribuții de decizie,
- conferă Comisiei, prin actele pe care le adoptă, competențele de executare a normelor pe care le adoptă. Consiliul poate impune anumite condiții pentru exercitarea acestor competențe. Consiliul își poate de asemenea rezerva dreptul, în anumite cazuri, de a exercita în mod direct competențele de executare. Condițiile prevăzute mai sus trebuie să fie conforme cu principiile și normele ce urmează a fi stabilite în prealabil de către Consiliu, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după obținerea avizului Parlamentului European.

ARTICOLUL 203 (FOSTUL ARTICOL 146)

Consiliul este constituit din câte un reprezentant la nivel ministerial al fiecărui stat membru, împuternicit să angajeze guvernul statului membru respectiv.

Președinția este exercitată, prin rotație, de fiecare stat membru al Consiliului, pentru o perioadă de șase luni, în ordinea stabilită de Consiliu, hotărând în unanimitate.

ARTICOLUL 204 (FOSTUL ARTICOL 147)

Consiliul se întrunește la convocarea președintelui său, la inițiativa acestuia, a unuia dintre membrii săi ori a Comisiei.

ARTICOLUL 205 (FOSTUL ARTICOL 148) *

(1) Cu excepția cazului în care prezentul tratat dispune altfel, hotărârile Consiliului se iau cu votul majorității membrilor săi.

(2) În cazul hotărârilor pentru care este necesară majoritatea calificată, voturile membrilor se distribuie astfel:

Belgia	5
Danemarca	3
Germania	10
Grecia	5
Spania	8
Franța	10
Irlanda	3
Italia	10
Luxemburg	2
Olanda	5
Austria	4
Portugalia	5
Finlanda	3
Suedia	4
Regatul Unit	10

Hotărârile sunt valabil adoptate dacă întrunesc cel puțin:

- șaiszeci și două de voturi, în cazurile în care prezentul tratat prevede ca hotărârile să fie luate la propunerea Comisiei,
- șaiszeci și două de voturi favorabile exprimate de cel puțin zece membri, în celelalte cazuri.

(3) Abținerile membrilor prezenți sau reprezentați nu împiedică adoptarea hotărârilor Consiliului pentru care este necesară unanimitatea.

ARTICOLUL 206 (FOSTUL ARTICOL 150)

În caz de vot, fiecare membru al Consiliului poate primi mandat din partea unui singur alt membru.

ARTICOLUL 207 (FOSTUL ARTICOL 151)

(1) Un Comitet constituit din reprezentanții permanenți ai statelor membre are misiunea de a pregăti lucrările Consiliului și de a îndeplini mandatele care îi sunt încredințate de către acesta. Comitetul poate adopta decizii de procedură în cazurile prevăzute de regulamentul de procedură al Consiliului.

* Acest articol se va modifica, la data de 1 ianuarie 2005, conform protocolului asupra extinderii Uniunii Europene (a se vedea protocolul din Tratatul de la Nisa)

(alineat modificat prin *Tratatul de la Nisa*) (2) Consiliul este sprijinit de un Secretariat General, condus de un Secretar General, Înalt Reprezentant pentru politica externă și de securitate comună, asistat de un Secretar General adjunct însărcinat cu administrarea Secretariatului General. Secretarul General și Secretarul General adjunct sunt numiți de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată.

Consiliul decide cu privire la organizarea Secretariatului General.

(3) Consiliul adoptă propriul său regulament de procedură.

Pentru punerea în aplicare a articolului 255 alineatul (3), Consiliul stabilește, în acest regulament, condițiile în care publicul are acces la documentele Consiliului. În înțelesul prezentului alineat, Consiliul stabilește cazurile în care trebuie să fie considerat ca acționând în calitate de legiuitor, pentru a facilita accesul la documente în cazurile respective, menținând cu toate acestea eficiența procesului de luare a deciziilor. În toate cazurile, atunci când Consiliul acționează în calitate de legiuitor, rezultatele și explicațiile privind voturile, precum și declarațiile înscrise în procesul verbal sunt făcute publice.

ARTICOLUL 208 (FOSTUL ARTICOL 152)

Consiliul poate solicita Comisiei să efectueze toate studiile pe care acesta le consideră oportune pentru realizarea obiectivelor comune și să îi prezinte orice propuneri corespunzătoare.

ARTICOLUL 209 (FOSTUL ARTICOL 153)

Consiliul adoptă, cu avizul Comisiei, statutul comitetelor prevăzute de prezentul tratat.

ARTICOLUL 210 (FOSTUL ARTICOL 154) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, stabilește salariile, indemnizațiile și pensiile președintelui și ale membrilor Comisiei, ale președintelui, judecătorilor, avocaților generali și greșierului Curții de Justiție, precum și ale membrilor și greșierului Tribunalului de Primă Instanță. Consiliul stabilește de asemenea, cu aceeași majoritate, toate indemnizațiile care țin loc de remunerație.

SECȚIUNEA 3 COMISIA

ARTICOLUL 211 (FOSTUL ARTICOL 155)

Pentru a asigura funcționarea și dezvoltarea pieței comune, Comisia:

- veghează la aplicarea dispozițiilor prezentului tratat și a dispozițiilor adoptate de instituții în temeiul acestuia;
- formulează recomandări sau avize în domeniile care fac obiectul prezentului tratat, în cazul în care se prevede acest lucru în mod expres în tratat sau Comisia consideră că este necesar;
- dispune de atribuții proprii de decizie și participă la adoptarea actelor Consiliului și ale Parlamentului European în condițiile prevăzute de prezentul tratat;

- exercită competențele conferite de Consiliu pentru aplicarea normelor stabilite de acesta.

ARTICOLUL 212 (FOSTUL ARTICOL 156)

Comisia publică în fiecare an, cu cel puțin o lună înainte de deschiderea sesiunii Parlamentului European, un raport general privind activitatea Comunității.

ARTICOLUL 213 (FOSTUL ARTICOL 157)

(1) *Comisia este constituită din douăzeci de membri, aleși în funcție de competența lor generală și care oferă toate garanțiile de independență.

Numărul membrilor Comisiei poate fi modificat de Consiliu, hotărând în unanimitate.

Pot fi membri ai Comisiei numai cetățenii statelor membre.

Comisia trebuie să cuprindă cel puțin un cetățean al fiecărui stat membru, fără ca numărul membrilor care au cetățenia aceluiași stat membru să poată fi mai mare de doi.

(2) Membrii Comisiei își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Comunității.

În îndeplinirea sarcinilor lor, aceștia nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni din partea nici unui guvern sau organism. Aceștia se abțin de la orice act incompatibil cu funcțiile lor. Fiecare stat membru se angajează să respecte acest principiu și să nu încerce să influențeze membrii Comisiei în îndeplinirea sarcinilor lor.

Pe durata mandatului lor, membrii Comisiei nu pot exercita nici o altă activitate profesională, remunerată sau nu. La instalarea în funcție, aceștia se angajează solemn să respecte, pe durata mandatului și după încetarea acestuia, obligațiile impuse de mandat și, în special, obligația de onestitate și prudență în a accepta, după încheierea mandatului, anumite funcții sau avantaje. În cazul nerespectării acestor obligații, Curtea de Justiție, sesizată de Consiliu sau de Comisie, poate hotărî, după caz, destituirea persoanei în cauză în condițiile articolului 216 sau decăderea din dreptul la pensie ori la alte avantaje echivalente.

ARTICOLUL 214 (FOSTUL ARTICOL 158)

(1) Membrii Comisiei sunt numiți pe o perioadă de cinci ani, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (2), sub rezerva articolului 201, dacă este cazul.

Mandatul acestora poate fi reînnoit.

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (2) Consiliul, reunit la nivel de șefi de stat sau de guvern și hotărând cu majoritate calificată, desemnează persoana pe care intenționează să o numească președinte al Comisiei; această desemnare se aprobă de Parlamentul European.

* Acest paragraf se va modifica, la data de 1 ianuarie 2005, conform protocolului asupra extinderii Uniunii Europene (a se vedea protocolul din Tratatul de la Nisa)

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată și de comun acord cu președintele desemnat, adoptă lista celorlalte persoane pe care intenționează să le numească membri ai Comisiei, listă stabilită potrivit propunerilor făcute de fiecare stat membru.

Președintele și ceilalți membri ai Comisiei astfel desemnați se supun, în calitate de colegiu, votului de aprobare al Parlamentului European. După aprobarea Parlamentului European, președintele și ceilalți membri ai Comisiei se numesc de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată.

ARTICOLUL 215 (FOSTUL ARTICOL 159) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

În afara de schimbarea ordinară și de deces, funcțiile membrilor Comisiei încetează în mod individual prin demisie sau destituire.

Membrul demisionar sau decedat este înlocuit pentru restul mandatului de către un nou membru numit de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată. Consiliul, hotărând în unanimitate, poate decide că nu este cazul ca o astfel de înlocuire să aibă loc.

În caz de demisie, destituire sau deces, președintele este înlocuit pentru restul mandatului. Pentru înlocuirea acestuia se aplică procedura prevăzută la articolul 214 alineatul (2).

Cu excepția cazurilor de demisie din oficiu prevăzută la articolul 216, membrii Comisiei rămân în funcție până când sunt înlocuiți sau până când Consiliul decide că nu este cazul ca o astfel de înlocuire să aibă loc, în conformitate cu al doilea paragraf din prezentul articol.

ARTICOLUL 216 (FOSTUL ARTICOL 160)

În cazul în care nu mai îndeplinește condițiile necesare exercitării funcțiilor sale sau în care a comis o faptă din culpă gravă, orice membru al Comisiei poate fi destituit de Curtea de Justiție, la plângerea Consiliului sau a Comisiei.

ARTICOLUL 217 (FOSTUL ARTICOL 161) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

(1) Comisia își îndeplinește misiunea cu respectarea orientărilor politice stabilite de președintele său, care decide și cu privire la organizarea sa internă în scopul asigurării coerenței, eficacității și caracterului colegial al acțiunii sale.

(2) Responsabilitățile care incumbă Comisiei sunt structurate și repartizate membrilor săi de către președinte. Președintele poate modifica repartizarea acestor responsabilități în cursul mandatului. Membrii Comisiei își exercită funcțiile atribuite de președinte sub autoritatea acestuia.

(3) După aprobarea colegiului, președintele numește vicepreședinții dintre membrii Comisiei.

(4) Un membru al Comisiei își prezintă demisia în cazul în care președintele îi cere acest lucru, după aprobarea colegiului.

ARTICOLUL 218 (FOSTUL ARTICOL 162)

(1) Consiliul și Comisia se consultă reciproc și stabilesc, de comun acord, condițiile cooperării lor.

(2) Comisia își stabilește regulamentul de procedură pentru a asigura funcționarea sa și a serviciilor sale în condițiile prevăzute de prezentul tratat. Comisia asigură publicarea acestui regulament.

ARTICOLUL 219 (FOSTUL ARTICOL 163) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Hotărârile Comisiei sunt valabil adoptate cu majoritatea numărului de membri prevăzut la articolul 213.

Comisia se poate întruni în mod valabil numai în prezența numărului de membri stabilit de regulamentul său de procedură.

SECȚIUNEA 4 CURTEA DE JUSTIȚIE

ARTICOLUL 220 (FOSTUL ARTICOL 164) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Curtea de Justiție și Tribunalul de Primă Instanță asigură, în cadrul competențelor ce le revin, respectarea legii în interpretarea și aplicarea prezentului tratat.

În plus, pe lângă Tribunalul de Primă Instanță se pot institui, în condițiile prevăzute la articolul 225a, camere jurisdicționale însărcinate să exercite, în anumite domenii specifice, competențe jurisdicționale prevăzute de prezentul tratat.

ARTICOLUL 221 (FOSTUL ARTICOL 165) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Curtea de Justiție este formată din câte un judecător pentru fiecare stat membru.

Curtea de Justiție se întrunește în camere sau în Marea Cameră, în conformitate cu regulile prevăzute în acest sens de Statutul Curții de Justiție.

În cazul în care există o prevedere statutară în acest sens, Curtea de Justiție se poate întruni și în ședință plenară.

ARTICOLUL 222 (FOSTUL ARTICOL 166) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Curtea de Justiție este asistată de opt avocați generali. La cererea Curții de Justiție, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate mări numărul de avocați generali.

Avocatul general are rolul de a prezenta în ședință publică, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluziile motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție, necesită intervenția sa.

ARTICOLUL 223 (FOSTUL ARTICOL 167) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Judecătorii și avocații generali ai Curții de Justiție, aleși dintre persoane care oferă toate garanțiile de independență și care întrunesc condițiile cerute pentru exercitarea, în țările lor, a celor mai înalte funcții jurisdicționale, sau care sunt jurisconsulti de competență recunoscută, sunt numiți de comun acord de către guvernele statelor membre, pentru o perioadă de șase ani.

La fiecare trei ani are loc înlocuirea parțială a judecătorilor și avocaților generali, în condițiile prevăzute de Statutul Curții de Justiție.

Judecătorii desemnează dintre ei pe președintele Curții de Justiție, pentru o perioadă de trei ani. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

Judecătorii și avocații generali care își încheie mandatul pot fi numiți din nou.

Curtea de Justiție își numește greșierul și îi stabilește statutul.

Curtea de Justiție își stabilește regulamentul de procedură. Acest regulament se supune aprobării Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată.

ARTICOLUL 224 (FOSTUL ARTICOL 168) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Tribunalul de Primă Instanță este format din cel puțin un judecător pentru fiecare stat membru. Numărul de judecători se stabilește prin Statutul Curții de Justiție. Statutul poate prevedea ca Tribunalul să fie asistat de avocați generali.

Membrii Tribunalului de Primă Instanță se aleg dintre persoane care oferă depline garanții de independență și care au capacitatea cerută pentru exercitarea unor înalte funcții jurisdicționale. Aceștia sunt numiți de comun acord de către guvernele statelor membre, pentru o perioadă de șase ani. La fiecare trei ani are loc o înlocuire parțială. Membrii care și-au încheiat mandatul pot fi numiți din nou.

Judecătorii desemnează dintre ei pe președintele Tribunalului de Primă Instanță, pentru o perioadă de trei ani. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

Tribunalul de Primă Instanță își numește greșierul și îi stabilește statutul.

Tribunalul de Primă Instanță își stabilește regulamentul de procedură în acord cu Curtea de Justiție. Acest regulament se supune aprobării Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată.

Cu excepția cazului în care Curtea de Justiție dispune altfel, dispozițiile prezentului tratat referitoare la Curtea de Justiție se aplică și Tribunalului de Primă Instanță.

ARTICOLUL 225 (FOSTUL ARTICOL 168a) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

(1) Tribunalul de Primă Instanță are competența să audieze și să decidă în primă instanță în acțiunile menționate la articolele 230, 232, 235, 236, și 238, cu excepția celor care sunt atribuite unei camere jurisdicționale și a celor rezervate prin statut Curții de Justiție. Statutul poate prevedea pentru Tribunalul de Primă Instanță competențe în alte categorii de acțiuni.

Deciziile pronunțate de Tribunalul de Primă Instanță în temeiul prezentului alineat pot face obiectul unui recurs introdus la Curtea de Justiție, limitat la chestiuni de drept, în condițiile și limitele prevăzute de statut.

(2) Tribunalul de Primă Instanță are competența de a audia și decide în acțiunile formulate împotriva deciziilor camerelor jurisdicționale instituite în conformitate cu articolul 225a.

Deciziile pronunțate de Tribunalul de Primă Instanță în temeiul prezentului alineat pot face, în mod excepțional, obiectul unei reexaminări de către Curtea de Justiție, în condițiile și limitele prevăzute de statut, în cazul în care există un risc serios pentru unitatea sau coerența dreptului comunitar.

(3) Tribunalul de Primă Instanță are competență de a audia și decide în cauze formulate în temeiul articolului 234, în domenii specifice stabilite de statut.

În cazul în care Tribunalul de Primă Instanță consideră că respectiva cauză necesită o decizie de principiu susceptibilă de a aduce atingere unității sau coerenței dreptului comunitar, acesta poate trimite cauza spre soluționare Curții de Justiție.

Deciziile pronunțate de Tribunalul de Primă Instanță în chestiuni preliminare pot face, în mod excepțional, obiectul unei reexaminări de către Curtea de Justiție, în condițiile și limitele prevăzute de statut, în cazul în care există un risc serios pentru unitatea sau coerența dreptului comunitar.

ARTICOLUL 225A (*articol adăugat prin Tratatul de la Nisa*)

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Curții de Justiție, sau la cererea Curții de Justiție și după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, poate institui camere jurisdicționale competente să audieze și să decidă în primă instanță în anumite categorii de acțiuni formulate în domenii specifice.

Decizia de instituire a unei camere jurisdicționale stabilește regulile referitoare la compunerea acestei camere și precizează sfera competențelor care îi sunt atribuite.

Deciziile camerelor jurisdicționale pot face obiectul unui recurs în fața Tribunalului de Primă Instanță, limitat la chestiuni de drept sau, în cazul în care decizia de instituire a camerei o prevede, și la chestiuni de fapt.

Membrii camerei jurisdicționale se aleg dintre persoane care oferă depline garanții de independență și care au capacitatea cerută pentru exercitarea unor funcții jurisdicționale. Aceștia sunt numiți de Consiliu, care hotărăște în unanimitate.

Camerele jurisdicționale își stabilesc regulamentul de procedură în acord cu Curtea de Justiție. Acest regulamentul se supune aprobării Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată.

Cu excepția cazului în care decizia de instituire a camerei jurisdicționale dispune altfel, dispozițiile prezentului tratat referitoare la Curtea de Justiție și dispozițiile Statutului Curții de Justiție se aplică camerelor jurisdicționale.

ARTICOLUL 226 (FOSTUL ARTICOL 169)

În cazul în care Comisia consideră că un stat membru nu și-a îndeplinit una din obligațiile care îi revin în temeiul prezentului tratat, emite un aviz motivat cu privire la acest subiect, după ce a oferit statului în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile.

În cazul în care statul în cauză nu se conformează acestui aviz în termenul stabilit de Comisie, aceasta poate sesiza Curtea de Justiție.

ARTICOLUL 227 (FOSTUL ARTICOL 170)

Oricare dintre statele membre poate sesiza Curtea de Justiție în cazul în care consideră că un alt stat membru nu și-a îndeplinit una din obligațiile care îi revin în temeiul prezentului tratat.

Înainte ca un stat membru să introducă împotriva unui alt stat membru o acțiune întemeiată pe o pretinsă încălcare a obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului tratat, acesta trebuie să sesizeze Comisia.

Comisia emite un aviz motivat, după ce a oferit posibilitatea statelor în cauză să își prezinte în contradictoriu observațiile scrise și orale.

În cazul în care Comisia nu a emis avizul în termen de trei luni de la introducerea cererii, lipsa avizului nu împiedică sesizarea Curții de Justiție.

ARTICOLUL 228 (FOSTUL ARTICOL 171)

(1) În cazul în care Curtea de Justiție constată că un stat membru nu și-a îndeplinit una din obligațiile care îi revin în temeiul prezentului tratat, acest stat este obligat să ia măsurile pe care le impune executarea hotărârii Curții de Justiție.

(2) În cazul în care Comisia consideră că statul respectiv nu a luat aceste măsuri, aceasta emite, după ce a dat statului în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile, un aviz motivat cu precizarea punctelor asupra cărora statul membru în cauză nu s-a conformat hotărârii Curții de Justiție.

În cazul în care statul membru respectiv nu a luat măsurile pe care le impune executarea hotărârii Curții în termenul stabilit de Comisie, aceasta poate sesiza Curtea de Justiție. Comisia arată cuantumul sumei forfetare sau al penalităților cu titlu cominatoriu pe care le consideră corespunzătoare împrejurărilor și pe care statul membru trebuie să le plătească.

În cazul în care Curtea de Justiție constată că statul membru în cauză nu s-a conformat hotărârii sale, aceasta îi poate impune plata unei sume forfetare sau a unor penalități cu titlu cominatoriu.

Această procedură nu aduce atingere articolului 227.

ARTICOLUL 229 (FOSTUL ARTICOL 172)

Regulamentele adoptate în comun de Parlamentul European și de Consiliu în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat pot conferi Curții de Justiție competența de fond în privința sancțiunilor prevăzute de aceste regulamente.

ARTICOLUL 229A (*articol adăugat prin Tratatul de la Nisa*)

Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții ale prezentului tratat, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, poate adopta dispoziții prin care atribuie Curții de Justiție, în măsura stabilită de Consiliu, competența de a decide cu privire la unele litigii legate de aplicarea actelor adoptate în temeiul prezentului tratat care creează titluri comunitare de proprietate industrială. Consiliul recomandă adoptarea acestor dispoziții de către statele membre, în conformitate cu normele lor constituționale.

ARTICOLUL 230 (FOSTUL ARTICOL 173) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

Curtea de Justiție controlează legalitatea actelor adoptate în comun de Parlamentul European și de Consiliu, a actelor Consiliului, Comisiei și ale BCE, altele decât recomandările și avizele, și a actelor Parlamentului European menite să producă efecte juridice față de terți.

În acest scop, Curtea are competența de a se pronunța în acțiuni formulate de un stat membru, de Parlamentul European, de Consiliu sau de Comisie, pentru motive de necompetență, de încălcare a unor norme fundamentale de procedură, de încălcare a prezentului tratat sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia ori de abuz de putere.

În aceleași condiții, Curtea de Justiție are competența de a se pronunța în acțiuni formulate de Curtea de Conturi și de BCE în scopul protejării prerogativelor acestora.

Orice persoană fizică sau juridică poate formula, în aceleași condiții, o acțiune împotriva deciziilor al căror destinatar este și împotriva deciziilor care, deși luate sub aparența unui regulament sau a unei decizii adresate unei alte persoane, o privesc în mod direct și individual.

Acțiunile prevăzute de prezentul articol trebuie formulate în termen de două luni, după caz, de la publicarea actului, de la notificarea acestuia reclamantului sau, în lipsă, de la data la care reclamantul a luat cunoștință de actul respectiv.

ARTICOLUL 231 (FOSTUL ARTICOL 174)

În cazul în care acțiunea este întemeiată, Curtea de Justiție declară actul contestat nul și neavenit.

Cu toate acestea, în ceea ce privește regulamentele, Curtea de Justiție indică, în cazul în care consideră că este necesar, care sunt efectele regulamentului anulat care trebuie considerate ca fiind irevocabile.

ARTICOLUL 232 (FOSTUL ARTICOL 175)

În cazul în care, prin încălcarea prevederilor prezentului tratat, Parlamentul European, Consiliul sau Comisia se abțin să hotărască, statele membre și celelalte instituții ale Comunității pot sesiza Curtea de Justiție pentru a constata această încălcare.

Această acțiune este admisibilă numai în cazul în care instituția respectivă a fost solicitată în prealabil să acționeze. În cazul în care, la expirarea unui termen de două luni de la data acestei solicitări, instituția nu și-a precizat poziția, acțiunea poate fi formulată într-un nou termen de două luni.

Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza Curtea de Justiție în condițiile stabilite de paragrafele precedente cu o plângere împotriva unei instituții a Comunității care a omis să îi adreseze un act, altul decât o recomandare sau un aviz.

Curtea de Justiție este competentă, în aceleași condiții, să se pronunțe cu privire la acțiunile formulate de BCE în domeniile care sunt de competența sa sau introduse împotriva acesteia.

ARTICOLUL 233 (FOSTUL ARTICOL 176)

Instituția sau instituțiile emitente ale actului anulat sau a căror abținere a fost declarată contrară prezentului tratat sunt obligate să ia măsurile impuse de executarea hotărârii Curții de Justiție.

Această obligație nu aduce atingere acelei obligații care poate rezulta din aplicarea celui de-al doilea paragraf al articolului 288.

Prezentul articol se aplică de asemenea și BCE.

ARTICOLUL 234 (FOSTUL ARTICOL 177)

Curtea de Justiție este competentă să hotărască, cu titlu preliminar, cu privire la:

- (a) interpretarea prezentului tratat;
- (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile Comunității și de BCE;
- (c) interpretarea statutelor organismelor înființate printr-un act al Consiliului, în cazul în care statutele respective prevăd acest lucru.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe judecătorești dintr-un stat membru, această instanță judecătorească poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții de Justiție să decidă cu privire la această chestiune.

În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe judecătorești naționale ale cărei hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță judecătorească este obligată să sesizeze Curtea de Justiție.

ARTICOLUL 235 (FOSTUL ARTICOL 178)

Curtea de Justiție este competentă să soluționeze litigiile care au ca obiect repararea prejudiciilor menționate la al doilea paragraf al articolului 288.

ARTICOLUL 236 (FOSTUL ARTICOL 179)

Curtea de Justiție este competentă să hotărască asupra oricărui litigiu dintre Comunitate și agenții săi, în limitele și condițiile stabilite prin Statut sau care rezultă din regimul care se aplică acestora din urmă.

ARTICOLUL 237 (FOSTUL ARTICOL 180)

Curtea de Justiție este competentă, în limitele menționate mai jos, să soluționeze litigiile privind:

- (a) îndeplinirea obligațiilor statelor membre care rezultă din Statutul Băncii Europene de Investiții. Consiliul de Administrație al Băncii dispune în acest sens de atribuțiile recunoscute Comisiei prin articolul 226,
- (b) hotărârile Consiliului Governorilor Băncii Europene de Investiții. Fiecare stat membru, Comisia și Consiliul de Administrație al Băncii pot formula o acțiune în această privință, în condițiile prevăzute la articolul 230,
- (c) hotărârile Consiliului de Administrație al Băncii Europene de Investiții. Acțiunile împotriva acestor hotărâri pot fi formulate, în condițiile prevăzute la articolul 230, numai de către statele membre sau de către Comisie și numai pentru nerespectarea procedurilor prevăzute la

articolul 21 alineatele (2) și (5)-(7) inclusiv, din statutul Băncii,

- (d) îndeplinirea de către băncile centrale naționale a obligațiilor care rezultă din prezentul tratat și din Statutul SEBC. În această privință, Consiliul BCE dispune, față de băncile centrale naționale, de atribuțiile recunoscute Comisiei față de statele membre prin articolul 226. În cazul în care Curtea de Justiție constată că o bancă centrală nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care îi revin în temeiul prezentului tratat, această bancă este obligată să adopte măsurile impuse de executarea hotărârii Curții de Justiție.

ARTICOLUL 238 (FOSTUL ARTICOL 181)

Curtea de Justiție este competentă să hotărască în temeiul unei clauze compromisorii cuprinsă într-un contract de drept public sau de drept privat, încheiat de Comunitate sau în numele acesteia.

ARTICOLUL 239 (FOSTUL ARTICOL 182)

Curtea de Justiție este competentă să hotărască asupra oricărui diferend dintre statele membre în legătură cu obiectul prezentului tratat, în cazul în care acest diferend îi este supus Curții în temeiul unui compromis.

ARTICOLUL 240 (FOSTUL ARTICOL 183)

Litigiile în care Comunitatea este parte nu sunt, pentru acest motiv, sustrate competenței instanțelor judecătorești naționale, cu excepția cazurilor în care prin prezentul tratat competența este atribuită Curții de Justiție.

ARTICOLUL 241 (FOSTUL ARTICOL 184)

Fără a fi afectată de expirarea termenului prevăzut la articolul 230 paragraful al cincilea, în cazul unui litigiu privind un regulament adoptat în comun de Parlamentul European și de Consiliu sau un regulament al Consiliului, al Comisiei sau al BCE, orice parte se poate prevala de motivele de drept prevăzute la articolul 230 paragraful al doilea pentru a invoca în fața Curții de Justiție inaplicabilitatea acestui regulament.

ARTICOLUL 242 (FOSTUL ARTICOL 185)

Acțiunile înaintate Curții de Justiție nu au efect suspensiv. Cu toate acestea, în măsura în care consideră că împrejurările o impun, Curtea de Justiție poate ordona suspendarea executării actului atacat.

ARTICOLUL 243 (FOSTUL ARTICOL 186)

În cauzele cu care este sesizată, Curtea de Justiție poate dispune măsurile provizorii necesare.

ARTICOLUL 244 (FOSTUL ARTICOL 187)

Hotărârile Curții de Justiție au forță executorie în condițiile stabilite la articolul 256.

ARTICOLUL 245 (FOSTUL ARTICOL 188) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Statutul Curții de Justiție se stabilește printr-un protocol separat.

Consiliul, hotărând în unanimitate la cererea Curții de Justiție și după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, sau la cererea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Curții de Justiție, poate modifica dispozițiile statutului, cu excepția titlului I.

SECȚIUNEA 5 CURTEA DE CONTURI

ARTICOLUL 246 (FOSTUL ARTICOL 188a)

Curtea de Conturi asigură controlul conturilor.

ARTICOLUL 247 (FOSTUL ARTICOL 188b)

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (1) Curtea de Conturi se compune din câte un cetățean al fiecărui stat membru.

(2) Membrii Curții de Conturi sunt aleși dintre personalitățile care fac parte ori au făcut parte, în țările lor, din instituțiile de control financiar extern sau care au o calificare deosebită pentru această funcție. Aceștia trebuie să prezinte toate garanțiile de independență.

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (3) Membrii Curții de Conturi se numesc pentru o perioadă șase ani. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată după consultarea Parlamentului European, adoptă lista membrilor stabilită în conformitate cu propunerile făcute de fiecare stat membru. Mandatul membrilor Curții de Conturi poate fi reînnoit.

Membrii Curții de Conturi desemnează dintre ei pe președintele Curții de Conturi, pentru o perioadă de trei ani. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

(4) Membrii Curții de Conturi își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Comunității.

În îndeplinirea îndatoririlor lor, aceștia nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni de la nici un guvern și de la nici un alt organism. Aceștia se abțin de la orice act incompatibil cu funcțiile lor.

(5) Pe durata mandatului lor, membrii Curții de Conturi nu pot exercita nici o altă activitate profesională, remunerată sau nu. La instalarea în funcție, aceștia se angajează solemn să respecte, pe durata mandatului și după încetarea acestuia, obligațiile impuse de mandat și, în special, obligația de onestitate și prudență în a accepta, după încheierea mandatului, anumite funcții sau avantaje.

(6) În afară de schimbarea ordinară și de deces, funcțiile membrilor Curții de Conturi încetează în mod individual prin demisie sau destituire, declarată de Curtea de Justiție în conformitate cu alineatul (7).

Persoana în cauză este înlocuită până la încheierea mandatului.

Cu excepția destituirii, membrii Curții de Conturi rămân în funcție până la înlocuirea lor.

(7) Membrii Curții de Conturi pot fi destituiți din funcțiile lor sau pot fi declarați decăzuți din

dreptul la pensie sau la alte avantaje echivalente numai în cazul în care Curtea de Justiție constată, la cererea Curții de Conturi, că au încetat să corespundă condițiilor cerute sau să îndeplinească obligațiile care decurg din funcția lor.

(8) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, stabilește condițiile de încadrare în muncă și, în special, salariile, indemnizațiile și pensiile președintelui și ale membrilor Curții de Conturi. Consiliul stabilește, de asemenea, hotărând cu aceeași majoritate, orice indemnizație care ține loc de remunerație.

(9) Dispozițiile Protocolului privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene care se aplică judecătorilor Curții de Justiție se aplică, de asemenea, membrilor Curții de Conturi.

ARTICOLUL 248 (FOSTUL ARTICOL 188c)

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (1) Curtea de Conturi verifică totalitatea conturilor de venituri și cheltuieli Comunității. De asemenea, aceasta verifică totalitatea conturilor de venituri și cheltuieli ale oricărui organism creat de Comunitate, în măsura în care actul constitutiv nu exclude acest control.

Curtea de Conturi prezintă Parlamentului European și Consiliului o declarație de asigurare referitoare la veridicitatea conturilor, precum și la legalitatea operațiunilor și înregistrarea acestora în conturi, declarație care se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Declarația poate fi completată cu aprecieri specifice pentru fiecare domeniu major de activitate comunitară.

(2) Curtea de Conturi examinează legalitatea și corectitudinea veniturilor și cheltuielilor și asigură buna gestiune financiară. În acest context, Curtea de Conturi semnalează îndeosebi orice neregulă.

Controlul veniturilor se efectuează pe baza veniturilor de realizat și a celor realizate efectiv de Comunitate.

Controlul cheltuielilor se efectuează pe baza angajamentelor, precum și a plăților.

Aceste controale pot fi efectuate înainte de încheierea conturilor exercițiului bugetar avut în vedere.

(3) Controlul se efectuează asupra actelor justificative și, dacă este cazul, la fața locului, la celelalte instituții ale Comunității, în sediile oricărui organism care administrează venituri sau cheltuieli făcute în numele Comunității și în statele membre, inclusiv în imobilele oricărei persoane fizice sau juridice care beneficiază de vărsăminte provenite de la buget. În statele membre, controlul se efectuează în colaborare cu instituțiile naționale de control sau, în cazul în care acestea nu dispun de competențele necesare, cu serviciile naționale competente. Curtea de Conturi și instituțiile naționale de control ale statelor membre practică o cooperare bazată pe încredere și pe respectarea independenței acestora. Aceste instituții sau servicii informează Curtea de Conturi în cazul în care intenționează să participe la control.

Orice document sau informație necesară îndeplinirii misiunii sale se comunică Curții de Conturi, la cererea sa, de către celelalte instituții ale Comunității, de către organismele care gestionează venituri sau cheltuieli în numele Comunității, de către persoanele fizice sau juridice care beneficiază de vărsăminte de la buget și de către instituțiile naționale de control sau, în cazul în care acestea nu dispun de competențele necesare, de către serviciile naționale competente.

În ceea ce privește activitatea de gestionare a veniturilor și cheltuielilor comunitare exercitată de Banca Europeană de Investiții, dreptul de acces al Curții la informațiile deținute de Bancă este

reglementat printr-un acord încheiat între Curte, Bancă și Comisie. În lipsa acestui acord, Curtea are, cu toate acestea, acces la informațiile necesare pentru a efectua controlul veniturilor și cheltuielilor comunitare administrate de Bancă.

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (4) Curtea de Conturi întocmește un raport anual după încheierea fiecărui exercițiu financiar. Acest raport se transmite celorlalte instituții ale Comunității și se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene împreună cu răspunsurile formulate de aceste instituții la observațiile Curții de Conturi.

În plus, Curtea de Conturi își poate prezenta în orice moment observațiile, în special sub forma unor rapoarte speciale cu privire la chestiuni specifice și poate emite avize la cererea uneia dintre celelalte instituții ale Comunității.

Curtea de Conturi adoptă rapoarte anuale, rapoarte speciale sau avize cu majoritatea membrilor care o compun. Cu toate acestea, în vederea adoptării unor categorii de rapoarte sau de avize, aceasta își poate înființa camere interne, în condițiile prevăzute de regulamentul său de ordine interioară.

Aceasta sprijină Parlamentul European și Consiliul în exercitarea funcției lor de control al execuției bugetare.

Curtea de Conturi își stabilește regulamentul de ordine interioară. Acest regulament se supune aprobării Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată.

CAPITOLUL 2 DISPOZIȚII COMUNE MAI MULTOR INSTITUȚII

ARTICOLUL 249 (FOSTUL ARTICOL 189)

Pentru îndeplinirea misiunii lor și în condițiile prevăzute de prezentul tratat, Parlamentul European împreună cu Consiliul, Consiliul și Comisia adoptă regulamente și directive, iau decizii și formulează recomandări sau avize.

Regulamentul are aplicabilitate generală. Acesta este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru.

Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.

Decizia este obligatorie în toate elementele sale pentru destinatarii pe care îi indică.

Recomandările și avizele nu sunt obligatorii.

ARTICOLUL 250 (FOSTUL ARTICOL 189a)

(1) În cazul în care, în temeiul prezentului tratat, un act al Consiliului se adoptă la propunerea Comisiei, Consiliul poate adopta un act care constituie o modificare a acestei propuneri numai hotărând în unanimitate, sub rezerva articolului 251 alineatele (4) și (5).

(2) Atât timp cât Consiliul nu a luat o hotărâre, Comisia își poate modifica propunerea pe tot parcursul procedurilor care duc la adoptarea unui act comunitar.

ARTICOLUL 251 (FOSTUL ARTICOL 189b)

(1) În cazul în care, în prezentul tratat, se face trimitere la prezentul articol pentru a se adopta un act, se aplică procedura de mai jos.

(2) Comisia prezintă o propunere Parlamentului European și Consiliului.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, după avizul emis de Parlamentul European:

- în cazul în care aprobă toate modificările cuprinse în avizul Parlamentului European, poate adopta actul propus cu modificările respective;
- în cazul în care Parlamentul European nu propune nici o modificare, poate adopta actul propus;
- în celelalte cazuri, adoptă o poziție comună și o transmite Parlamentului European. Consiliul informează Parlamentul European despre toate motivele care l-au condus la adoptarea poziției respective. Comisia informează Parlamentul despre poziția pe care o adoptă.

În cazul în care, în termen de trei luni de la transmiterea poziției, Parlamentul European:

- (a) aprobă poziția comună sau nu s-a pronunțat, actul respectiv se consideră aprobat în conformitate cu poziția comună;
- (b) respinge poziția comună, cu majoritatea absolută a membrilor din care este constituit, actul propus se consideră neadoptat;
- (c) propune, cu majoritatea absolută a membrilor din care este constituit, modificări ale poziției comune, textul astfel modificat se transmite Consiliului și Comisiei, care emite un aviz privind modificările respective.

(3) În cazul în care, în termen de trei luni de la primirea modificărilor din partea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, aprobă toate modificările respective, actul în cauză se consideră adoptat sub forma poziției comune astfel modificate; cu toate acestea, Consiliul hotărăște în unanimitate în ceea ce privește modificările care au făcut obiectul unui aviz negativ al Comisiei. În cazul în care Consiliul nu aprobă toate modificările, președintele Consiliului convoacă, de comun acord cu președintele Parlamentului European, comitetul de conciliere într-un termen de șase săptămâni.

(4) Comitetul de conciliere, care reunește membrii Consiliului sau reprezentanții acestora și un număr egal de reprezentanți ai Parlamentului European, are misiunea de a ajunge la un acord privind un proiect comun, cu votul majorității calificate a membrilor Consiliului sau a reprezentanților lor și al majorității reprezentanților Parlamentului European. Comisia participă la lucrările comitetului de conciliere și ia toate inițiativele necesare în vederea promovării unei apropieri între pozițiile Parlamentului European și ale Consiliului. Pentru a-și îndeplini misiunea, comitetul de conciliere analizează poziția comună pe baza modificărilor propuse de Parlamentul European.

(5) În cazul în care, în termen de șase săptămâni de la convocare, comitetul de conciliere aprobă un proiect comun, Parlamentul European și Consiliul dispun fiecare de un termen de șase săptămâni de la aprobarea respectivă pentru a adopta actul în cauză în conformitate cu proiectul comun, cu majoritatea absolută a voturilor exprimate, în cazul Parlamentului European, și cu majoritate calificată în cazul Consiliului. În lipsa unei aprobări acordate în termenul prevăzut, de către una sau cealaltă instituție, actul propus se consideră neadoptat.

(6) În cazul în care comitetul de conciliere nu aprobă un proiect comun, actul propus se consideră neadoptat.

(7) Termenele de trei luni și de șase săptămâni, prevăzute de prezentul articol, se prorogă cu cel mult o lună și, respectiv, două săptămâni, la inițiativa Parlamentului European sau Consiliului.

ARTICOLUL 252 (FOSTUL ARTICOL 189c)

În cazul în care în prezentul tratat se face trimitere la prezentul articol pentru adoptarea unui act, se aplică următoarea procedură:

- (a) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după obținerea avizului Parlamentului European, adoptă o poziție comună;
- (b) poziția comună a Consiliului este comunicată Parlamentului European. Consiliul și Comisia informează pe larg Parlamentul European cu privire la motivele care au determinat Consiliul să adopte poziția sa comună, precum și cu privire la poziția Comisiei.

În cazul în care, în termen de trei luni de la comunicare, Parlamentul European aprobă această poziție comună sau în care nu s-a pronunțat în acest termen, Consiliul adoptă definitiv actul respectiv, în conformitate cu poziția comună;

- (c) în termenul de trei luni menționat la litera (b), Parlamentul European, cu majoritatea absolută a membrilor săi, poate să propună modificări ale poziției comune a Consiliului. Acesta poate de asemenea respinge, cu aceeași majoritate, poziția comună a Consiliului. Rezultatul deliberărilor se transmite Consiliului și Comisiei.

În cazul în care Parlamentul European a respins poziția comună a Consiliului, acesta, la o a doua lectură, nu poate să hotărască decât în unanimitate;

- (d) Comisia reexaminează, în termen de o lună, propunerea pe baza căreia Consiliul a adoptat poziția sa comună, luând în considerare modificările propuse de Parlamentul European.

Comisia transmite Consiliului, împreună cu propunerea sa reexaminată, și modificările Parlamentului European pe care nu le-a preluat, exprimându-și avizul cu privire la acestea. Consiliul poate adopta aceste modificări în unanimitate;

- (e) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă propunerea reexaminată de Comisie.

Consiliul poate modifica propunerea reexaminată a Comisiei numai în unanimitate;

- (f) în cazurile prevăzute la literele (c), (d) și (e), Consiliul este obligat să hotărască în termen de trei luni. În lipsa unei decizii luată în acest termen, propunerea Comisiei este considerată neadoptată;

- (g) termenele menționate la literele (b) și (f) pot fi prelungite cu cel mult o lună, prin acordul comun al Consiliului și Parlamentului European.

ARTICOLUL 253 (FOSTUL ARTICOL 190)

Regulamentele, directivele și deciziile adoptate împreună de Parlamentul European și de Consiliu, precum și cele adoptate de Consiliu sau de Comisie sunt motivate și se referă la propunerile sau avizele a căror obținere este obligatorie în executarea prezentului tratat.

ARTICOLUL 254 (FOSTUL ARTICOL 191) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

(1) Regulamentele, directivele și deciziile adoptate în conformitate cu procedura prevăzută la articolului 251 sunt semnate de președintele Parlamentului European și de președintele Consiliului și se publică în „*Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*”. Acestea intră în vigoare la data pe care o prevăd sau, în lipsa acesteia, în a douăzecea zi de la publicarea lor.

(2) Regulamentele Consiliului și ale Comisiei, precum și directivele acestor instituții care se adresează tuturor statelor membre, se publică în „*Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*”. Acestea intră în vigoare la data pe care o prevăd sau, în lipsa acesteia, în a douăzecea zi de la publicarea lor.

(3) Celelalte directive, precum și deciziile sunt notificate destinatarilor lor și intră în vigoare prin această notificare.

ARTICOLUL 255 (FOSTUL ARTICOL 191a)

(1) Orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică, care are reședința sau sediul într-un stat membru, are drept de acces la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei, sub rezerva principiilor și condițiilor care vor fi stabilite în conformitate cu alineatele (2) și (3).

(2) Principiile generale și limitele care, din motive de interes public sau privat, reglementează exercitarea dreptului de acces la documente, se stabilesc de către Consiliu, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, în următorii doi ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam.

(3) Fiecare instituție menționată anterior elaborează, în regulamentul său de procedură, dispoziții speciale privind accesul la propriile documente.

ARTICOLUL 256 (FOSTUL ARTICOL 192)

Deciziile Consiliului sau ale Comisiei care impun o obligație pecuniară în sarcina altor persoane decât statele membre constituie titlu executoriu.

Executarea silită este reglementată de normele de procedură civilă în vigoare în statul pe teritoriul căruia are loc această procedură. Decizia este investită cu formulă executorie, fără îndeplinirea nici unei alte formalități decât cea a verificării autenticității acestui titlu de către autoritatea națională pe care guvernul fiecărui stat membru o desemnează în acest scop și a cărei desemnare este adusă la cunoștința Comisiei și Curții de Justiție.

După îndeplinirea acestor formalități, la cererea părții interesate, aceasta poate proceda la executarea silită, sesizând direct organul competent în conformitate cu legislația internă.

Executarea silită poate fi suspendată numai în temeiul unei decizii a Curții de Justiție. Cu toate acestea, controlul legalității măsurilor de executare este de competența instanțelor judecătorești naționale.

CAPITOLUL 3

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

ARTICOLUL 257 (FOSTUL ARTICOL 193) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Se instituie un Comitet Economic și Social cu caracter consultativ.

Comitetul este format din reprezentanții diferitelor componente cu caracter economic și social ale societății civile organizate, mai ales ai producătorilor, agricultorilor, transportatorilor, lucrătorilor, comercianților și meșteșugarilor, ai profesiunilor liberale, ai consumatorilor și ai interesului general.

ARTICOLUL 258 (FOSTUL ARTICOL 194) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Numărul de membri ai Comitetului Economic și Social nu poate depăși trei sute cincizeci.

Numărul de membri ai Comitetului se stabilește după cum urmează:

Belgia	12
Danemarca	9
Germania	24
Grecia	12
Spania	21
Franța	24
Irlanda	9
Italia	24
Luxemburg	6
Olanda	12
Austria	12
Portugalia	12
Finlanda	9
Suedia	12
Regatul Unit	24

Membrii Comitetului nu trebuie să fie legați prin nici un fel de mandat imperativ. Aceștia își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Comunității.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, stabilește indemnizațiile membrilor Comitetului.

ARTICOLUL 259 (FOSTUL ARTICOL 195)

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (1) Membrii Comitetului se numesc, la propunerea statelor membre, pentru o perioadă de patru ani. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă lista membrilor stabilită potrivit propunerilor fiecărui stat membru. Mandatul membrilor Comitetului poate fi reînnoit.

(2) Consiliul consultă Comisia. Consiliul poate solicita opinia organizațiilor europene reprezentative din diferitele sectoare economice și sociale interesate de activitatea Comunității.

ARTICOLUL 260 (FOSTUL ARTICOL 196)

Comitetul își desemnează, dintre membrii săi, președintele și biroul pentru un mandat de doi ani.

Comitetul își adoptă regulamentul de procedură.

Comitetul este convocat de președinte, la cererea Consiliului sau a Comisiei. Acesta se poate întruni și din proprie inițiativă.

ARTICOLUL 261 (FOSTUL ARTICOL 197)

Comitetul cuprinde secțiuni specializate pentru principalele domenii reglementate de prezentul tratat.

Funcționarea secțiunilor specializate se realizează în cadrul atribuțiilor generale ale Comitetului. Secțiunile specializate nu pot fi consultate independent de Comitet.

Pe de altă parte, în cadrul Comitetului pot fi create subcomitete care să elaboreze, pentru anumite probleme și domenii, proiecte de aviz ce trebuie supuse deliberării Comitetului.

Regulamentul de procedură stabilește normele de compunere și normele de competență ale secțiunilor specializate și ale subcomitetelor.

ARTICOLUL 262 (FOSTUL ARTICOL 198)

Comitetul este consultat în mod obligatoriu de Consiliu sau de Comisie în cazurile prevăzute de prezentul tratat. Comitetul poate fi consultat de aceste instituții în toate cazurile în care acestea consideră oportun. Acesta poate emite un aviz și din proprie inițiativă, în toate cazurile în care consideră oportun.

În cazul în care consideră necesar, Consiliul sau Comisia acordă Comitetului un termen pentru ca acesta să își prezinte avizul, termen care nu poate fi mai mic de o lună de la data la care comunicarea este adresată președintelui în acest scop. După expirarea termenului acordat, lipsa avizului nu împiedică desfășurarea procedurilor.

Avizul Comitetului și avizul secțiunii specializate, precum și procesul verbal al dezbaterilor sale se transmit Consiliului și Comisiei.

Comitetul poate fi consultat de către Parlamentul European.

CAPITOLUL 4 COMITETUL REGIUNILOR

ARTICOLUL 263 (FOSTUL ARTICOL 198a) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

Se instituie un comitet cu caracter consultativ, numit în continuare «Comitetul Regiunilor», format din reprezentanți ai comunităților regionale și locale și care sunt fie aleși în cadrul unei autorități regionale sau locale, fie răspund din punct de vedere politic în fața unei adunări alese.

Numărul de membri ai Comitetului Regiunilor nu poate depăși trei sute cincizeci.

Numărul de membri ai Comitetului Regiunilor se stabilește după cum urmează:

Belgia	12
Danemarca	9
Germania	24

Grecia	12
Spania	21
Franța	24
Irlanda	9
Italia	24
Luxemburg	6
Olanda	12
Austria	12
Portugalia	12
Finlanda	9
Suedia	12
Regatul Unit	24

Membrii Comitetului, precum și un număr egal de membri supleanți se numesc, la propunerea statelor membre respective, pentru o perioadă de patru ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit. Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă lista membrilor și a membrilor supleanți stabilită în conformitate cu propunerile fiecărui stat membru. La încheierea mandatului menționat la primul paragraf, în temeiul căruia au fost propuși, mandatul membrilor Comitetului încetează din oficiu și aceștia sunt înlocuiți pentru restul mandatului respectiv în conformitate cu aceeași procedură. Aceștia nu pot fi în același timp și membri ai Parlamentului European.

Membrii Comitetului nu trebuie să fie legați prin nici un fel de mandat imperativ. Aceștia își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Comunității.

ARTICOLUL 264 (FOSTUL ARTICOL 198b)

Comitetul Regiunilor își desemnează dintre membrii săi președintele și biroul, pentru un mandat de doi ani.

Comitetul își stabilește regulamentul de procedură.

Comitetul este convocat de președinte, la cererea Consiliului sau a Comisiei. Acesta se poate întruni și din proprie inițiativă.

ARTICOLUL 265 (FOSTUL ARTICOL 198c)

Comitetul Regiunilor este consultat de către Consiliu sau Comisie în cazurile prevăzute de prezentul tratat și în toate celelalte cazuri și, în special, în care acestea privesc cooperarea transfrontalieră sau în cazul în care una dintre cele două instituții consideră oportun acest lucru.

În cazul în care consideră necesar, Consiliul sau Comisia acordă Comitetului un termen pentru ca acesta să își prezinte avizul, termen care nu poate fi mai mic de o lună de la data la care comunicarea este adresată președintelui în acest scop. După expirarea termenului acordat, lipsa avizului nu împiedică desfășurarea procedurilor.

În cazul în care Comitetul Economic și Social este consultat în conformitate cu articolul 262, Comitetul Regiunilor este informat de Consiliu sau de Comisie cu privire la cererea de aviz. În cazul în care consideră că sunt în joc interese regionale specifice, Comitetul Regiunilor poate emite un aviz în acest sens.

Comitetul Regiunilor poate fi consultat de către Parlamentul European.

Acesta poate emite un aviz din proprie inițiativă, în cazurile în care consideră util acest lucru.

Avizul Comitetului, precum și procesul verbal al dezbaterilor sale se transmit Consiliului și Comisiei.

CAPITOLUL 5 BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

ARTICOLUL 266 (FOSTUL ARTICOL 198d) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

Banca Europeană de Investiții are personalitate juridică.

Membrii Băncii Europene de Investiții sunt statele membre.

Statutul Băncii Europene de Investiții face obiectul unui protocol anexat la prezentul tratat. Consiliul, hotărând în unanimitate, la cererea Băncii Europene de Investiții și după consultarea Parlamentului European și a Comisiei, sau la cererea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și a Băncii Europene de Investiții, poate modifica articolele 4, 11 și 12 și articolul 18 alineatul (5) din Statutul Băncii.

ARTICOLUL 267 (FOSTUL ARTICOL 198e)

Banca Europeană de Investiții are misiunea de a contribui, recurgând la piețele de capital și la resursele proprii, la dezvoltarea echilibrată și neîntreruptă a pieței comune în interesul Comunității. În acest scop, Banca facilitează, prin acordarea de împrumuturi și garanții și fără a urmări un scop lucrativ, finanțarea proiectelor de mai jos în toate sectoarele economiei:

- (a) proiecte care urmăresc punerea în valoare a regiunilor mai puțin dezvoltate;
- (b) proiecte care urmăresc modernizarea sau conversia întreprinderilor ori crearea de noi activități ca urmare a realizării treptate a pieței comune și care, prin amploarea sau natura lor, nu pot fi finanțate în întregime prin diferitele mijloace de finanțare existente în fiecare dintre statele membre;
- (c) proiecte de interes comun pentru mai multe state membre care, prin amploarea sau natura lor, nu pot fi finanțate în întregime prin diferitele mijloace de finanțare existente în fiecare dintre statele membre.

În îndeplinirea misiunii sale, Banca facilitează finanțarea programelor de investiții în legătură cu intervențiile fondurilor structurale și ale altor instrumente financiare ale Comunității.

TITLUL II DISPOZIȚII FINANCIARE

ARTICOLUL 268 (FOSTUL ARTICOL 199)

Toate veniturile și cheltuielile Comunității, inclusiv cele care se referă la Fondul Social European, trebuie estimate pentru fiecare exercițiu bugetar și trebuie înscrise în buget.

Cheltuielile administrative care decurg pentru instituții din dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană referitoare la politica externă și de securitate comună și la cooperarea în domeniile justiției și afacerilor interne se suportă de la buget. Cheltuielile operaționale aferente aplicării dispozițiilor respective pot fi suportate din buget, în condițiile prevăzute de aceste dispoziții.

Veniturile și cheltuielile bugetare trebuie să fie echilibrate.

ARTICOLUL 269 (FOSTUL ARTICOL 201)

Bugetul este finanțat integral din resurse proprii, fără a aduce atingere altor venituri.

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă dispozițiile privind sistemul de resurse proprii al Comunității, a căror adoptare o recomandă statelor membre în conformitate cu normele lor constituționale.

ARTICOLUL 270 (FOSTUL ARTICOL 201a)

În scopul asigurării disciplinei bugetare, Comisia nu poate propune acte comunitare, nu își poate modifica propunerile și nu poate adopta măsuri de execuție care ar putea influența semnificativ bugetul, fără a da asigurarea că respectivele propuneri sau măsuri pot fi finanțate în limita resurselor proprii ale Comunității care decurg din dispozițiile stabilite de Consiliu în conformitate cu articolul 269.

ARTICOLUL 271 (FOSTUL ARTICOL 202)

Cheltuielile înregistrate în buget sunt autorizate pe durata unui exercițiu bugetar, cu excepția unor dispoziții contrare ale regulamentului adoptat pentru punerea în aplicare a articolului 279.

În condițiile care vor fi stabilite prin punerea în aplicare a articolului 279, creditele, altele decât cele pentru cheltuielile de personal, neutilizate până la sfârșitul exercițiului financiar, vor putea fi reportate exclusiv pentru exercițiul următor.

Creditele sunt clasificate pe capitole care grupează cheltuielile după natura și destinația lor și, în cazul în care este necesar, pe subdiviziuni, conform regulamentului adoptat pentru punerea în aplicare a articolului 279.

Cheltuielile Parlamentului European, ale Consiliului, ale Comisiei și ale Curții de Justiție fac obiectul unor părți separate din buget, fără a aduce atingere regimului special al anumitor cheltuieli comune.

ARTICOLUL 272 (FOSTUL ARTICOL 203)

(1) Exercițiul bugetar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie.

(2) Fiecare dintre instituțiile Comunității întocmește o situație estimativă a cheltuielilor sale înainte de 1 iulie. Comisia grupează aceste situații într-un proiect preliminar de buget. Acestuia i se anexează un aviz care poate conține estimări divergente.

Proiectul preliminar de buget cuprinde veniturile și cheltuielile estimate.

(3) Comisia trebuie să transmită Consiliului proiectul preliminar de buget până cel târziu la data de 1 septembrie a anului care precede execuția bugetară.

Consiliul consultă Comisia și, dacă este cazul, celelalte instituții interesate ori de câte ori intenționează să se abată de la acest proiect preliminar.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, adoptă proiectul de buget și îl transmite apoi Parlamentului European.

(4) Proiectul de buget trebuie transmis Parlamentului European cel târziu la data de 5 octombrie a anului care precede execuția bugetară.

Parlamentul European are dreptul să amendeze proiectul de buget, cu votul majorității membrilor săi, și să propună Consiliului, cu majoritatea absolută a voturilor exprimate, modificări ale proiectului în privința cheltuielilor care decurg obligatoriu din tratat sau din actele adoptate în temeiul acestuia.

În cazul în care, în termen de patruzeci și cinci de zile de la comunicarea proiectului de buget, Parlamentul European îl aprobă, bugetul este definitiv adoptat. În cazul în care, în acest termen, Parlamentul European nu a amendat proiectul de buget și nu a propus vreo modificare a acestuia, bugetul este considerat definitiv adoptat.

În cazul în care, în acest termen, Parlamentul European adoptă amendamente sau propune modificări, proiectul de buget astfel amendat sau însoțit de propunerile de modificare se transmite Consiliului.

(5) După ce a dezbătut proiectul de buget împreună cu Comisia și, dacă este cazul, cu celelalte instituții interesate, Consiliul hotărăște în condițiile următoare:

- (a) hotărând cu majoritate calificată, Consiliul poate modifica fiecare dintre amendamentele adoptate de Parlamentul European;
- (b) în ceea ce privește propunerile de modificare:
 - în cazul în care o modificare propusă de Parlamentul European nu are drept efect creșterea sumei totale a cheltuielilor unei instituții, în special ca urmare a faptului că sporirea cheltuielilor pe care le-ar antrena ar fi compensată în mod expres de una sau mai multe modificări propuse, cuprinzând o scădere corespunzătoare a cheltuielilor, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate respinge propunerea de modificare respectivă. În lipsa unei decizii de respingere, propunerea de modificare este acceptată;
 - în cazul în care o modificare propusă de Parlamentul European are drept efect creșterea sumei totale a cheltuielilor unei instituții, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate accepta propunerea de modificare. În lipsa unei decizii de acceptare, propunerea de modificare este respinsă;
 - în cazul în care, în aplicarea dispozițiilor unuia dintre cele două alinate precedente, Consiliul a respins o propunere de modificare, acesta poate menține, hotărând cu majoritate calificată, suma totală care apare în proiectul de buget sau poate stabili o altă sumă.

Proiectul de buget se modifică în funcție de propunerile de modificare acceptate de Consiliu.

În cazul în care, în termen de cincisprezece zile de la comunicarea proiectului de buget, Consiliul nu a modificat nici unul dintre amendamentele adoptate de Parlamentul European și în cazul în care propunerile de modificare prezentate de acesta au fost acceptate, bugetul este considerat adoptat definitiv. Consiliul informează Parlamentul European în legătură cu faptul că nu a modificat nici un amendament și că propunerile de modificare au fost acceptate.

În cazul în care, în acest termen, Consiliul a modificat unul sau mai multe amendamente adoptate de Parlamentul European, ori propunerile de modificare prezentate de acesta au fost respinse sau modificate, proiectul de buget modificat se transmite din nou Parlamentului European. Consiliul expune Parlamentului rezultatul dezbaterilor sale.

(6) În termen de cincisprezece zile de la comunicarea proiectului de buget, Parlamentul European, informat referitor la cursul dat propunerilor sale de modificare, poate să modifice sau să respingă modificările efectuate de Consiliu asupra amendamentelor sale și să stabilească bugetul în consecință, hotărând cu majoritatea membrilor săi și cu trei cincimi din voturile exprimate. În cazul în care în acest interval Parlamentul European nu a hotărât, bugetul se consideră adoptat definitiv.

(7) La încheierea procedurii prevăzută de prezentul articol, președintele Parlamentului European constată că bugetul este adoptat definitiv.

(8) Cu toate acestea, din motive importante, Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor săi și cu două treimi din voturile exprimate, poate respinge proiectul de buget și cere să-i fie prezentat un proiect nou.

(9) Pentru toate cheltuielile diferite de cele care decurg obligatoriu din tratat sau din actele stabilite în conformitate cu acesta se stabilește anual o rată maximă de creștere față de cheltuielile de același tip din exercițiul în curs.

După consultarea Comitetului de Politică Economică, Comisia constată respectiva rată maximă care rezultă:

- din creșterea volumului produsului intern brut în Comunitate,
- din variația medie a bugetelor statelor membre
- și
- din evoluția costului vieții în cursul ultimului exercițiu bugetar.

Rata maximă se comunică înainte de data de 1 mai tuturor instituțiilor comunitare. Acestea sunt obligate să o respecte în cursul procedurii bugetare, sub rezerva dispozițiilor paragrafelor al treilea și al cincilea din prezentul alineat.

În cazul în care pentru cheltuielile diferite de cele care decurg în mod obligatoriu din tratat sau din actele stabilite în conformitate cu acesta rata de creștere rezultată din proiectul de buget stabilit de Consiliu este mai mare decât jumătate din rata maximă, Parlamentul European, ca urmare a dreptului de a opera modificări, poate mări și mai mult suma totală a cheltuielilor respective în limita jumătății ratei maxime.

În cazul în care Parlamentul European, Consiliul sau Comisia consideră că activitățile Comunităților solicită o depășire a ratei stabilite în conformitate cu procedura definită de prezentul alineat, se poate stabili o rată nouă printr-un acord între Consiliu, hotărând cu majoritate calificată și Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor săi și cu trei cincimi din voturile exprimate.

(10) Fiecare instituție exercită prerogativele care îi revin prin prezentul articol respectând dispozițiile tratatului și ale actelor stabilite în conformitate cu acesta, în special în ceea ce privește resursele proprii Comunităților și echilibrul dintre venituri și cheltuieli.

ARTICOLUL 273 (FOSTUL ARTICOL 204)

În cazul în care, la începutul unui exercițiu bugetar, bugetul nu a fost încă votat, cheltuielile pot fi efectuate lunar pe capitole sau alte diviziuni, în funcție de dispozițiile regulamentului adoptat pentru punerea în aplicare a articolului 279, în limita unei doisprezecimi din creditele acordate în bugetul din exercițiul precedent, fără ca aceasta să poată avea drept efect punerea la dispoziția Comisiei a unor credite superioare unei doisprezecimi din cele prevăzute în proiectul de buget în pregătire.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată și sub rezerva respectării celorlalte condiții stabilite la primul paragraf, poate autoriza cheltuieli care depășesc doisprezecimea prevăzută.

În cazul în care decizia respectivă se referă la alte cheltuieli decât cele care decurg în mod obligatoriu din tratat sau din actele stabilite în conformitate cu acesta, Consiliul informează de îndată Parlamentul European; în termen de treizeci de zile, Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor săi și cu trei cincimi din voturile exprimate, poate lua o decizie diferită în legătură cu cheltuielile respective în ceea ce privește partea care depășește doisprezecimea stabilită la primul alineat. Această parte a deciziei Consiliului se suspendă până când Parlamentul European ia o decizie. În cazul în care în intervalul menționat anterior Parlamentul European nu a luat o decizie diferită de decizia Consiliului, decizia Consiliului se consideră adoptată definitiv.

Deciziile menționate în paragrafele al doilea și al treilea prevăd măsurile necesare în materie de resurse pentru aplicarea prezentului tratat.

ARTICOLUL 274 (FOSTUL ARTICOL 205)

Comisia execută bugetul, în conformitate cu dispozițiile regulamentelor adoptate pentru punerea în aplicare a articolului 279, pe propria răspundere și în limita creditelor alocate, în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare. Statele membre cooperează cu Comisia astfel încât creditele să fie folosite în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare.

Regulamentul prevede dispozițiile speciale care reglementează participarea fiecărei instituții la efectuarea cheltuielilor proprii.

În cadrul bugetului, Comisia poate proceda, în limitele și condițiile stabilite de regulamentul adoptat pentru punerea în aplicare a articolului 279, la transferarea de credite dintr-un capitol în altul sau dintr-o subdiviziune în alta.

ARTICOLUL 275 (FOSTUL ARTICOL 205 bis)

Comisia prezintă anual Consiliului și Parlamentului European conturile exercițiului încheiat, aferente operațiunilor bugetare. De asemenea, aceasta le comunică un bilanț financiar care descrie activul și pasivul Comunității.

ARTICOLUL 276 (FOSTUL ARTICOL 206)

(1) Parlamentul European, la recomandarea Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată, descarcă de execuția bugetului Comisia. În acest scop, Parlamentul European analizează, ulterior Consiliului, conturile și bilanțul financiar prevăzute la articolul 275, raportul anual al Curții de Conturi însoțit de răspunsurile instituțiilor controlate la observațiile Curții de Conturi, declarația de certificare prevăzută la articolul 248 alineatul (1) al doilea paragraf, precum și rapoartele speciale corespunzătoare ale Curții de Conturi.

(2) Înainte de a da descărcare Comisiei sau în orice alt scop care se încadrează în exercitarea atribuțiilor acesteia în materie de execuție bugetară, Parlamentul European poate cere să audieze Comisia cu privire la efectuarea cheltuielilor sau la funcționarea sistemelor de control financiar. Comisia prezintă Parlamentului European, la cererea acestuia, orice informație necesară.

(3) Comisia depune toate eforturile pentru a da curs observațiilor care însoțesc deciziile de descărcare și celelalte observații ale Parlamentului European cu privire la executarea cheltuielilor, precum și a comentariilor care însoțesc recomandările de descărcare adoptate de Consiliu.

La cererea Parlamentului European sau a Consiliului, Comisia face un raport referitor la măsurile luate pe baza acestor observații și comentarii și, în special, cu privire la instrucțiunile date serviciilor însărcinate cu execuția bugetară. Aceste rapoarte se transmit și Curții de Conturi.

ARTICOLUL 277 (FOSTUL ARTICOL 207)

Bugetul se stabilește în unitatea de cont determinată în conformitate cu dispozițiile regulamentului adoptat pentru punerea în aplicare a articolului 279.

ARTICOLUL 278 (FOSTUL ARTICOL 208)

Sub rezerva informării autorităților competente ale statelor interesate, Comisia poate transfera în moneda unuia dintre statele membre activele pe care le deține în moneda unui alt stat membru, în măsura necesară utilizării lor pentru obiectivele cărora le sunt destinate prin prezentul tratat. Comisia evită, în măsura în care este posibil, să efectueze astfel de transferuri, în cazul în care deține active disponibile sau care pot fi mobilizate în monedele de care are nevoie.

Comisia comunică cu fiecare dintre statele membre prin intermediul autorității desemnate de statul în cauză. Pentru efectuarea operațiunilor financiare, Comisia poate recurge la serviciile băncii de emisiune a statului membru în cauză sau la o altă instituție financiară autorizată de acesta.

ARTICOLUL 279 (FOSTUL ARTICOL 209) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

(1) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și obținerea avizului Curții de Conturi:

- (a) adoptă regulamentele financiare care precizează în special procedurile referitoare la întocmirea și execuția bugetului, precum și la prezentarea și verificarea conturilor;
- (b) stabilește regulile privind responsabilitatea controlorilor financiari, ordonatorilor de credite și contabililor și organizează controlul activității acestora;

Începând cu 1 ianuarie 2007, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și obținerea avizului Curții de Conturi.

(2) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European și obținerea avizului Curții de Conturi, stabilește metodele și procedura prin care veniturile bugetare prevăzute de regimul resurselor proprii ale Comunității se pun la dispoziția Comisiei și definește măsurile care trebuie aplicate pentru a răspunde, dacă este cazul, necesităților trezoreriei.

ARTICOLUL 280 (FOSTUL ARTICOL 209a)

(1) Comunitatea și statele membre combat fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Comunității prin măsuri luate în conformitate cu prezentul articol, măsuri care descurajează fraudele și oferă o protecție efectivă în statele membre.

(2) Pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunității, statele membre adoptă aceleași măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă care aduce atingere propriilor lor interese financiare.

(3) Fără a aduce atingere altor dispoziții ale prezentului tratat, statele membre își coordonează acțiunea urmărind să apere interesele financiare ale Comunității împotriva fraudei. În acest scop, statele membre organizează, împreună cu Comisia, o cooperare strânsă și constantă între autoritățile competente.

(4) Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă, după consultarea Curții de Conturi, măsurile necesare în domeniul prevenirii fraudei care aduce atingere intereselor financiare ale Comunității și al combaterii acestei fraude, pentru a oferi o protecție efectivă și echivalentă în statele membre. Măsurile respective nu se referă la aplicarea dreptului penal intern și nici la administrarea justiției în statele membre.

(5) Comisia, în cooperare cu statele membre, prezintă anual Parlamentului European și Consiliului un raport privind măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a prezentului articol.

PARTEA A ȘASEA DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE

ARTICOLUL 281 (FOSTUL ARTICOL 210)

Comunitatea are personalitate juridică.

ARTICOLUL 282 (FOSTUL ARTICOL 211)

În fiecare dintre statele membre, Comunitatea are cea mai largă capacitate juridică recunoscută persoanelor juridice de către legislațiile intern; Comunitatea poate, în special, să dobândească sau să înstrăineze bunuri mobile și imobile și poate sta în justiție. În acest scop, Comunitatea este reprezentată de Comisie.

ARTICOLUL 283 (FOSTUL ARTICOL 212)

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, la propunerea Comisiei și după consultarea celorlalte instituții interesate, adoptă Statutul funcționarilor Comunităților Europene și Regimul aplicabil altor agenți ai acestor Comunități.

ARTICOLUL 284 (FOSTUL ARTICOL 213)

Pentru îndeplinirea sarcinilor care îi sunt încredințate, Comisia poate solicita și primi toate informațiile și poate proceda la toate verificările necesare, în limitele și condițiile stabilite de Consiliu, în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat.

ARTICOLUL 285 (FOSTUL ARTICOL 213a)

(1) Fără a aduce atingere articolului (5) din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene, Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251, adoptă măsuri în vederea elaborării de statistici, în cazul în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea activităților Comunității.

(2) Elaborarea statisticilor se face respectând imparțialitatea, fiabilitatea, obiectivitatea, independența științifică, eficiența costurilor și confidențialitatea informațiilor statistice; aceasta nu trebuie să implice costuri excesive pentru operatorii economici.

ARTICOLUL 286 (FOSTUL ARTICOL 213b)

(1) Cu începere de la 1 ianuarie 1999, actele comunitare privind protecția persoanelor fizice în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal și cu libera circulație a datelor respective se aplică instituțiilor și organelor instituite prin prezentul tratat sau în temeiul acestuia.

(2) Înainte de data prevăzută la alineatul (1), Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura stabilită la articolul 251, instituie un organ de control independent, însărcinat să supravegheze aplicarea actelor comunitare respective în cadrul instituțiilor și organelor comunitare, și adoptă, dacă este cazul, orice altă dispoziție utilă.

ARTICOLUL 287 (FOSTUL ARTICOL 214)

Membrii instituțiilor Comunității, membrii comitetelor, precum și funcționarii și agenții Comunității sunt obligați, chiar și după încetarea funcțiilor lor, să nu divulge informațiile care, prin natura lor, constituie secret profesional și, îndeosebi, informațiile referitoare la întreprinderi și la relațiile lor comerciale sau la elementele de preț de cost.

ARTICOLUL 288 (FOSTUL ARTICOL 215)

Răspunderea contractuală a Comunității este guvernată de legea aplicabilă contractului respectiv.

În materie de răspundere extracontractuală, Comunitatea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiilor lor.

Al doilea paragraf se aplică în aceleași condiții și prejudiciilor cauzate de BCE sau de agenții săi aflați în exercițiul funcțiilor.

Răspunderea personală a agenților față de Comunitate este reglementată de dispozițiile care le stabilesc statutul sau regimul care li se aplică.

ARTICOLUL 289 (FOSTUL ARTICOL 216)

Sediul instituțiilor Comunității se stabilește de comun acord de către guvernele statelor membre.

ARTICOLUL 290 (FOSTUL ARTICOL 217) (*articol modificat prin Tratatul de la Nisa*)

Regimul lingvistic al instituțiilor Comunității se stabilește, fără a aduce atingere dispozițiilor prevăzute de Statutul Curții de Justiție, de către Consiliu, care hotărăște în unanimitate.

ARTICOLUL 291 (FOSTUL ARTICOL 218)

Comunitatea se bucură, pe teritoriile statelor membre, de privilegiile și imunitățile necesare pentru îndeplinirea misiunii sale, în condițiile definite în Protocolul încheiat la 8 aprilie 1965 privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene. Același regim se aplică și în cazul Băncii Centrale Europene, al Institutului Monetar European și al Băncii Europene de Investiții.

ARTICOLUL 292 (FOSTUL ARTICOL 219)

Statele membre se angajează să nu supună un diferend cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului tratat unui alt mod de soluționare decât cele prevăzute de acesta.

ARTICOLUL 293 (FOSTUL ARTICOL 220)

Atunci când este cazul, statele membre vor angaja negocieri între ele pentru a asigura resortisanților lor:

- protecția persoanelor, precum și beneficiul și protecția drepturilor în condițiile acordate de fiecare stat resortisanților săi;
- eliminarea dublei impuneri în cadrul Comunității;
- recunoașterea reciprocă a societăților în înțelesul articolului 48 paragraful al doilea, păstrarea personalității juridice în cazul transferului sediului dintr-o țară în alta și posibilitatea fuziunii societăților provenind din țări cu legislații interne diferite;
- simplificarea formalităților de care depinde recunoașterea și executarea reciprocă a hotărârilor judiciare, precum și a sentințelor arbitrale.

ARTICOLUL 294 (FOSTUL ARTICOL 221)

Statele membre acordă resortisanților celorlalte state membre același tratament ca și propriilor resortisanți în ceea ce privește participarea la constituirea capitalului societăților în înțelesul articolului 48, fără a aduce atingere aplicării celorlalte dispoziții din prezentul tratat.

ARTICOLUL 295 (FOSTUL ARTICOL 222)

Prezentul tratat nu aduce atingere regimului proprietății în statele membre.

ARTICOLUL 296 (FOSTUL ARTICOL 223)

(1) Dispozițiile prezentului tratat nu contravin următoarelor norme:

- (a) nici un stat membru nu are obligația de a furniza informații a căror divulgare o consideră contrară intereselor esențiale ale siguranței sale;
- (b) orice stat membru poate lua măsurile pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor esențiale ale siguranței sale și care se referă la producția sau comerțul cu armament, muniție și material de război; aceste măsuri nu trebuie să modifice condițiile concurenței pe piața comună în ce privește produsele ce nu sunt destinate unor scopuri specific militare.

(2) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate modifica lista stabilită la 15 aprilie 1958 cuprinzând produsele cărora li se aplică dispozițiile alineatului (1) litera (b).

ARTICOLUL 297 (FOSTUL ARTICOL 224)

Statele membre se consultă în vederea adoptării în comun a dispozițiilor necesare pentru a evita ca funcționarea pieței comune să fie afectată de măsurile la care un stat membru poate fi obligat să le adopte în caz de probleme interne grave care aduc atingere ordinii publice, în caz de război sau de tensiune internațională gravă care constituie o amenințare de război ori pentru a face față angajamentelor contractate de acesta în vederea menținerii păcii și securității internaționale.

ARTICOLUL 298 (FOSTUL ARTICOL 225)

În cazul în care măsurile adoptate în cazurile prevăzute la articolele 296 și 297 au ca efect denaturarea condițiilor concurenței pe piața comună, Comisia examinează împreună cu statul în cauză condițiile în care aceste măsuri pot fi adaptate normelor prevăzute de prezentul tratat.

Prin derogare de la procedura prevăzută la articolele 226 și 227, Comisia sau orice stat membru poate sesiza direct Curtea de Justiție în cazul în care consideră că un alt stat membru abuzează de competențele prevăzute la articolele 296 și 297. Curtea de Justiție hotărăște în camera de consiliu.

ARTICOLUL 299 (FOSTUL ARTICOL 227)

(1) Prezentul tratat se aplică Regatului Belgiei, Regatului Danemarcei, Republicii Federale Germania, Republicii Elene, Regatului Spaniei, Republicii Franceze, Irlandei, Republicii Italia, Marelui Ducat al Luxemburgului, Regatului Țărilor de Jos, Republicii Austria, Republicii Portugheze, Republicii Finlanda, Regatului Suediei și Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

(2) Dispozițiile prezentului tratat se aplică departamentelor franceze de peste mări și insulelor Azore, Madeira și Canare.

Cu toate acestea, ținând seama de situația economică și socială structurală a departamentelor franceze de peste mări, a insulelor Azore, Madeira și Canare, situație care este agravată de depărtare, insularitate, suprafața redusă, relieful și clima dificile, dependența economică de un număr redus de produse, factori a căror persistență și combinare dăunează grav dezvoltării acestora, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă măsuri specifice care urmăresc să stabilească, în special, condițiile de aplicare a prezentului tratat în regiunile respective, inclusiv în ceea ce privește politicile comune.

Atunci când adoptă măsurile prevăzute la al doilea paragraf, Consiliul ține seama de domeniile cum sunt politicile vamale și comerciale, politica fiscală, zonele libere, politicile din domeniul agriculturii și pescuitului, condițiile de aprovizionare cu materii prime și bunuri de consum de primă necesitate, ajutoarele de stat și condițiile de acces la fondurile structurale și la programele orizontale ale Comunității.

Consiliul adoptă măsurile prevăzute la al doilea paragraf ținând seama de caracteristicile și constrângerile specifice regiunilor ultraperiferice fără să aducă atingere integrității și coerenței ordinii juridice comunitare, inclusiv pieței interne și politicilor comune.

(3) Țările și teritoriile de peste mări, a căror listă apare la anexa II la prezentul tratat, fac obiectul unui regim special de asociere definit în partea a patra a tratatului.

Prezentul tratat nu se aplică țărilor și teritoriilor care au relații speciale cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și nu sunt menționate în lista menționată anterior.

(4) Dispozițiile prezentului tratat se aplică teritoriilor europene ale căror relații externe sunt asumate de către un stat membru.

(5) Dispozițiile prezentului tratat se aplică insulelor Åland în conformitate cu dispozițiile cuprinse în Protocolul nr. 2 la Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei.

(6) Prin derogare de la alineatele precedente:

(a) prezentul Tratat nu se aplică insulelor Ferøe;

(b) prezentul tratat nu se aplică zonelor de suveranitate ale Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Cipru;

(c) dispozițiile prezentului tratat nu se aplică insulelor Anglo-Normande și insulei Man decât în măsura necesară pentru a se asigura aplicarea regimului prevăzut pentru aceste insule prin Tratatul privind aderarea de noi state membre la Comunitatea Economică Europeană și la Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, semnat la 22 ianuarie 1972.

ARTICOLUL 300 (FOSTUL ARTICOL 228)

(1) În cazul în care dispozițiile prezentului tratat prevăd încheierea de acorduri între Comunitate și unul sau mai multe state sau organizații internaționale, Comisia prezintă recomandări Consiliului, care o autorizează să înceapă negocierile necesare. Aceste negocieri sunt conduse de Comisie, care se consultă cu comitetele speciale desemnate de Consiliu pentru a o sprijini în această sarcină și cu

respectarea directivelor pe care Consiliul poate să i le adreseze.

În exercitarea competențelor care îi sunt atribuite prin prezentul alineat, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, cu excepția cazurilor în care alineatul (2) primul paragraf prevede că hotărârea Consiliului necesită unanimitate.

(2) Sub rezerva competențelor recunoscute Comisiei în acest domeniu, semnarea, care poate fi însoțită de o decizie de aplicare provizorie înainte de intrarea în vigoare, precum și încheierea acordurilor sunt decise de către Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei. Consiliul hotărăște în unanimitate în cazul în care acordul se referă la un domeniu pentru care este necesară unanimitatea în vederea adoptării unor reguli interne, precum și în cazul acordurilor prevăzute la articolul 310.

(paragraf modificat prin Tratatul de la Nisa) Prin derogare de la regulile stabilite la alineatul (3), se aplică aceleași proceduri pentru a decide suspendarea aplicării unui acord, cât și pentru a stabili poziția care urmează să se adopte în numele Comunității într-un organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism este chemat să adopte decizii cu efecte juridice, cu excepția deciziilor de completare sau de modificare a cadrului instituțional al acordului.

(paragraf modificat prin Tratatul de la Nisa) Parlamentul European este imediat și pe deplin informat cu privire la oricare decizie adoptată în temeiul prezentului alineat și care privește aplicarea provizorie sau suspendarea acordurilor sau stabilirea poziției Comunității într-un organism creat printr-un acord.

(3) Consiliul încheie acordurile după consultarea Parlamentului European, cu excepția celor menționate la articolul 133 alineatul (3), inclusiv în cazul în care acordul se referă la un domeniu în care, pentru adoptarea regulilor interne, este necesară procedura menționată la articolul 251 sau cea menționată la articolul 252. Parlamentul European emite avizul într-un termen pe care Consiliul îl poate stabili în funcție de urgență. În lipsa unui aviz în acest termen, Consiliul poate hotărî.

Prin derogare de la dispozițiile paragrafului precedent, sunt încheiate după obținerea avizului conform al Parlamentului European acordurile menționate la articolul 310, precum și celelalte acorduri care creează un cadru instituțional specific prin organizarea procedurilor de cooperare, acordurile care au implicații bugetare importante pentru Comunitate și acordurile care implică modificarea unui act adoptat în conformitate cu procedura menționată la articolul 251.

În caz de urgență, Consiliul și Parlamentul European pot conveni un termen pentru emiterea avizului conform.

(4) La încheierea unui acord, Consiliul, prin derogare de la dispozițiile alineatului (2), poate împuternici Comisia să aprobe modificările în numele Comunității în cazul în care acordul prevede că aceste modificări trebuie adoptate conform unei proceduri simplificate sau de către un organism constituit prin respectivul acord; Consiliul poate însoți această împuternicire de anumite condiții speciale.

(5) În cazul în care Consiliul intenționează să încheie un acord care modifică prezentul tratat, modificările trebuie mai întâi adoptate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 48 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(alineat modificat prin Tratatul de la Nisa) (6) Parlamentul European, Consiliul, Comisia sau un stat membru pot obține avizul Curții de Justiție cu privire la compatibilitatea acordului avut în vedere cu dispozițiile prezentului tratat. În cazul în care avizul Curții de Justiție este negativ,

acordul poate intra în vigoare numai în condițiile stabilite la articolul 48 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

(7) Acordurile încheiate în condițiile stabilite de prezentul articol sunt obligatorii pentru instituțiile Comunității și pentru statele membre.

ARTICOLUL 301 (FOSTUL ARTICOL 228a)

În cazul în care o poziție comună sau o acțiune comună, adoptată în conformitate cu dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană referitoare la politica externă și de securitate comună, prevede o acțiune a Comunității care urmărește să întrerupă sau să reducă, în tot sau în parte, relațiile economice cu una sau mai multe țări terțe, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, adoptă măsurile urgente necesare.

ARTICOLUL 302 (FOSTUL ARTICOL 229)

Comisia este însărcinată să asigure toate legăturile utile cu organele Organizației Națiunilor Unite și cu instituțiile sale specializate.

Comisia asigură, de asemenea, legăturile oportune cu toate organizațiile internaționale.

ARTICOLUL 303 (FOSTUL ARTICOL 230)

Comunitatea stabilește cu Consiliul Europei toate relațiile utile de cooperare.

ARTICOLUL 304 (FOSTUL ARTICOL 231)

Comunitatea stabilește o strânsă cooperare cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, ale cărei condiții se stabilesc de comun acord.

ARTICOLUL 305 (FOSTUL ARTICOL 232)

(1) Dispozițiile prezentului tratat nu le modifică pe cele ale Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, în special în ceea ce privește drepturile și obligațiile statelor membre, atribuțiile instituțiilor acestei Comunități și normele stabilite de respectivul tratat cu privire la funcționarea pieței comune a cărbunelui și oțelului.

(2) Dispozițiile prezentului tratat nu derogă de la prevederile Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.

ARTICOLUL 306 (FOSTUL ARTICOL 233)

Dispozițiile prezentului tratat nu împiedică existența și realizarea uniunilor regionale între Belgia și Luxemburg, ca și între Belgia, Luxemburg și Olanda, în măsura în care obiectivele acestor uniuni regionale nu sunt atinse prin aplicarea prezentului tratat.

ARTICOLUL 307 (FOSTUL ARTICOL 234)

Dispozițiile prezentului tratat nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din convențiile încheiate până la 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele membre aderente, înainte de data aderării

acestora, între unul sau mai multe state membre pe de o parte și unul sau mai multe state terțe pe de altă parte.

În măsura în care aceste convenții nu sunt compatibile cu prezentul tratat, statul sau statele membre în cauză recurg la toate mijloacele corespunzătoare pentru a elimina incompatibilitățile constatate. La nevoie, statele membre își acordă reciproc sprijin în vederea atingerii acestui scop și adoptă, dacă este cazul, o poziție comună.

În aplicarea convențiilor menționate la primul paragraf, statele membre iau în considerare faptul că avantajele consimțite prin prezentul tratat de fiecare dintre statele membre fac parte integrantă din instituirea Comunității și, din această cauză, sunt inseparabil legate de crearea instituțiilor comune, de atribuirea de competențe în favoarea acestora și de acordarea aceluiași avantaj de către toate celelalte state membre.

ARTICOLUL 308 (FOSTUL ARTICOL 235)

În cazul în care, în cursul funcționării pieței comune, o acțiune a Comunității apare ca necesară pentru realizarea unuia dintre obiectivele Comunității, fără ca prezentul tratat să fi prevăzut atribuțiile de acțiune necesare în acest scop, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Adunării, adoptă dispozițiile corespunzătoare.

ARTICOLUL 309 (FOSTUL ARTICOL 236) *(articol modificat prin Tratatul de la Nisa)*

(1) În cazul în care s-a decis suspendarea dreptului de vot al reprezentantului guvernului unui stat membru, în conformitate cu articolul articolului 7 alineatul (3), din Tratatul privind Uniunea Europeană, dreptul de vot respectiv este de asemenea suspendat în ceea ce privește prezentul tratat.

(2) De asemenea, în cazul în care s-a constatat o încălcare gravă și persistentă de către un stat membru a principiilor enunțate la articolul 6 alineatul (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în conformitate cu articolul articolului 7 alineatul (2) din respectivul tratat, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide suspendarea anumitor drepturi ce decurg din aplicarea prezentului tratat în raport cu statul membru în cauză. Consiliul ține seama de eventualele consecințe ale unei astfel de suspendări asupra drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice.

Obligațiile care revin statului membru în cauză conform prezentului tratat au caracter obligatoriu pentru acesta în orice situație.

(3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide în continuare modificarea măsurilor luate în temeiul alineatului (2) sau încetarea acestora, pentru a răspunde unor schimbări ale situației care a impus luarea măsurilor respective.

(4) Pentru luarea deciziilor prevăzute la alineatele (2) și (3), Consiliul hotărăște fără să țină seama de votul reprezentantului guvernului statului membru în cauză. Prin derogare de la prevederile articolului 205 alineatul (2), majoritatea calificată este definită ca fiind proporția voturilor ponderate ale membrilor în cauză ai Consiliului prevăzută la articolul 205 alineatul (2).

Prezentul alineat se aplică de asemenea în cazul suspendării dreptului de vot în conformitate cu alineatul (1). În aceste cazuri, o decizie care necesită unanimitatea se adoptă fără votul reprezentantului guvernului statului membru în cauză.

ARTICOLUL 310 (FOSTUL ARTICOL 238)

Comunitatea poate încheia acorduri cu unul sau mai multe state sau organizații internaționale, pentru a crea o asocieră caracterizată de drepturi și obligații reciproce, de acțiuni comune și proceduri speciale.

ARTICOLUL 311 (FOSTUL ARTICOL 239)

Protocoalele care, prin acordul comun al statelor membre, sunt anexate prezentului tratat, fac parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 312 (FOSTUL ARTICOL 240)

Prezentul tratat se încheie pe termen nelimitat.

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 313 (FOSTUL ARTICOL 247)

Prezentul tratat va fi ratificat de către Înaltele Părți Contractante în conformitate cu normele lor constituționale. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Guvernul Republicii Italiene.

Prezentul tratat va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare depunerii instrumentului de ratificare de către ultimul stat semnatar care îndeplinește această formalitate. Cu toate acestea, în cazul în care această depunere are loc la mai puțin de cincisprezece zile înaintea începerii lunii următoare, intrarea în vigoare a tratatului va fi reportată la prima zi a celei de-a doua luni, după data depunerii.

ARTICOLUL 314 (FOSTUL ARTICOL 248)

Prezentul tratat, redactat în exemplar unic, în limba germană, în limba franceză, în limba italiană și în limba olandeză, cele patru texte având valoare juridică egală, va fi depus în arhiva Guvernului Republicii Italiene care va emite o copie certificată pentru conformitate fiecăruia dintre guvernele celorlalte state semnatare.

În conformitate cu tratatele de aderare, sunt de asemenea autentice versiunile prezentului tratat în limbile daneză, engleză, finlandeză, greacă, irlandeză, portugheză, spaniolă și suedeză.

DREPT CARE subsemnații plenipotențari au semnat prezentul tratat.

Încheiat la Roma la douăzeci și cinci martie una mie nouă sute cincizeci și șapte.

P. H. SPAAK
ADENAUER
PINEAU
Antonio SEGNI
BECH
J. LUNSJ

J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS
HALLSTEIN
M. FAURE
Gaetano MARTINO
Lambert SCHAUS
LINTHORST HOMAN

ANEXE

ANEXA I

LISTĂ

prevăzută la articolul 32 din tratat

1	2
Numărul din Nomenclatura de la Bruxelles	Numele produsului
CAPITOLUL 1	Animale vii
CAPITOLUL 2	Carne și organe comestibile
CAPITOLUL 3	Pești, crustacee și moluște
CAPITOLUL 4	Lapte și produse lactate; ouă de pasăre; miere naturală
CAPITOLUL 5	
05.04	Intestine, vezici și stomacuri de animale, întregi sau tranșate, altele decât cele de pește
05.15	Produse de origine animală, nedenumite sau cuprinse în altă parte; animalele moarte de la capitolele 1 sau 3, improprii pentru consumul uman
CAPITOLUL 6	Plante vii și produse de floricultură
CAPITOLUL 7	Legume, plante, rădăcini și tuberculi alimentari
CAPITOLUL 8	Fruite comestibile; coajă de agrume și de pepene galben
CAPITOLUL 9	Cafea, ceai și condimente, cu excepția maté-ului (nr. 09.03)
CAPITOLUL 10	Cereale
CAPITOLUL 11	Produse de panificație; malț; amidoane și fecule; gluten; inulină
CAPITOLUL 12	Semințe și fructe oleaginoase; sâmburi, semințe și fructe diverse; plante industriale și medicinale; paie și furaje
CAPITOLUL 13	
fostul 13.03	Pectină
CAPITOLUL 15	
15.01	Osânză și alte grăsimi de porc presate sau topite; grăsime de pasăre presată sau topită
15.02	Seuri (ale speciilor bovină, ovină și caprină) brute sau topite, inclusiv seurile denumite „primul suc”
15.03	Stearină solară; oleo-stearină; ulei de osânză și oleo-margarină neemulsionată, fără amestec și neprelucrată
CAPITOLUL 15	
15.04	Grăsimi și uleiuri de pește și mamifere marine, chiar și rafinate
15.07	Uleiuri vegetale stabile, fluide sau solide, brute, epurate sau rafinate
15.12	Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale hidrogenate, chiar și rafinate, dar nepreparate
15.13	Margarină, înlocuitor de osânză și alte grăsimi alimentare preparate
15.17	Resturi provenite din prelucrarea grăsimilor sau din ceară animală sau vegetală
CAPITOLUL 16	Preparate din carne, pește, crustacee și moluște
CAPITOLUL 17	

17.01	Zahăr din sfeclă și din trestie, în stare solidă
17.02	Alte tipuri de zahăr; siropuri; înlocuitori de miere, chiar și amestecați cu miere naturală; zahăr și melasă caramelizate
17.03	Melasă, chiar și decolorată
17.05*	Diverse tipuri de zahăr, sirop și melasă aromatizate sau cu adaos de coloranți (inclusiv zahărul vanilat sau vanilina), cu excepția sucurilor de fructe cu adaos de zahăr în orice proporție
CAPITOLUL 18	
18.01	Boabe de cacao întregi și zdrobite, brute sau măcinate
18.02	Coji, piele, pelicule și deșeuri de cacao
CAPITOLUL 20	
Preparate din legume, zarzavaturi, fructe și alte plante sau părți din plante	
CAPITOLUL 22	
22.04	Must de struguri parțial fermentați, chiar dacă fermentația este oprită prin alt procedeu decât cu ajutorul alcoolului
22.05	Vin din struguri proaspeți; must de struguri proaspeți oprit din fermentație (inclusiv mistelă)
22.07	Cidru, vin de pere, hidromel și alte băuturi fermentate
CAPITOLUL 22 (continuare)	
fosta 22.09*	Alcool etilic, denaturat sau nu, de orice tărie și obținut din produse agricole prevăzute în anexa I la Tratat, cu excepția rachiuilor, lichiorurilor și a altor băuturi spirtoase și preparate alcoolice compuse (numite „extrase concentrate”) pentru fabricarea băuturilor
22.10 (*)	Oțeturi comestibile și înlocuitori comestibili ai acestora
CAPITOLUL 23	
Resturi și deșeuri din industria alimentară; alimente preparate pentru animale	
CAPITOLUL 24	
24.01	Tutun brut sau nefabricat; deșeuri de tutun
CAPITOLUL 45	
45.01	Plută naturală brută și deșeuri de plută; plută concasată, granulată sau praf
CAPITOLUL 54	
54.01	În brut, dărăcit, scărmanat, pieptănat sau tratat în alt mod, dar netors; câlți și deșeuri (inclusiv scame)
CAPITOLUL 57	
57.01	Câneapă (<i>Cannabis sativa</i>) brută, dărăcită, scărmanată, pieptănată sau tratată în alt mod, dar netoarsă; câlți și deșeuri (inclusiv scame)

* Poziție adăugată prin articolul 1 din Regulamentul Consiliului Comunității Economice Europene nr. 7a din 18 decembrie 1959 (JO 7, 30.01.1961, p. 71/61).

ANEXA II

ȚĂRI ȘI TERITORII DE PESTE MĂRI

căroră li se aplică dispozițiile părții a patra din tratat

- 1 Groenlanda,
- 2 Noua Caledonie și teritoriile anexe,
- 3 Polinezia franceză,
- 4 Regiunile australe și antarctice franceze,
- 5 Insulele Wallis și Futuna,
- 6 Mayotte,
- 7 Saint-Pierre și Miquelon,
- 8 Aruba,
- 9 Antilele olandeze:
 - 10 Bonaire,
 - 11 Curaçao,
 - 12 Saba,
 - 13 Sint Eustatius,
 - 14 Sint Maarten,
- 15 Anguilla,
- 16 Insulele Caymans,
- 17 Insulele Falkland,
- 18 Georgia de Sud și Insulele Sandwich de Sud,
- 19 Monserrat,
- 20 Pitcairn,
- 21 Sfânta-Elena și teritoriile anexe,
- 22 Teritoriul Antarcticii britanice,
- 23 Teritoriile britanice din Oceanul Indian,
- 24 Insulele Turks și Caicos,
- 25 Insulele Virgine britanice,
- 26 Insulele Bermude.

PROCES VERBAL DE SEMNARE

a Tratatului de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe

(97/C 340/04)

Plenipotențiarii Regatului Belgiei, ai Regatului Danemarcei, ai Republicii Federale Germania, ai Republicii Elene, ai Regatului Spaniei, ai Republicii Franceze, ai Irlandei, ai Republicii Italiene, ai Marelui Ducat al Luxemburgului, ai Regatului Țărilor de Jos, ai Republicii Austria, ai Republicii Portugalia, ai Republicii Finlanda, ai Regatului Suediei și ai Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord au semnat, la 2 octombrie 1997, la Amsterdam, Tratatul de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe.

Cu această ocazie, plenipotențiarul Regatului Belgiei a adăugat la semnătură mențiunea următoare:

„Această semnătură angajează în egală măsură Comunitatea franceză, Comunitatea flamandă, Comunitatea germanofonă, Regiunea valonă, Regiunea flamandă și Regiunea Bruxelles-capitală.”

Plenipotențiarul Regatului Belgiei a declarat că Regatul Belgiei ca atare va fi angajat în toate situațiile cu întreg teritoriul prin dispozițiile Tratatului de la Amsterdam și numai acestui Regat ca atare îi va reveni deplina responsabilitate a respectării obligațiilor subscribe în tratat.

Plenipotențiarii celorlalte state semnatare au luat act de această mențiune.

Încheiat la Luxemburg, 22 octombrie 1997.

Președintele conferinței interguvernamentale

(s.) Jacques POOS

Secretarul general al Consiliului Uniunii Europene, Secretarul Conferinței interguvernamentale

(s.) Jürgen TRUMPF

Declarații privind articolul K.7 din Tratatul privind Uniunea Europeană modificat de Tratatul de la Amsterdam

(97/C 340/05)

Cu ocazia semnării Tratatului de la Amsterdam, la 2 octombrie 1997, Republica Italiană, depozitară a tratatului, a primit, în conformitate cu articolul K.7 din Tratatul privind Uniunea Europeană modificat de Tratatul de la Amsterdam, declarațiile următoare:

„Cu ocazia semnării Tratatului de la Amsterdam au declarat că acceptă competența Curții de Justiție a Comunităților Europene, în conformitate cu modalitățile prevăzute la articolul K.7 alineatele (2) și (3):

Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Marele Ducat al Luxemburgului și Republica Austria, în conformitate cu modalitățile prevăzute la alineatul (3) litera (b).

Făcând declarația anterioară, Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Marele Ducat al Luxemburgului și Republica Austria își rezervă dreptul de a prevedea anumite dispoziții în legislația internă astfel încât, în cazul în care se ridică o chestiune referitoare la validitatea sau interpretarea unui act menționat la articolul K.7 alineatul (1) într-o cauză pendinte pe rolul unei instanțe judecătorești naționale ale cărei hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de recurs în dreptul intern, instanța judecătorească respectivă să fie obligată să aducă la cunoștința Curții de Justiție acea cauză.”

De altfel, Regatul Țărilor de Jos a declarat că va accepta competența Curții de Justiție a Comunităților Europene în sensul articolului K.7 menționat anterior; guvernul acestei țări examinează în continuare, în conformitate cu alineatul (3) din respectivul articol, dacă facultatea de a sesiza Curtea poate fi conferită unor instanțe judecătorești altele decât cele ale căror hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de atac.

PROTOCOALE

PROTOCOL PRIVIND STATUTUL CURȚII DE JUSTIȚIE

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

DORIND să stabilească Statutul Curții de Justiție prevăzut la articolul 245 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 160 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice,

AU CONVENIT cu privire la dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul de instituire a Comunității Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

ARTICOLUL 1

Curtea de Justiție se constituie și își exercită funcțiile în conformitate cu dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană (Tratatul UE), ale Tratatului de instituire a Comunității Europene (Tratatul CE), ale Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Tratatul CEEA) și ale prezentului statut.

TITLUL I

STATUTUL JUDECĂTORILOR ȘI AVOCAȚILOR GENERALI

ARTICOLUL 2

Înainte de a intra în funcție, fiecare judecător depune, în ședință publică, jurământul că își va exercita atribuțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței sale și că nu va divulga nimic din secretul deliberărilor.

ARTICOLUL 3

Judecătorii beneficiază de imunitate de jurisdicție. În ceea ce privește actele îndeplinite de aceștia, inclusiv cuvintele rostite și scrise în calitatea lor oficială, judecătorii continuă să beneficieze de imunitate după încetarea funcției lor.

Curtea, întrunită în ședință plenară, poate ridica imunitatea.

În cazul în care, după ridicarea imunității, se declanșează o acțiune penală împotriva unui judecător, acesta poate fi judecat, în oricare stat membru, numai de instanța care are competența de a judeca magistrații celei mai înalte autorități judiciare naționale.

Articolele 12 - 15 și articolul 18 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene se aplică judecătorilor, avocaților generali, grefierului și raportorilor adjuncți ai Curții, fără a aduce atingere dispozițiilor privind imunitatea de jurisdicție a judecătorilor menționate de paragrafele precedente.

ARTICOLUL 4

Judecătorii nu pot exercita nici o funcție politică sau administrativă.

Aceștia nu pot exercita nici o activitate profesională, fie că este sau nu remunerată, în afara cazului în care Consiliul acordă o derogare cu titlu excepțional.

La instalarea în funcție, judecătorii își iau angajamentul solemn de a respecta, pe durata funcției lor și după încetarea acesteia, obligațiile care decurg din această funcție, în special îndatoririle de a da dovadă de onestitate și de discreție în acceptarea anumitor poziții și avantaje, după încetarea funcției lor.

În caz de dubiu în această privință, Curtea ia o decizie.

ARTICOLUL 5

În afară de schimbarea ordinară și de deces, funcția de judecător încetează în mod individual prin demisie.

În caz de demisie a unui judecător, scrisoarea de demisie se adresează președintelui Curții, pentru a fi transmisă președintelui Consiliului. Această ultimă notificare antrenează eliberarea postului.

Cu excepția cazurilor în care se aplică articolul 6, judecătorul își continuă activitatea până la preluarea funcției de către succesorul său.

ARTICOLUL 6

Judecătorii pot fi înlăturați din funcție sau declarați decăzuți din dreptul la pensie sau din alte avantaje echivalente numai în cazul în care, în opinia unanimă a judecătorilor și avocaților generali ai Curții, nu mai corespund condițiilor cerute sau nu mai îndeplinesc obligațiile aferente funcției lor. Judecătorul în cauză nu ia parte la aceste deliberări.

Grefierul aduce decizia Curții la cunoștința președintelui Parlamentului European și al Comisiei și o notifică președintelui Consiliului.

În cazul deciziei de înlăturare din funcție a unui judecător, această ultimă notificare antrenează eliberarea postului.

ARTICOLUL 7

Judecătorii ale căror funcții încetează înainte de expirarea mandatului sunt înlocuiți pentru restul mandatului.

ARTICOLUL 8

Dispozițiile articolelor 2-7 se aplică și avocaților generali.

TITLUL II

ORGANIZARE

ARTICOLUL 9

Înlocuirea parțială a judecătorilor, care are loc la fiecare trei ani, privește în mod alternativ opt, respectiv șapte judecători.

Înlocuirea parțială a avocaților generali, care are loc la fiecare trei ani, privește de fiecare dată patru avocați generali.

ARTICOLUL 10

Grefierul depune jurământ în fața Curții că își va exercita funcțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței sale și că nu va divulga nimic din secretul deliberărilor.

ARTICOLUL 11

Curtea organizează suplinirea grefierului în cazul în care acesta nu își poate exercita funcția.

ARTICOLUL 12

Funcționari și personal auxiliar sunt puși la dispoziția Curții, pentru a permite funcționarea acesteia. Aceștia se subordonează grefierului, care la rândul lui se subordonează președintelui.

ARTICOLUL 13

La propunerea Curții, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate prevedea numirea unor raportori adjuncți și stabili statutul acestora. Raportorii adjuncți pot fi chemați să participe la instrumentarea cauzelor în curs și să colaboreze cu judecătorul raportor, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

Raportorii adjuncți, aleși dintre persoane care oferă toate garanțiile de independență și dețin titlurile juridice necesare, se numesc de Consiliu. Aceștia depun jurământ în fața Curții că își vor exercita funcțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței lor și că nu vor divulga nimic din secretul deliberărilor.

ARTICOLUL 14

Judecătorii, avocații generali și grefierul au reședința la sediul Curții.

ARTICOLUL 15

Curtea funcționează cu caracter permanent. Durata vacanței judecătorești se stabilește de Curte, în funcție de necesitățile serviciului.

ARTICOLUL 16

Curtea înființează în cadrul ei camere formate din trei și din cinci judecători. Judecătorii aleg dintre ei pe președinții camerelor. Președinții camerelor de cinci judecători sunt aleși pe trei ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit o dată.

Marea Cameră este alcătuită din unsprezece judecători. Aceasta este prezidată de președintele Curții. Din Marea Cameră mai fac parte președinții camerelor de cinci judecători și alți judecători desemnați în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură.

Curtea se întrunește în Marea Cameră la cererea unui stat membru sau a unei instituții a Comunităților, care este parte într-un proces.

Curtea se întrunește în ședință plenară în cauze de care este sesizată în temeiul articolului 195 alineatul (2), articolului 213 alineatul (2), articolului 216 sau articolului 247 alineatul (7) din Tratatul CE sau a articolului 107d alineatul (2), a articolului 126 alineatul (2), a articolului 129 sau a articolului 160b alineatul (7) din Tratatul CEEA.

În plus, în cazul în care consideră că o cauză de care este sesizată are o importanță excepțională, Curtea poate decide, după audierea avocatului general, să trimită cauza la ședință plenară.

ARTICOLUL 17

Deciziile Curții sunt valabile numai în cazul în care numărul de judecători care participă la deliberări este impar.

Deciziile camerelor formate din trei sau din cinci judecători sunt valabile numai în cazul în care se iau de trei judecători.

Deciziile Marii Camere sunt valabile numai în cazul în care sunt prezenți nouă judecători.

Deciziile Curții întrunite în ședință plenară sunt valabile numai în cazul în care sunt prezenți unsprezece judecători.

În cazul în care unul din judecătorii unei camere este împiedicat să participe la deliberări, acesta poate apela la un judecător membru al altei camere, în condițiile stabilite de regulamentul de procedură.

ARTICOLUL 18

Judecătorii și avocații generali nu pot participa la soluționarea nici unei cauze în care au fost implicați anterior ca agenți, consilieri sau avocați ai uneia dintre părți, sau cu privire la care au fost chemați să se pronunțe ca membri ai unui tribunal, ai unei comisii de anchetă sau în oricare altă calitate.

În cazul în care, dintr-un motiv special, un judecător sau un avocat general consideră că nu poate participa la judecarea sau la examinarea unei anumite cauze, acesta îl informează pe președinte. În cazul în care președintele consideră că un judecător sau un avocat general nu trebuie, dintr-un motiv special, să participe sau să prezinte concluzii într-o anumită cauză, acesta îl informează pe respectivul judecător sau avocat general în acest sens.

În caz de dificultate legată de aplicarea prezentului articol, Curtea hotărăște.

O parte nu poate invoca cetățenia unui judecător sau lipsa din componența Curții sau a uneia din camere a unui judecător având aceeași cetățenie cu a sa pentru a cere modificarea compunerii Curții sau a uneia din camerele sale.

TITLUL III

PROCEDURĂ

ARTICOLUL 19

Statele membre precum și instituțiile Comunităților sunt reprezentate în fața Curții de un agent numit pentru fiecare cauză; agentul poate fi asistat de un consilier sau de un avocat.

Statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, cât și Autoritatea de supraveghere AELS menționată de acest acord sunt reprezentate în același fel.

Celelalte părți trebuie să fie reprezentate de un avocat.

Numai un avocat autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European poate reprezenta sau asista o parte în fața Curții.

Agenții, consilierii și avocații care compar în fața Curții se bucură de drepturile și garanțiile necesare exercitării independente a funcției lor, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

În raporturile cu consilierii și avocații care se prezintă în fața ei, Curtea se bucură de competențele atribuite în mod normal curților și tribunalelor, în condiții care se stabilesc prin același regulament.

Profesorii universitari resortisanți ai statelor membre a căror legislație le recunoaște dreptul de a pleda se bucură în fața Curții de drepturile acordate avocaților prin prezentul articol.

ARTICOLUL 20

Procedura în fața Curții constă din două etape: o etapă scrisă și una orală.

Procedura scrisă cuprinde comunicarea adresată părților și instituțiilor Comunităților ale căror decizii sunt în cauză, cereri, memorii, apărări și observații și eventual replici, precum și toate actele și documentele ce le susțin sau copiile acestora certificate conform.

Comunicările se fac prin grija greșierului, în ordinea și la termenele prevăzute de regulamentul de procedură.

Procedura orală cuprinde lectura raportului prezentat de un judecător raportor, audierea de către Curte a agenților, consilierilor și avocaților, concluziile avocatului general precum și audierea martorilor și experților, dacă este cazul.

În cazul în care consideră că respectiva cauză nu pune o problemă nouă de drept, Curtea poate decide, după audierea avocatului general, ca aceasta să fie judecată fără concluziile avocatului general.

ARTICOLUL 21

Curtea este sesizată printr-o cerere adresată greșierului. Cererea trebuie să cuprindă numele și domiciliul reclamantului, calitatea semnatarului, numele părții sau părților împotriva cărora se înaintează cererea, obiectul litigiului, concluziile și o expunere sumară a motivelor de drept invocate.

După caz, cererea trebuie să fie însoțită de actul a cărui anulare este cerută sau, în situația menționată la articolul 232 din Tratatul CE și în articolul 148 din Tratatul CEEA, de o probă scrisă

a datei invitației de a acționa adresate unei instituții, în conformitate cu articolele susmenționate. În cazul în care aceste acte nu sunt anexate la cerere, grefierul cere părții în cauză să le prezinte într-un termen rezonabil, fără ca decăderea din drepturi să poată fi opusă părții în cazul în care actele sunt prezentate după expirarea termenului de înaintare a acțiunii.

ARTICOLUL 22

În cazurile menționate la articolul 18 din Tratatul CEEA, Curtea este sesizată printr-o acțiune adresată grefierului. Acțiunea trebuie să cuprindă numele și domiciliul petentului, calitatea semnatarului, menționarea deciziei împotriva căreia este înaintat recursul, părțile adverse, obiectul litigiului, concluziile și expunerea sumară a motivelor de drept invocate.

Acțiunea trebuie să fie însoțită de o copie certificată pentru conformitate a hotărârii Comitetului de Arbitraj care este atacată.

În cazul în care Curtea respinge acțiunea, decizia Comitetului de Arbitraj devine definitivă.

În cazul în care Curtea anulează decizia Comitetului de Arbitraj, procedura poate fi reluată, eventual la cererea uneia din părți, în fața Comitetului de Arbitraj. Acesta se conformează tuturor deciziilor cu privire la chestiunile de drept pronunțate de Curte.

ARTICOLUL 23

În cazurile prevăzute la articolul 35 alineatul (1) din Tratatul UE, de articolul 234 din Tratatul CE și de articolul 150 din Tratatul CEEA, decizia instanței judecătorești naționale care își suspendă procedura și sesizează Curtea este notificată Curții de către instanța judecătorească națională respectivă. Această decizie este apoi notificată de către grefierul Curții, părților în cauză, statelor membre și Comisiei, precum și Consiliului sau Băncii Centrale Europene, în cazul în care actul a cărui validitate sau interpretare este contestată provine de la aceste entități, și Parlamentului European și Consiliului în cazul în care actul a cărui validitate sau interpretare este contestată a fost adoptat în comun de aceste două instituții.

În termen de două luni de la data ultimei notificări, părțile, statele membre, Comisia și, dacă este cazul, Parlamentul European, Consiliul și Banca Centrală Europeană au dreptul de a depune la Curte memorii sau observații scrise.

În cazurile menționate la articolul 234 din Tratatul CE, decizia instanței judecătorești naționale este notificată, prin grija grefierului Curții, și statelor părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, precum și Autorității de supraveghere AELS menționată de acordul respectiv, care, în cazul în care este vizat unul dintre domeniile de aplicare ale acordului, pot depune la Curte memorii sau observații scrise, în termen de două luni de la data notificării.

ARTICOLUL 24

Curtea poate cere părților să prezinte toate documentele și să furnizeze toate informațiile pe care le consideră necesare. În caz de refuz, Curtea ia act de aceasta.

De asemenea, Curtea poate cere statelor membre și instituțiilor care nu sunt părți în cauză toate informațiile pe care le consideră necesare pentru soluționarea procesului.

ARTICOLUL 25

În orice moment, Curtea poate încredința efectuarea unei expertize oricărei persoane, autorități, birou, comisii sau organizații, la alegerea sa.

ARTICOLUL 26

Pot fi audiați martori în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

ARTICOLUL 27

Cu privire la martorii care nu se prezintă, Curtea beneficiază de puterile acordate în mod normal curților și tribunalelor și poate aplica sancțiuni pecuniare, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

ARTICOLUL 28

Martorii și experții pot fi audiați sub jurământ depus potrivit formulei stabilite de regulamentul de procedură sau modalităților prevăzute de legislația internă a martorului sau a expertului.

ARTICOLUL 29

Curtea poate ordona ca un martor sau un expert să fie audiat de autoritatea judiciară de la locul său de domiciliu.

Ordinul se adresează spre execuție autorității judiciare competente, în condițiile stabilite de regulamentul de procedură. Actele care rezultă din activitatea comisiei rogatorii se înapoiază Curții, în aceleași condiții.

Curtea suportă cheltuielile, sub rezerva de a le pune, dacă este cazul, în sarcina părților.

ARTICOLUL 30

Fiecare stat membru tratează orice încălcare a jurământului de către martori sau experți în același fel ca un delict comis în fața unei instanțe judecătorești naționale competente în materie civilă. În temeiul denunțului Curții, statul membru urmărește în justiție pe autorii acestui delict în instanța națională competentă.

ARTICOLUL 31

Audierea este publică, cu excepția cazurilor în care, din motive grave, Curtea decide altfel, din oficiu sau la cererea părților.

ARTICOLUL 32

În cursul dezbaterilor, Curtea poate audia experți, martori, precum și părțile. Cu toate acestea, părțile pot pleda numai prin reprezentanții lor.

ARTICOLUL 33

La fiecare audiere se întocmește un proces verbal semnat de președinte și de grefier.

ARTICOLUL 34

Rolul audierilor se stabilește de președinte.

ARTICOLUL 35

Deliberările Curții sunt și rămân secrete.

ARTICOLUL 36

Hotărârile se motivează. Acestea menționează numele judecătorilor care au deliberat.

ARTICOLUL 37

Hotărârile se semnează de președinte și de grefier. Acestea se citesc în ședință publică.

ARTICOLUL 38

Curtea decide cu privire la cheltuielile de judecată.

ARTICOLUL 39

Președintele Curții poate decide, în conformitate cu o procedură sumară care, în măsura în care este necesar, se aplică prin derogare de la anumite reguli din prezentul statut, care se stabilește prin regulamentul de procedură, cu privire la concluziile care urmăresc fie obținerea suspendării menționate la articolul 242 din Tratatul CE și în articolul 157 din Tratatul CEEA, fie aplicarea unor măsuri provizorii în temeiul articolului 243 din Tratatul CE sau a articolului 158 din Tratatul CEEA, fie suspendarea executării silite în conformitate cu articolul 256 al patrulea paragraf din Tratatul CE sau articolul 164 al treilea paragraf din Tratatul CEEA.

În cazul în care președintele nu poate participa, acesta va fi înlocuit de un alt judecător în condițiile stabilite de regulamentul de procedură.

Ordinul președintelui sau al judecătorului care îi ține locul are numai caracter provizoriu și nu aduce nici un fel de atingere hotărârii de fond a Curții.

ARTICOLUL 40

Statele membre și instituțiile comunitare pot interveni în litigiile supuse Curții.

Același drept îi revine oricărei persoane care dovedește că are un interes în soluționarea litigiului supus Curții, cu excepția litigiilor între statele membre, între instituțiile Comunităților sau între state membre, pe de o parte, și instituțiile Comunităților, pe de altă parte.

Fără a aduce atingere dispozițiilor celui de-al doilea paragraf, statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, precum și Autoritatea de supraveghere AELS menționată de respectivul acord pot interveni în litigiile supuse Curții în cazul în care acestea se referă la unul dintre domeniile de aplicare ale acestui acord.

Concluziile cererii de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea concluziilor uneia dintre părți.

ARTICOLUL 41

În cazul în care pârâtul, chemat în judecată în conformitate cu procedura, nu depune concluzii scrise, hotărârea se pronunță în lipsă. Hotărârea poate fi atacată în termen de o lună de la comunicarea ei. În lipsa unei decizii contrare a Curții, această opoziție nu suspendă executarea hotărârii pronunțate în lipsă.

ARTICOLUL 42

În cazurile și în condițiile care se stabilesc prin regulamentul de procedură, statele membre, instituțiile Comunităților și oricare alte persoane fizice și juridice pot formula terța opoziție împotriva hotărârilor pronunțate fără ca acestea să fi fost audiate, în cazul în care aceste hotărâri le lezează drepturile.

ARTICOLUL 43

În caz de dificultate privind înțelegerea sensului sau a domeniului de aplicare a unei hotărâri, sarcina de a o interpreta revine Curții, la cererea unei părți sau a unei instituții comunitare al cărei interes este justificat.

ARTICOLUL 44

Revizuirea unei hotărâri poate fi cerută Curții numai în urma descoperirii unui fapt de natură să aibă o influență decisivă și care, înainte de pronunțarea hotărârii, era necunoscut Curții și părții care solicită revizuirea.

Procedura de revizuire este deschisă printr-o hotărâre a Curții care constată în mod expres existența unui fapt nou, recunoaște că acesta este de natură să conducă la deschiderea revizuirii și declară cererea ca fiind admisibilă din acest motiv.

Nici o cerere de revizuire nu va putea fi formulată după expirarea unui termen de zece ani de la data hotărârii.

ARTICOLUL 45

Regulamentul de procedură va stabili termene care iau în considerare distanța.

În cazul în care cel interesat dovedește existența unui caz fortuit sau a unui caz de forță majoră, nu i se poate opune nici o decădere care decurge din expirarea termenelor.

ARTICOLUL 46

Acțiunile formulate împotriva Comunităților în materie de responsabilitate delictuală se prescriu după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza lor. Prescripția este întreruptă fie prin cerere de chemare în judecată în fața Curții, fie prin cererea prealabilă pe care partea prejudiciată o poate adresa instituției comunitare competente. În acest ultim caz, cererea trebuie înaintată în termenul de două luni prevăzut la articolul 230 din Tratatul CE și în articolul 146 din Tratatul CEEA; dacă este cazul, se aplică dispozițiile articolului 232 al doilea paragraf din Tratatul CE și respectiv ale articolului 148 al doilea paragraf din Tratatul CEEA.

TITLUL IV

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

ARTICOLUL 47

Articolele 2 - 8, articolele 14 și 15, articolul 17, primul, al doilea, al patrulea și al cincilea paragraf și articolul 18 se aplică Tribunalului și membrilor săi. Jurământul menționat la articolul 2 se depune în fața Curții, iar deciziile menționate la articolele 3, 4 și 6 se iau de aceasta după consultarea Tribunalului.

Articolul 3 al patrulea paragraf, articolele 10, 11 și 14 se aplică, *mutatis mutandis*, grefierului Tribunalului.

ARTICOLUL 48

Tribunalul se compune din cincisprezece judecători.

ARTICOLUL 49

Membrii Tribunalului pot fi chemați să exercite funcția de avocat general.

Avocatul general are rolul de a prezenta în ședință publică, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluziile motivate cu privire la anumite cauze înaintate Tribunalului, pentru a-l asista în îndeplinirea misiunii sale.

Criteriile de selecție a cauzelor, precum și metodele de desemnare a avocaților generali se stabilesc prin regulamentul de procedură al Tribunalului.

Un membru al Tribunalului chemat să exercite funcția de avocat general într-o cauză nu poate lua parte la judecarea acelei cauze.

ARTICOLUL 50

Tribunalul se întrunește în camere compuse din trei sau din cinci judecători. Judecătorii aleg dintre ei pe președinții camerelor. Președinții camerelor de cinci judecători sunt aleși pe trei ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit o dată.

Regulamentul de procedură stabilește compunerea camerelor și repartizarea cauzelor către acestea. În anumite cazuri, stabilite de regulamentul de procedură, Tribunalul se poate întruni în ședință plenară sau cu judecător unic.

Regulamentul de procedură poate prevedea de asemenea ca Tribunalul să se întrunească în Marea Cameră, în cazurile și în condițiile prevăzute de acest regulament.

ARTICOLUL 51

Prin derogare de la regula enunțată în articolul 225 alineatul (1) din Tratatul CE și în articolul 140a alineatul (1) din Tratatul CEEA, acțiunile formulate de statele membre, de instituțiile Comunităților și de Banca Centrală Europeană sunt de competența Curții.

ARTICOLUL 52

Președintele Curții și președintele Tribunalului stabilesc de comun acord modul în care funcționarii și ceilalți membri ai personalului repartizat Curții își desfășoară activitatea în cadrul Tribunalului, pentru a-i asigura funcționarea. Anumiți funcționari sau membri ai personalului auxiliar se subordonează grefierului Tribunalului, care la rândul lui se subordonează președintelui Tribunalului.

ARTICOLUL 53

Procedura în fața Tribunalului este reglementată de titlul III.

Procedura în fața Tribunalului este precizată și completată, în măsura necesară, de regulamentul său de procedură. Regulamentul de procedură poate face derogare de la articolul 40 al patrulea paragraf și de la articolul 41 pentru a ține seama de specificul contenciosului în domeniul proprietății intelectuale.

Prin derogare de la articolul 20 al patrulea paragraf, avocatul general își poate prezenta concluziile motivate, în scris.

ARTICOLUL 54

În cazul în care o cerere sau un alt act de procedură adresat Tribunalului se depune, din greșeală, la grefierul Curții, acesta îl transmite imediat grefierului Tribunalului; în mod similar, în cazul în care o cerere sau un alt act de procedură adresat Curții se depune, din greșeală, la grefierul Tribunalului, acesta îl transmite imediat grefierului Curții.

În cazul în care constată că nu are competența de a soluționa o cauză care ține de competența Curții, Tribunalul o transmite Curții; în mod similar, în cazul în care constată că o cauză ține de competența Tribunalului, Curtea o transmite acestuia, care nu mai își mai poate declina competența în acest caz.

În cazul în care Curtea și Tribunalul sunt sesizate cu privire la cauze care au același obiect, ridică aceeași chestiune de interpretare sau pun în discuție validitatea aceluiși act, Tribunalul poate, după audierea părților, să suspende procedura până când Curtea pronunță hotărârea. În cazul în care este vorba de cereri de anulare a aceluiși act, Tribunalul se poate de asemenea desesiza pentru ca, în ce privește aceste cereri, să se pronunțe Curtea. În cazurile menționate de prezentul paragraf, Curtea poate hotărî, de asemenea, să suspende procedura cu privire la care este sesizată; în acest caz se urmează procedura în fața Tribunalului.

ARTICOLUL 55

Hotărârile Tribunalului care pun capăt procesului, care soluționează parțial litigiul pe fond sau care pun capăt unei probleme de procedură privind invocarea lipsei de competență sau de inadmisibilitate se notifică de grefierul Tribunalului tuturor părților, precum și tuturor statelor membre și instituțiilor comunitare, chiar în cazul în care acestea nu au intervenit în litigiul înaintat Tribunalului.

ARTICOLUL 56

Hotărârile Tribunalului care pun capăt procesului, care soluționează parțial litigiul pe fond sau care pun capăt unei probleme de procedură privind invocarea lipsei de competență sau de inadmisibilitate pot fi atacate prin recurs în fața Curții, în termen de două luni de la notificarea hotărârii atacate.

Recursul poate fi introdus de oricare parte ale cărei concluzii au fost respinse, în totalitate sau în parte. Cu toate acestea, părțile care intervin, altele decât statele membre și instituțiile comunitare pot introduce acest recurs numai în cazul în care hotărârea Tribunalului le privește în mod direct.

Cu excepția litigiilor între Comunități și agenții lor, recursul poate fi introdus, de asemenea, de statele membre și de instituțiile comunitare care nu au intervenit în litigiul înaintat Tribunalului. În acest caz, statele membre și instituțiile se află într-o poziție identică cu cea a statelor membre sau a instituțiilor care intervin în primă instanță.

ARTICOLUL 57

Orice persoană a cărei cerere de intervenție a fost respinsă de Tribunal poate formula un recurs la Curte, în termen de două săptămâni de la comunicarea hotărârii de respingere.

Părțile în proces pot introduce în fața Curții un recurs împotriva hotărârilor Tribunalului pronunțate în temeiul articolelor 242 sau 243 sau a articolului 256 al patrulea paragraf din Tratatul CE, sau a articolelor 157 sau 158 sau a articolului 164 al treilea paragraf din Tratatul CEEA, în termen de două luni de la notificarea acestor hotărâri.

Recursurile menționate la primul și al doilea paragraf din prezentul articol se judecă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 39.

ARTICOLUL 58

Recursul înaintat Curții se limitează la chestiuni de drept. Acesta poate fi întemeiat pe motive de lipsă de competență a Tribunalului, de nerespectare a procedurii în fața Tribunalului, care aduce atingere intereselor reclamantului, precum și de încălcarea dreptului comunitar de către Tribunal.

Recursul nu poate privi exclusiv taxele și cheltuielile de judecată.

ARTICOLUL 59

În caz de recurs împotriva unei decizii a Tribunalului, procedura în fața Curții constă dintr-o parte scrisă și una orală. În condițiile stabilite de regulamentul de procedură, Curtea se poate pronunța fără procedură orală, după audierea avocatului general și a părților.

ARTICOLUL 60

Fără a aduce atingere articolelor 242 și 243 din Tratatul CE sau articolelor 157 și 158 din Tratatul CEEA, recursul nu are efect suspensiv.

Prin derogare de la articolul 244 din Tratatul CE și de la articolul 159 din Tratatul CEEA, hotărârile Tribunalului care anulează un regulament intră în vigoare numai după expirarea termenului menționat la articolul 56 primul paragraf din prezentul statut sau, în cazul în care în acest termen s-a introdus un recurs, după respingerea acestuia, fără a aduce atingere dreptului vreunei părți de a cere Curții, în temeiul articolelor 242 și 243 din Tratatul CE sau al articolelor 157 și 158 din Tratatul CEEA, suspendarea efectelor regulamentului anulat sau prescrierea oricărei alte măsuri provizorii.

ARTICOLUL 61

În cazul în care recursul este întemeiat, Curtea anulează hotărârea Tribunalului. Aceasta poate fie să pronunțe hotărârea definitivă privind litigiul, în cazul în care acesta se află în stare de a fi judecat, fie să înapoieze Tribunalului cauza, în vederea pronunțării.

În cazul în care se înapoiază cauza, Tribunalul este legat de chestiunile de drept soluționate prin hotărârea Curții.

În cazul în care un recurs introdus de un stat membru sau de o instituție comunitară care nu a intervenit în litigiul aflat în fața Tribunalului este întemeiat, Curtea poate indica, în cazul în care se consideră necesar, acele efecte ale hotărârii anulate de Tribunal care trebuie considerate ca definitive pentru părțile în litigiu.

ARTICOLUL 62

În cazurile prevăzute la articolul 225 alineatele (2) și (3) din Tratatul CE și la articolul 140a alineatele (2) și (3) din Tratatul CEEA, primul avocat general poate, în cazul în care consideră că există un risc grav pentru unitatea sau coerența dreptului comunitar, să propună Curții reexaminarea hotărârii Tribunalului.

Propunerea trebuie făcută în termen de o lună de la pronunțarea hotărârii Tribunalului. În termen de o lună de la prezentarea propunerii de către primul avocat general, Curtea decide dacă este cazul sau nu să reexamineze decizia.

TITLUL V

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 63

Regulamentele de procedură ale Curții și Tribunalului cuprind toate dispozițiile necesare aplicării și, dacă este cazul, completării prezentului statut.

ARTICOLUL 64

Până la adoptarea în prezentul statut a regulilor referitoare la regimul lingvistic aplicabil Curții și Tribunalului, se aplică în continuare dispozițiile regulamentului de procedură al Curții și ale regulamentului de procedură al Tribunalului referitoare la regimul lingvistic. Orice modificare sau abrogare a acestor dispoziții se face cu respectarea procedurii prevăzute pentru modificarea prezentului statut.

PROTOCOL PRIVIND EXTINDEREA UNIUNII EUROPENE

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE

ADOPTĂ dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunităților Europene:

ARTICOLUL 1

Abrogarea protocolului privind instituțiile

Protocolul privind instituțiile în perspectiva extinderii Uniunii Europene, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunităților Europene se abrogă.

ARTICOLUL 2

Dispoziții privind Parlamentul European

(1) La data de 1 ianuarie 2004, cu intrare în vigoare de la începutul legislaturii 2004-2009, la articolul 190 alineatul (2), primul paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 108 alineatul (2), primul paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice se înlocuiește cu următorul text:

„Numărul de reprezentanți aleși în fiecare stat membru se stabilește după cum urmează:

Belgia	22
Danemarca	13
Germania	99
Grecia	22
Spania	50
Franța	72
Irlanda	12
Italia	72
Luxemburg	6
Olanda	25
Austria	17
Portugalia	22
Finlanda	13
Suedia	18
Regatul Unit	72”

(2) Fără a aduce atingere alineatului (3), numărul total al reprezentanților în Parlamentul European pentru legislatura 2004-2009 este egal cu numărul de reprezentanți menționat la articolul 190 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 108 alin (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, la care se adaugă numărul reprezentanților noilor state membre care rezultă din tratatele de aderare semnate cel mai târziu la 1 ianuarie 2004.

(3) În cazul în care numărul total de membri menționat la alineatul (2) este mai mic de șapte sute treizeci și doi se aplică o corecție proporțională numărului de reprezentanți care urmează să fie aleși în fiecare stat membru, astfel încât numărul total să fie cât mai aproape de șapte sute treizeci și doi, fără ca această corecție să conducă la un număr de reprezentanți aleși în fiecare stat membru mai mare decât cel prevăzut la articolul 190 alineatul (2), din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice pentru legislatura 1999-2004.

Consiliul adoptă o decizie în acest sens.

(4) Prin derogare de la articolul 189 al doilea paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene și de la articolul 107 al doilea paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în cazul intrării în vigoare a unor tratate de aderare după adoptarea deciziei Consiliului prevăzute la alineatul (3) al doilea paragraf din prezentul articol, numărul de membri în Parlamentul European poate depăși temporar cifra de șapte sute treizeci și doi în perioada de aplicare a acestei decizii. Corecția menționată la alineatul (3) primul paragraf din prezentul articol se aplică și numărului de reprezentanți care urmează să fie aleși în statele membre în cauză.

ARTICOLUL 3

Dispoziții privind ponderarea voturilor în Consiliu

(1) La data de 1 ianuarie 2005:

(a) la articolul 205 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 118 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

(i) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) În cazul acelor hotărâri ale Consiliului care necesită o majoritate calificată, voturile membrilor se ponderează după cum urmează:

Belgia	12
Danemarca	7
Germania	29
Grecia	12
Spania	27
Franța	29
Irlanda	7
Italia	29

Luxemburg	4
Olanda	13
Austria	10
Portugalia	12
Finlanda	7
Suedia	10
Regatul Unit	29

Hotărârile Consiliului se consideră adoptate în cazul în care întrunesc cel puțin o sută șazeci și nouă de voturi, exprimând votul favorabil al majorității membrilor, caz în care, în temeiul prezentului tratat, acestea trebuie adoptate la propunerea Comisiei.

În celelalte cazuri, hotărârile se consideră adoptate în cazul în care întrunesc cel puțin o sută șazeci și nouă de voturi, exprimând votul favorabil a cel puțin două treimi dintre membri.”

(ii) se adaugă următorul alineat (4):

„(4) În cazul în care o decizie trebuie adoptată de Consiliu cu majoritate calificată, un membru al Consiliului poate cere să se verifice dacă statele membre care alcătuiesc majoritatea calificată reprezintă cel puțin 62% din populația totală a Uniunii. În cazul în care se dovedește că această condiție nu este îndeplinită, decizia în cauză nu este adoptată.”

(b) La articolul 23 alineatul (2), paragraful al treilea din Tratatul privind Uniunea Europeană se înlocuiește cu următorul text:

„Voturile membrilor Consiliului se ponderează în conformitate cu articolul 205 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene. Pentru a fi adoptate, deciziile trebuie să întrunească cel puțin o sută șazeci și nouă de voturi exprimate de cel puțin două treimi din membri. În cazul în care o decizie trebuie adoptată de Consiliu cu majoritate calificată, un membru al Consiliului poate cere să se verifice dacă statele membre care alcătuiesc majoritatea calificată reprezintă cel puțin 62% din populația totală a Uniunii. În cazul în care se dovedește că această condiție nu este îndeplinită, decizia în cauză nu este adoptată.”

(c) La articolul 34 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană se înlocuiește cu următorul text:

„(3) În cazul acelor hotărâri ale Consiliului care necesită o majoritate calificată, voturile membrilor se ponderează potrivit articolului 205 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene; hotărârile se adoptă în cazul în care au întrunit cel puțin o sută șazeci și nouă de voturi favorabile exprimate de cel puțin două treimi dintre membri. În cazul în care o decizie trebuie adoptată de Consiliu cu majoritate calificată, un membru al Consiliului poate cere să se verifice dacă statele membre care alcătuiesc majoritatea calificată reprezintă cel puțin 62% din populația totală a Uniunii. În cazul în care se dovedește că această condiție nu este îndeplinită, decizia în cauză nu este adoptată.”

(2) În momentul fiecărei aderări, pragul menționat la articolul 205 alineatul (2) al doilea paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene și la articolul 118 alineatul (2) al doilea paragraf din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice este calculat în așa fel încât pragul majorității calificate exprimate în voturi să nu depășească pragul care rezultă din tabelul

prevăzut de Declarația privind extinderea Uniunii Europene, inclusă în Actul final al Conferinței care a adoptat Tratatul de la Nisa.

ARTICOLUL 4

Dispoziții privind Comisia

(1) La data de 1 ianuarie 2005, cu intrare în vigoare de la data intrării în funcție a primei Comisii ulterioare acestei date, alineatul (1) din articolul 213 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și alineatul (1) din articolul 126 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice se înlocuiesc cu următorul text:

„(1) Membrii Comisiei sunt aleși pe baza competenței lor generale și oferă toate garanțiile de independență.

Comisia este formată din câte un cetățean al fiecărui stat membru.

Numărul de membri ai Comisiei poate fi modificat de Consiliu, care hotărăște în unanimitate.”

(2) În cazul în care Uniunea va avea 27 de state membre, alineatul (1) din articolul 213 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și alineatul (1) din articolul 126 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice se înlocuiesc cu următorul text:

„(1) Membrii Comisiei sunt aleși pe baza competenței lor generale și oferă toate garanțiile de independență.

Numărul de membri ai Comisiei este mai mic decât numărul statelor membre. Membrii Comisiei sunt aleși prin rotație, bazată pe principiul egalității, ale cărei modalități de aplicare se stabilesc de Consiliu, care hotărăște în unanimitate.

Numărul de membri ai Comisiei se stabilește de Consiliu, care hotărăște în unanimitate.”

Această modificare se aplică de la data intrării în funcție a primei Comisii ulterioare datei aderării celui de-al douăzeci și șaptelea stat membru al Uniunii.

(3) După aderarea celui de-al douăzeci și șaptelea stat membru al Uniunii, Consiliul, hotărând în unanimitate, adoptă:

- numărul de membri ai Comisiei;
- metodele sistemului de rotație bazat pe principiul egalității incluzând totalitatea criteriilor și regulilor necesare pentru stabilirea automată a alcătuirii colegiilor succesive, în temeiul principiilor următoare:
 - (a) statele membre sunt tratate pe criterii de deplină egalitate în ceea ce privește stabilirea succesiunii și a perioadei de timp în care cetățenii lor sunt membri ai Comisiei; în consecință, diferența dintre numărul total de mandate deținute de cetățenii oricăror două state membre date nu poate fi niciodată mai mare de unu;
 - (b) sub rezerva literei (a), fiecare dintre colegiile succesive se constituie în așa fel încât să reflecte în mod satisfăcător diversitatea demografică și geografică a ansamblului statelor membre ale Uniunii.

(4) Orice stat care aderă la Uniune are dreptul ca, în momentul aderării, un cetățean al său să fie membru al Comisiei până când se aplică dispozițiile alineatului (2).

**PROTOCOL REFERITOR LA CONSECINȚELE FINANCIARE ALE EXPIRĂRII
TRATATULUI CECO ȘI LA FONDUL DE CERCETARE PENTRU CĂRBUNE ȘI OȚEL**

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

DORIND să reglementeze anumite probleme referitoare la expirarea Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO);

DORIND să confere Comunității Europene proprietatea asupra fondurilor CECO;

ȚINÂND SEAMA că este de dorit ca aceste fonduri să se utilizeze pentru cercetare în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului și că, în consecință, trebuie să se stabilească anumite reguli specifice în această privință,

ADOPTĂ dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul de instituire a Comunității Europene:

ARTICOLUL 1

- (1) Toate elementele din patrimoniul activ și pasiv al CECO, așa cum se prezintă la data de 23 iulie 2002, se transferă Comunității Europene începând cu 24 iulie 2002.
- (2) Valoarea netă a acestor elemente, așa cum figurează în bilanțul CECO din 23 iulie 2002, sub rezerva oricăror majorări sau diminuări care pot surveni în urma operațiunilor de lichidare, se consideră patrimoniu destinat cercetării în sectoarele legate de industria cărbunelui și a oțelului, sub numele de „CECO în lichidare”. După lichidare, patrimoniul se numește „Activele Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel”.
- (3) Veniturile generate de acest patrimoniu, numite „Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel” sunt alocate în exclusivitate cercetării întreprinse în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului în afara programului-cadru de cercetare, în conformitate cu dispozițiile prezentului protocol și ale actelor adoptate în temeiul acestuia.

ARTICOLUL 2

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă toate dispozițiile necesare punerii în aplicare a prezentului protocol, inclusiv principiile esențiale și procedurile decizionale corespunzătoare, mai ales în vederea adoptării liniilor directe financiare multianuale pentru administrarea patrimoniului Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel, precum și a liniilor directe tehnice pentru programul de cercetare al acestui Fond.

ARTICOLUL 3

Cu excepția cazului în care dispozițiile prezentului protocol și ale actelor adoptate în temeiul acestuia prevăd altfel, se aplică dispozițiile Tratatului de instituire a Comunității Europene.

ARTICOLUL 4

Prezentul protocol se aplică cu începere de la 24 iulie 2002.

PROTOCOL PRIVIND ARTICOLUL 67 DIN TRATATUL DE INSTITUIRE A COMUNITĂȚII EUROPENE

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE

CONVIN cu privire la dispoziția următoare, care se anexează la Tratatul de instituire a Comunității Europene:

ARTICOL UNIC

Cu începere de la 1 mai 2004, pentru a adopta măsurile menționate la articolul 66 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European.
